

STOWE, HARRIET BEECHER

Nyckeln till Onkel Toms stuga :
verkliga tilldragelser, på hvilka
romanen af samma namn hvilar :
utdrag efter Harriet Beecher Stowe ;
öfvers. efter engelska orig.

1853

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

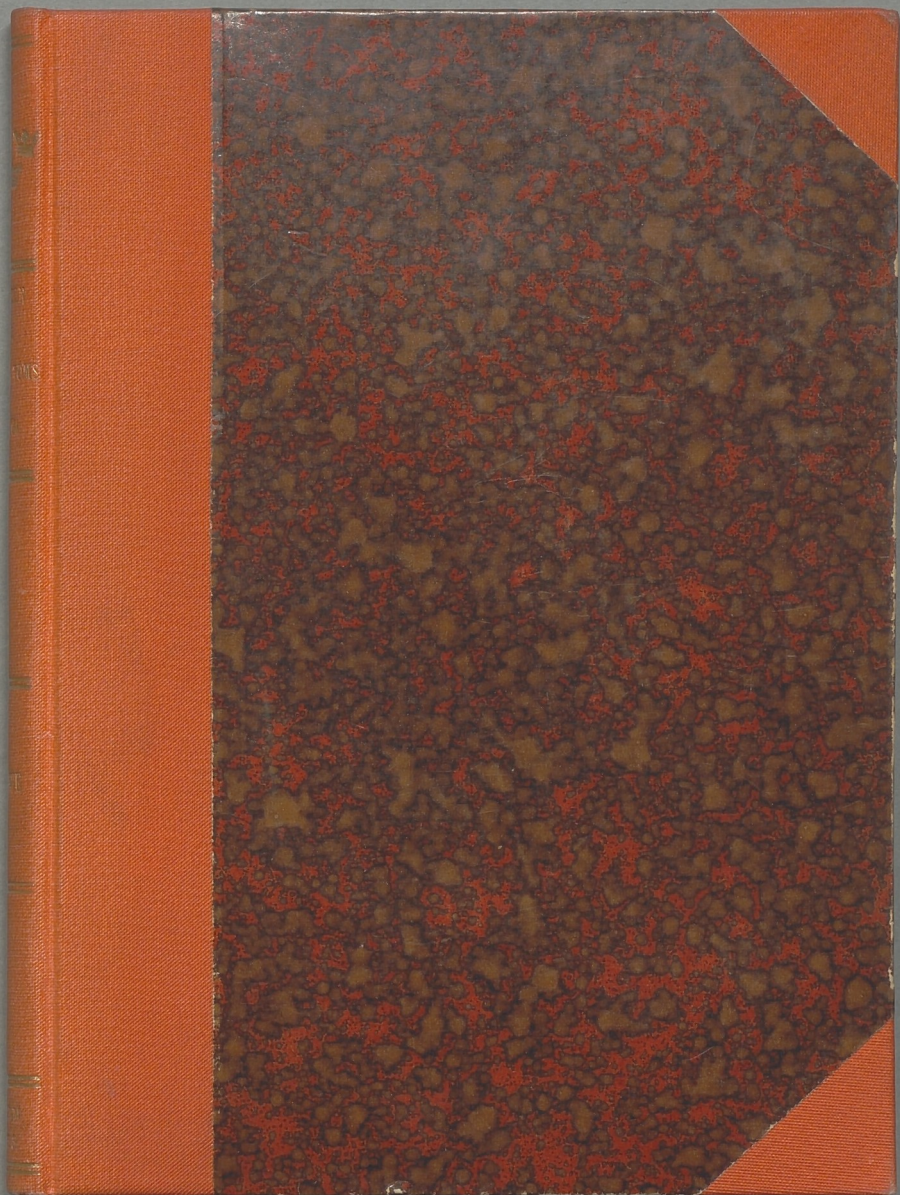
Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

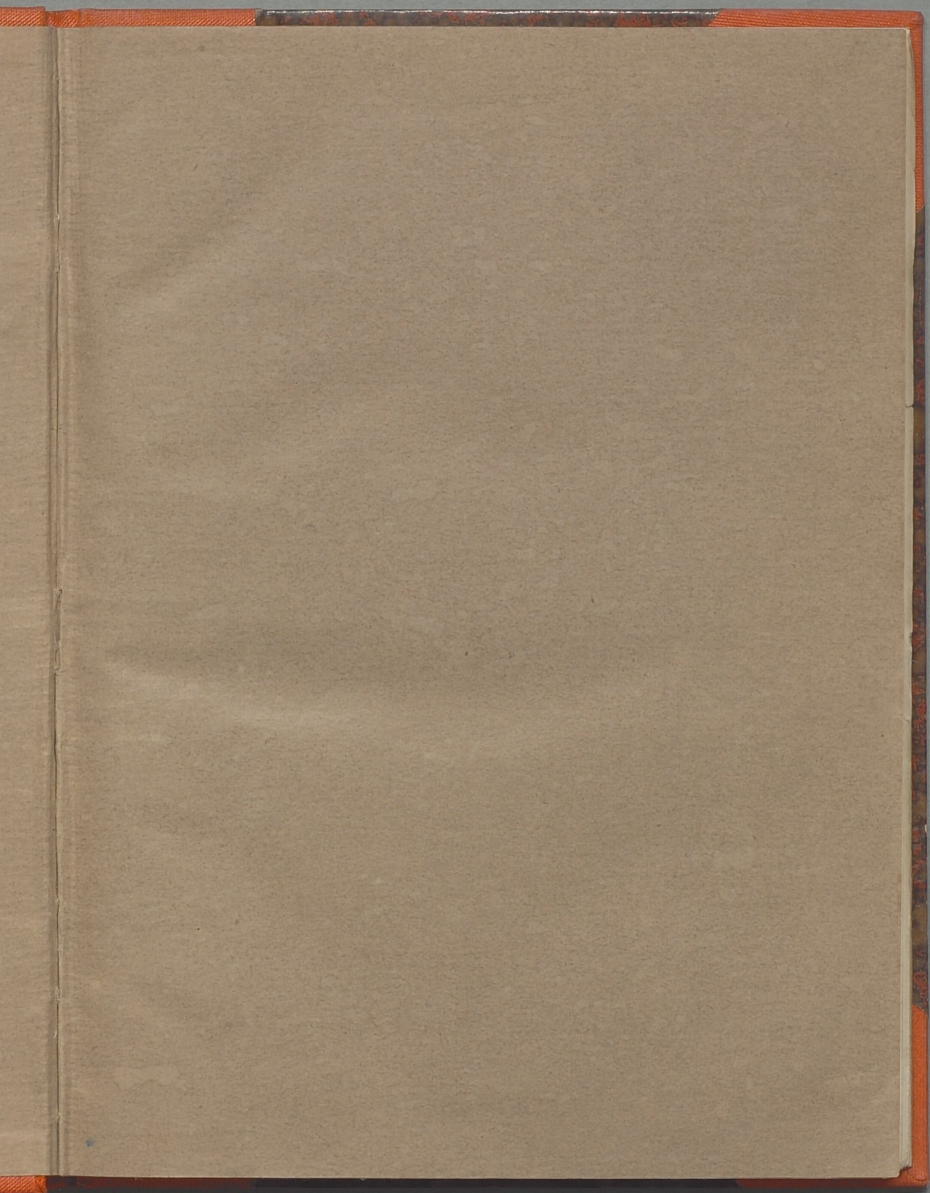
Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

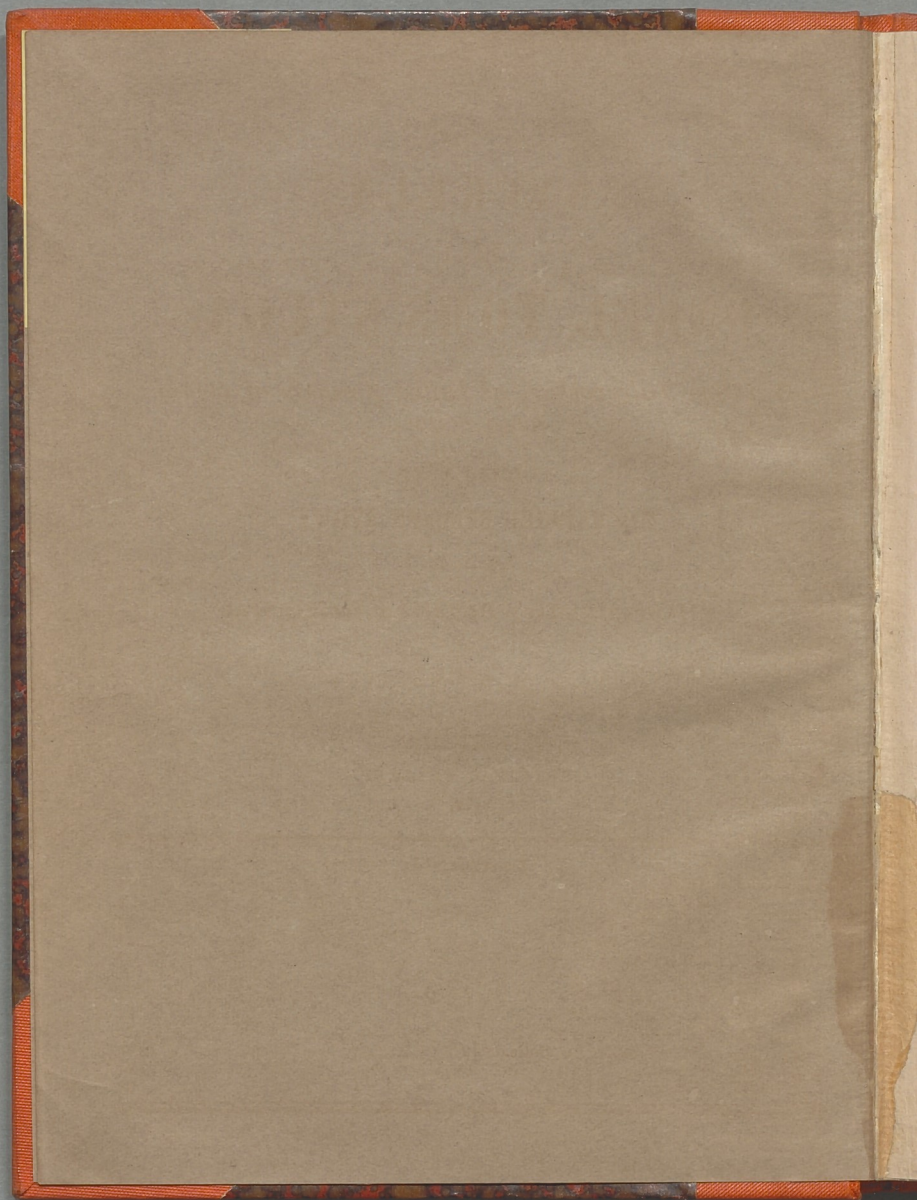

Kongl. Biblioteket.
STOCKHOLM.

Roman.

Uth.

NYCKELN
TILL
ONKEL TOMS STUGA,

*Verkliga Tilldragelser, på hvilka Romanen af samma
namn hvilar.*

Utdrag efter

Mrs HARRIET BEECHER STOWE.

Öfversatt efter Engelska Originalen.

STOCKHOLM,
PHILIP J. MEIJER.

1853.

Innehåll:

Kapitlet		pag.
I.	Inledning	3.
II.	Mrs Haley	4.
III.	Mr & Mrs Shelby	11.
IV.	George Harris	24.
V.	Onkel Tom	49.
VII.	Miss Ophelia	62.
VIII.	Marie St. Clare	67.
IX.	St. Clare	72.
X.	Legree	79.
XI.	Ett och annat om slafhandeln	88.
XII.	Topsy	94.
XIII.	Qväkarne	99.

NYCKELN

TILL

ONKEL TOMS STUGA,

*Verkliga Tilldragelser, på hvilka Romanen af samma
namn hvilar.*

Utdrag efter

Mrs HARRIET BEECHER STOWE.

Öfversatt efter Engelska Originalt.

STOCKHOLM,
PHILIP J. MEIJER.

1853.

OKRIST TOMS STUVA

STOCKHOLM,
Tryckt hos N. MARCUS, 1853.
Lilla Nygatan N:o 19.

Kapitlet I.

Man har flerfaldiga gånger yttrat tvifvelsmål derom, huruvida skildringarne i "Onkel Toms Stuga" sanningsenligt framställa slafveriet, sådant detta för närvarande befines. Måhända i högre grad än någon allt intill denna dag utkommen roman stödjer sig ofvannämnda skrift på verkliga tilldragelser; författarinnan har deri samlat och ordnat verkliga timade händelser, verkligen ytttrade ord och uttryck, hvilka hon grupperat tillhoppa för ett bestämdt åsyftadt ändamåls vinnande, alldeles som den musiviska konstnärn sammansätter sina småbitar af olika stenarter till en taffla. Hans arbete är en mosaik af mineralier, — hennes en mosaik af fakta.

I artistiskt hänseende torde det icke gagna till synnerligen mycket, om man uppgifver bestämda stället, hvarifrån hvarenda stenskärfva i mosaiken blifvit hemtad; och lika litet länder det till konstens fromma, om man rifver opp diktens glänsande väf och utpekar den verklighet, som utgör ränningen och inslaget deri, eller det stället, hvarifrån dess bländande färger i verkligheten äro hemtade. Men "Onkel Toms Stuga" var icke uteslutande ämnad till ett konstverk, och den läsande allmänheten har derföre, med hänseende till denna bok, vissa eljest icke vanliga fordringar och rättigheter till upplysningar. Allt hvad deri förekommer betraktas som verkligt — man diskuterar, pröfvar och bedömer detsamma som någonting verkligt; det blir sålunda icke ur vägen, om boken försvaras såsom någonting verkligt.

Förf. medgifver, att hennes bok icke är någon fullständig skildring af slafveriet, och orsaken dertill är den, att slafveriet

uti en del af sina yttringar är alltför mycket upprörande för att kunna bli ett föremål för konsten. En skrift, hvari slafveriet skulle skildras fullständigt sådant det är, skulle omöjligen kunna läsas. Och en författare, som vill skaffa sig läsare, får icke måla med alltför mycket bred pensel, om han skall lyckas.

Förf. ämnar nu följa hela berättelsen från första sidan ända till slutet och, så vidt möjligt är, framställa de omständigheter, som gifvit henne anledning till hennes särskilda taflor.

Kapitlet II.

Mr. Haley.

Genast i första kapitlet af boken stöta vi på slafhandlaren Mr Haley. Hans namn har blifvit valdt till öfverskrift på detta kapitel, eftersom han representerar slafhandlarens, negerfångarens, negerpiskarens i romanen förekommande karakterer och derjemte likaledes är en representant af alla de öfriga oundvikliga hjälptrupperna och nödvändiga bihangen till slafveriet, hvilket man ofta kallat "en gudomlig inrättning." Författarinnsans första personliga iakttagelse på denna klass af varelser föranleddes på följande sätt.

När hon en morgon för flera år tillbaka var sysselsatt i barnkammaren, anmälde en kulört qvinna. Hon fördes in i barnkammaren, och förf. tyckte sig vid första anblicken af henne aldrig hafva sett ett mer obehagligt och fränstötande ansigte. Qvinnan var ramsvart, undersäsig, kraftigt byggd och hade starkt utpräglade Afrikanska drag. Den, som är van att läsa i Neger-ansigten, känner, att ett uttryck af nedslagenhet och modfärdighet i de svartas drag åstadkommer en egen inlytelse på betraktaren. Man tänker dervid ovillkorligen på det mörka åskmolnet. Alldeles emot vanan hos sin race, log qvinnan icke, när man log emot henne, och yttrade icke någon munter anmärkning till svar på sådana, som yttrades till henne. Den yngsta invånaren i barnkammaren, en liten gosse af omkring tre års ålder, kom fram och lade sin lilla hand på hennes knä med synbar förvåning öfver att icke bli helsad med

det leende, som Negern nästan alltid har i beredskap för små barn. Förf. ansåg henne högeligen trampen och obehaglig samt frågade efter några ögonblicks tystnad, möjligen med en viss otålighet:

— Har ni något ärende till mig i dag?

— Jag har några papper här — sade hon och räckte dem åt mig; — kanske frun vill läsa dem.

Det första papper, som jag öppnade, var ett bref från en Negerhandlare i Kentucky och innehöll i korthet, att han väntat så länge som möjligt för hennes barns skull; att han måste resa söderut och nödvändigt behöfde göra sig af med barnet; att, om hon ville skicka honom 200 dollars före veckans slut, så skulle hon få det; hvarom icke skulle han sälja det på auktion nästkommande Lördag. Han tillade äfven, att han nog kunde få bättre betaldt för barnet, men att han ville låta henne få det för billigt pris.

— Hvad är det der för en karl? — sade förf. till Negerqvinnan efter slutad läsning.

— Jo, madame, en god Christen naturligtvis — medlem af Methodist-kyrkan, vet jag.

Det uttryck af dyster ironi, hvarmed dessa ord yttrades, var någonting att komma ihog.

— Och huru gammalt är barnet? — frågade förf.

Qvinnan kastade en blick på lilla gossen, som stått bredvid hennes knä med frågande blickar, och sade:

— Flickan blir tre år nu i sommar.

Af ytterligare inhemtade underrättelser om Negerqvinnan be-fanns, att hon blifvit fri genom sin husbondes testamente, och att barnet var lagligen berättigadt till frihet, men icke desto mindre blifvit taget ifrån henne af arfvingarne. Hon var fattig och utan vänner samt utan penningar till att föra en process; arfvingarne lemnade följaktligen barnet åt en slafhandlare. Det torde böra tilläggas, att de 200 dollars snart insamlades bland förf:s grannar, och att barnet blef friköpt.

Läsaren skulle måhända vilja hafva ett prof af den bref-vexling, som föres mellan de hedervärda handelsmän, hos hvilka staten står i förbindelse för slafveriets vidmagthållande och utbredande, och följande bref torde derföre vara välkommet som ett slags litterär kuriositet. Det insändes af Mr M. J. Thomas från Philadelphia till tidningen *The National Era* och uppgifves

af honom vara ordagrant afskrifvet från originalet, hvilket blifvit funnet bland papper, tillhörande den person, till hvilken skrifvelsen var adresserad, sedan denne blifvit häktad och domfäld för det han utpräglat falska sedlar:

Poolsville, Montgomery Co. Md., Mars 24, 1831.

”Dear Sir!

Jag anlände hem i allsköns trygghet med Lovisa; John rymde deremot kl. 12 på natten genom ett fönster i andra våningen. Jag utfäste en belöning af femtio dollars, och nu har jag honom här i fängelset. De personer, som fångade honom, förde honom till Frederiktowns arrest. Det vore min önskan, att ni ej skrefve till någon annan här i staten utom mig. Kephard och jag äro beredda att köpa alla Negrer, som vi kunna hitta på, och ni bör genast gifva mig underrättelse, så snart ni får tag på någon. Innelyckt medföljer en vexel, och jag kan göra god handel, blott ni skaffar mig Negrer. Jag vill i hvilket fall som helst, så snart en Neger rymt, skicka er en vexel, på det ni måtte vara så mycket uppmärksammare. Var god och bed constapeln taga ihop med försäljningen af Johns egendom, och när penningarne slutit in, skall jag skicka fullmagt för er att uppbära dem. Var god och haf detta besvär för min räkning; skrif likaledes till mig och gif mig underrättelse om alla Negrer, ni tror vara förrymda, — lika mycket hvarifrån ni tror dem vara komna, eller hur långt bortifrån de äro, — så skall jag försöka hitta på deras egare. Låt mig veta, hvarifrån ni tror dem vara, och meddela mig deras särskilda kännemärken, så skall jag nog taga reda på egaren, det är säkert.

Skrif mig till om den der Negern med krokiga fingret och låt mig veta, på vilkendera handen det missbildade fingret befinner sig, huru han är till färgen o. s. v.; likaledes önskade jag veta några märken på den gynnaren, som säger sig hafva rymt från slafhandlaren, hans längd och färg o. s. v.; samma signalement önskar jag på de andra, som ni tror vara rymmare.

Helsa er kompanion och korrespondera icke med någon annan än mig. Om någon annan skrifer till er, så låt mig veta det, och jag skall försöka att köpa af dem. Jag tror, att vi kunna förtjena penningar, om vi göra affärer tillhoppa, ty jag har fullt upp med mynt, blott ni kan skaffa fullt upp med Negrer. Låt

mig veta, om Daniel ännu är på samma ställe, och om ni hört någonting från Francis, sedan vi skiljdes. Aktning och vänskap!

John C. Saunders.

Reuben B. Carley."

Detta bref kastar full dager öfver karakteren hos de patrioter, i samdrägt med hvilka fäderneslandets statsmän handlade, då de genomdrefvo den välgörande lagen om flyktade slafvars behandling.

Den i brefvet omnämnda *Kephard* var en af de värdiga män, som skickades från södern för att biträda de goda Bostonboerna vid det religiösa och patriotiska företaget, då Sadrach olyckligtvis kom undan. Förf. vill derföre meddela några detaljer om denne *John Kephard*, sådan han blifvit tecknad af *Richard Dana Jun.*, en bland de advokater, som åtagit sig att försvara Sadrachs befriare:

Jag skall aldrig glömma John Caphart. Jag har varit praktiserande jurist i elfva år och under denna tid sett lasten och förhårdelsen i mångfaldiga skepnader; men aldrig har jag sett någon så kallblodigt aflägga ett vittnesmål, som denne man. John Caphart är en till vexten reslig, blek man af omkring femtio års ålder med kolsvart hår, mörka, lifliga ögon och uti blicken någonting, som vittnar om oro och bekymmer, någonting melankoliskt, skulle man kunnat säga, blott det i uttrycket funnits tillräckligt af det moraliska elementet. Han var groft bygd och hade i unga år ögonskenligen icke varit svag; men han hade inga ovanliga kroppskrafter. Emellertid syntes han bestämd och obevklig samt i besittning af en viljekraft och en raskhet att slå till, som alltid borde göra honom till en skräck för alla, hvilka råkat ut för honom.

I det sätt, hvarpå han aflade sitt vittnesmål, förspordes icke någon framfusighet, och han tycktes aldeles icke vilja med flit ådagalägga något öfvermod. Hans förakt för de närvarandes menskliga känslor var alltför mycket sannt för att behöfva någon yttre relief. Han visade icke något högmöod öfver det, som han bedrifvit i sitt yrke, men försökte icke heller att dölja ens det mest förnedrande, som han verkställt deri. Han tycktes deri se någonting oundgängligen nödvändigt, hvilket han ganska väl visste skulle väcka allas rysning, men för hvars sedliga beskaffenhet han var fullkomligen likgiltig, ehuru han hade ett visst hemligt nöje

af att sålunda medelbart spänna sina åhörare moraliskt på sträckbänken.

För att göra John Caphart rättvisa, vill jag dock tillägga, att jag icke med full bestämdhet kan säga, huruvida han är alldeles döf för samvetets röst. I hans oroliga blick låg det någonting, som häntydde derpå, att man icke borde öfvergifva allt hopp om honom.

Vid första förhöret kände vi ej alla hans bragder; han ansågs då endast som en polisman från Norfolk i Virginien. Vid andra förhöret gifvo några bland de närvarande mig en vink om de sysselsättningar, som derjemte äro vanliga för många bland dessa polismän, och detta föranledde mitt korsförhör.

Utdrag ur förhöret med John Caphart i Boston, Juni och Nov. 1851 samt Okt. 1852.

Fråga. Tillhör det er tjänst som polisman att arrestera kurlörta personer, som visa sig på gatorna efter en viss timma på dagen?

Svar. Ja, Sir.

Fr. Hvad företager man med sådana personer?

Sv. De insätts i arrest; följande morgon föras de inför rätta och bli straffade, — notabene de som dömas till straff.

Fr. På hvad sätt straffas de?

Sv. Aldrig med mer än trettionio piskslag.

Fr. Af hvem mottaga de piskslagen?

Sv. Af någon polistjensteman. Jag har stundom varit verkställare af straffet.

Fr. Har ni särskild betalning derför och hur mycket?

Sv. Femtio cents personen. Fordom var det 62 cents; men nu 50. Femtio cents för hvar och en, som vi arrestera, och ytterligare femtio för dem, som vi piska.

Fr. De personer, som piskas af er, äro de blott karlar och gossar, eller äfvenledes qvinnor och flickor?

Sv. Karlar och qvinnor, gossar och flickor, allt som det faller sig.

(Regeringens ombud lade sig emellan och försökte afbryta förhöret med den anmärkningen, bland annat, att mannen endast gjorde

sin skyldighet som polisman efter lagens bokstaf. Efter en stunds diskussion tillät domaren Curtis förhörets fortsättande.)

Fr. Inskränker sig ert piskningsbestyr till detta fall? Piskar ni ej äfvenledes slafvar efter requisition af deras egare?

Sv. Jo, ibland. Alltid, när jag får uppdrag dertill.

Fr. Skickas Negrerna till er vid sådana tillfällen? Har ni något särskildt ställe, der exekutionen sker?

Sv. Nej; jag går dit jag blifvit efterskickad.

Fr. Hör äfven detta till er polistjenst?

Sv. Nej, Sir!

Fr. När sådana enskilda exekutioner förekomma, gör ni då några frågor för att utleta, hvori felaktigheten bestått, eller om det finnes någon felaktighet?

Sv. Sådant hör icke till min tjenst. Jag gör det, hvarom man anmodar mig. Slafegaren bär ansvaret.

Fr. I fall af denna art piskar ni kvinnor och flickor, lika väl som karlar, förmodar jag?

Sv. Både kvinnor och karlar.

Fr. Mr Caphart, hur länge har ni innehaft denna er befattnings?

Sv. Sedan 1836.

Fr. Hur många Negrer tror ni er hafva piskat inalles, kvinnor och barn inberäknade?

Sv. (Med en lugn blick på de närvarande.) Jag kan icke veta, hur många Negrer det finns här i Massachusetts; men nog skulle jag tro, att jag hudflängt så många Negrer, som det finnes här i staten.

Samma person erkände, att han ofta mottog uppdrag att förfölja flyktade slafvar. Hans svar på frågan derom lydde: "Jag säger aldrig nej till en god affär i den vägen."

Fr. Händer det icke ibland, att det blir en dålig affär?

Sv. Aldrig, om jag kan förebygga det.

Fr. Bli de aldrig frigifna efter det ni gripit dem?

Sv. Icke ofta. Jag tror, att det aldrig skett, med undantag för de der Portugiserna, som nyss voro i fråga.

(Han anspelade på ett par hundra portugisiska Negrer, hvilka John Caphart tagit från ett skepp och försökt att få förklarade som slafvar, men hvilka domstolen frikänt).

John P. Hale, Mr Danas biträde vid samma rättegång, yttrade om Caphart i sitt slut-tal:

"Ja, gentlemän, *han säljer dödsångest!* Tortur är den vara, hvarmed han handlar. Han är ett vandrande tuktoris. Han handlar i gross och minut med suckar och tårar på Norfolks gator."

Hit hör ock följande korrespondens mellan två slafhandlare, en i Nord-Carolina och den andra i New-Orleans, med ett ord till kommentarie af biskop Wilberforce i Oxford.

Halifax N. C. Nov. 16, 1839.

"Dear Sir!

Jag har skeppat på briggen Addisson	—	till nedanstående pris:
N:o 1. Caroline Ennis	Dollars	650.00.
N:o 2. Silvy Holland	—	625.00.
N:o 3. Silvy Booth	—	487.50.
N:o 4. Maria Pollock	—	475.00.
N:o 5. Emeline Pollock	—	475.00.
N:o 6. Delia Averit	—	475.00.

De begge flickorna, som kostade 650 och 625 dollars, köptes innan jag gjorde första skeppningen. Man bjuder mig en hel mängd Negrer; men jag vill icke betala hvad som begäres, ty jag vet, att priserna skola falla. Jag har ingen medtäflare på marknaden. Jag vill vänta, tilldess jag får höra af er, innan jag köper, och sedan kan jag bedöma hur mycket jag bör betala. Godwin skall skicka er fraktsedeln för mina Negrer, ty han skeppade dem med sina egna. Skrif ofta, ty tiderna äro kinkiga och mina köp bero på de priser, ni vill bestämma. Er etc.

Mr Theophilus Freeman i New-Orleans. G. W. Barnes.

Ofvanstående var blott en liten vald cargo af hustru och mödrar. Nio dagar förut, d. 7 Nov., meddelade Mr Barnes Mr Freeman, huruledes han skeppat en laddning om fyrtyotre karlar och qvinnor. Mr Freeman underrättar en af sina korrespondenter om marknadens ställning och skrifer (Söndagen d. 21 Sept. 1839): "Jag köpte i går en gosse om 16 år, som såg bra ut och vägde 110 marker, för 700 dollars. Jag sålde för 500 dollars en bra flicka om 12 år. I går köpte jag en karl om 20 år, sex fot lång, för 820 dollars och *i dag* en om 24 år för 850 dollars, svart och slät som en mullvad."

Förf. har i sitt arbete beskrifvit blott en klass af slafhandlare, ehuru sådana finnas af flerfaldiga slag, ända upp till ordentliga grosshandlare, som hafva hela magaziner med slafvar, föra sig och tala som gentlemän, i mångfaldiga hänseenden handla ganska högsinnadt, betrakta slafveriet som någonting högeligen ondt och hoppas, att landet någon gång skall bli befriadt derifrån, men ändock tänka, att, så länge lärd och lekt, helgon och syndare allmänt komma öfverens om det rätta och nödvändiga i att hålla slafvar, det är bättre, att den nödvändiga handeln med denna artikel idkas af personer med mensklighet och anständighet än af råa glopar, sådana som Tom Loker och hans gelikar. Dessa personer äro högeligen ömtåliga för hvad de kalla världens orättvisa att utesluta dem från goda sällskaper endast derföre, att de till sitt yrke valt att idka en handelsgren, hvilken från domsalen, pressen och predikstolen med en mun förklaras för nödvändig. I detta hänseende liknar samhället de gamla Egyptierna, som begagnade en viss människoklass till att balsamera de döda, men öfverföll balsamerarne med käppar och stenkastning, så snart operationen var förbi och till straff för det helgerån de begått. Om det finnes en orättvist behandlad människoklass i världen, så är det onekligen slafhandlarnes; ty, om det icke finnes någonting orätt i slafveriet, — om det är inrättadt af Gud och värdt sin heder, på samma sätt som öfverheten och äktenskapet eller andra förhållanden inom samhället, — så finnes det ju icke det ringaste skäl, hvarföre icke en slafhandlare kan vara lika god människa som hvarje annan köpman, — så rasonnera de.

Kap. III.

Mr och Mrs Shelby.

Med teckningen af Mr och Mrs Shalbys husliga lif var det förf:s afsigt att skildra den vackraste sidan af slafflivet, den, der mildhet, godhet och välvilja mot slafvarne äro parade med behöflig tukt samt förnuftigt meddelad religiös undervisning.

Förf. företog icke sitt arbete, förrän hon läst mycket både för och emot slafveriet; hon har gjort allt hvad i hennes förmåga stått för att samla de mest fördelaktiga skildringar af detsamma, som hon kunnat öfverkomma. Läsaren torde icke ogerna se några bland dessa dokumenter, och förf. skall därför meddela dem in extenso. Det är alldeles icke farligt att framställa slafveriet från dess vackraste sida; de fador, det barbari, som nödvändigt sammanhånga dermed, äro i sjelfva verket så utomordentliga, att man sannerligen behöfver all den tröst, som kan hemtas från de här meddelade citaterna, så framt man icke skall med allo miss-trösta om människan. Förf. vill först meddela ett stycke ur J. K. Pauldings "Letters on Slavery"; det är ett bref från en plantageegare uti Virginien, hvilken, att döma af hans skrifsätt, måste vara en god och människoälskande man, och hvilken sannolikt samvetsgrannt beskriiver tillståndet på sin egendom.

Dear Sir!

Beträffande den första frågan, den om "*slafvens rättigheter och skyldigheter*", så beror svaret derpå af den mer eller mindre omfattande synpunkt, hvarur frågan betraktas. I hennes enklaste form kan jag, i enlighet med det, som allmänt brukas uti Virginien, gifva det svaret, att slafven har rättighet till god och sund föda i ymnighet; till grofva, men lämpliga kläder; till en varm, ehuru simpel bostad; till beskydd, då han är frisk, och vård, då han är sjuk; — deremot är det hans skyldighet att göra sin egare alla de tjenster, som icke skada hans helso-tillstånd, samt att uppföra sig höfligt och redligt. Hvad som ytterligare är att anmärka, inses lätt af sig sjelft; dock torde det vara bäst att meddela det under olika rubriker.

2. *De husliga förhållandena mellan husbonde och slaf.* — Dessa förhållanden äro till hög grad missförstådda af många personer i norra delen af Unionen, hvilka anse orden husbonde och slaf såsom synonyma med förtryckare och förtryckt. Ingenting kan vara längre afsläget från verkligheten. Negrernas tillfänd i denna stat har blifvit till hög grad förbättradt. Jordegarna voro i fordna tider färre och rikare än för närvarande. Till hufvud-egendomen hörde ofta afsläget liggande gods, hvilka sällan besöktes af egarne, men mot en andel i skörden sköttes af hjertlösa uppsyningsmän, hvilka ofta ombyttes. Dessa uppsyningsmän voro

ett plågoris för plantagen och stundom för slafvarne. Deras kontrakt gällde blott för ett år, och i följd deraf sökte de draga så mycken nytta som möjligt af sin korta magt. I följd af våra institutioner har egendomen nu blifvit mer delad, och de flesta jord-egare vistas på eller i grannskapet af sina egendomar. Det finnes visserligen undantag, specielt bland rika personer i städerna; men dessa sistnämnda äro nästan allmänt upplysta och menckliga samt lika välvilliga mot jorden som mot slafven, af hvilken hon odlas. Jag skulle kunna anföra några utmärkta exempel på patriotism och högsinne af sådana personer. Om vi nu återvända till de på sina landegendomar lefvande jordegarna, så hafva de flesta bland dem blifvit uppfostrade på sina gods; af de äldre Negrerna hafva de i sin ungdom mottagit oräkneliga bevis på välvilja; de yngre hafva icke sällan varit deras lekkamrater (icke just de lämpligaste sådana, det medgifver jag), och härifrån härleder sig ett godt förhållande på bägge sidorna. Dessförutan hyser menniskan vanligtvis en viss tillgifvenhet för sin egendom, och denna tillgifvenhet är starkare med hänseende till personer än till ting. Jag vet och känner sjelf detta. Det finnes visserligen stränga husbönder; men det finnes ju också dåliga äkta män och dåliga fäder. Alla dessa utgöra undantag från regeln, men icke regeln sjelf. Icke har man derföre rätt att öfver en bank fördöma dessa förhållanden med de rättigheter och den myndighet de innefatta, fastän ett missbruk någongång eger rum. Jag skulle kunna anföra många exempel på utomordentlig tillgifvenhet från slafvens sida, men vill meddela blott ett eller ett par, i hvilka jag sjelf spelat en roll. Det ifrågakom en gång, huruvida en trogen tjänare, som alltifrån barndomen varit uppfödd tillsammans med mig, skulle öfvergifva sin husbonde eller ock sin hustru och sina barn, hvilka han på det ömmaste älskade. Valet var svårt; men han beslöt att bryta de ömma banden och stadna qvar hos mig. Jag lemnade det helt och hållet i hans fria val, ehuru jag för min egen fördel icke skulle hafva velat för honom taga fyra gånger det pris, hvilket jag sannolikt skulle erhållit. Till all lycka blef jag framdeles i stånd att köpa hans familj med undantag för en dotter, som befann sig uti lyckliga omständigheter, och hädanefter skall döden ensam skilja dem åt. Om fråga skulle uppstå derom, så är jag öfvertygad, att många husbönder skulle finna

samma bevis af tillgifvenhet. För blott ett par dagar sedan meddelade en gentleman mig ett dylikt, till och med ännu mer bevisande fall, hvori en bland hans slafvar var hufvudpersonen. Såsom belöning för noggrann och öm uppmärksamhet mot en vördad släktning under hennes sista sjukdom föreslog han att köpa och frigöra en frisk och intelligent qvinna om ungefär 30 års ålder, den förträffligaste barnsköterska och i alla hänseenden en af de bästa tjenstevinnor i staten, hvilken blott till en del var hans egendom; men hon ville icke öfvergifva familjen och har sedan den tiden mått till och med bättre än om hon varit fri. Man torde ursäktas, att jag meddelar en löglig händelse, som jag hörde för någon tid sedan. En favoritbetjent bad sin herre sälja sig till en annan gentleman. Husbonden vägrade dertill, men sade honom, att han hade sin fulla frihet att begifva sig norrut, så framt han icke ansåge sig tillräckligt fri redan förut. Efter en tid ångrade han sin begäran, och när han nödgades gifva en förklaring öfver sitt sällsamma beteende, svarade han, att han trodde sig hafva lungsot och snart skola dö, samt att han ansåge Mr B. bättre i stånd att bära förlusten än hans nuvarande husbonde. Han skickades till en helsobrunn och återvann sin helse, så framt han notabene någonsin förlorat henne, hvilket dock hans husbonde icke varseblifvit. Måhända bör jag här omtala, huru jag sjelf behandlar mina tjenare, hvilka jag försöker göra lyckliga på samma gång jag använder dem till min nytta. Jag är aldrig döf för hvad de hafva att säga, utan lyssnar alltid tålmodigt dertill. Jag pratar förtroligt med dem, som icke längre orka tjena, eller ännu icke börjat dermed. Mot de öfriga iakttager jag större förbehållsamhet, men uppmuntrar alla att nalkas mig utan fruktan. Knappast någonsin reser jag till staden, utan att hafva uppdrag att uträtta för någon bland dem, och jag tror, att de helst välja mig till kommissionär, emedan de tro, att, om deras egna penningar icke räcka till, jag skall lägga ut för dem; någonting, som jag icke sällan gör för att skaffa dem bättre varor. Förhållandet mellan mig och mina slafvar är alltid vänskapligt. Jag vidmagthåller noggrann disciplin, men visar mig god derjemte och har knappt någonsin förlorat något af värde genom tjufvar bland mina slafvar, likasom icke heller någon rymt ifrån mig. Jag låser aldrig de yttre dörrarna till mitt hus. Detta sker, men det sker genom

betjeningen, och själf tänker jag knappt någonsin derpå. Jag vistas hemma tvänne månader åt gången och anförtror boningshuset, silfret samt annat af värde åt mina slafvar, utan att ens räkna det åt dem.

3. *Huru länge bör slafven arbeta?* — Dagen anses vanligtvis tillräckligt lång. Nattarbete fordrar jag icke, utom när slafvarne skola mala säd för sitt eget behof samt vid några få andra utomordentliga tillfällen. *Folket*, — så kalla vi dem i allmänhet. — tillhåles att lemna sina boningar i gryningen och arbeta tills det blir mörkt, med en halftimmas uppehåll för frukosten och en till två timmar för middagen, alltefter årstiden och arbetets beskaffenhet. I detta hänseende tror jag, att våra Negrer kunna uthärda en fördelaktig jemförelse med hvilka andra arbetare som helst.

4. *Den frihet, som vanligtvis medgifves slafven, — hans fridagar och nöjen samt det sätt, hvarpå han vanligen tillbringar sina aftnar och fridagar.* — Slafvarne få icke aflägsna sig från egendomen, utan att först erhålla tillstånd dertill; dock handla de ofta emot detta förbud och straffas icke annat än i svårare fall. De, som hafva hustrur på andra plantager, besöka dem vissa bestämda nätter och hafva då för bort- och hemvägen en efter afståndet lämpad tid sig tillmätt. Mina Negrer hafva tillåtelse och uppmuntras till att uppföda så mycket ankor och höns de kunna; de få odla grönsaker för sitt behof och litet spannmål till afsalu; de få idka sina handtverk, i fall de kunna några, hvilket är händelsen med de flesta; de få fånga muskusråttor och andra djur samt använda pelsverket och köttet; de få hålla sig bin och med ett ord förskaffa sig en skilling huru som helst, dock på hederligt vis. De ofvannämnda medlen till förvärf äro dock de vanligaste, och genom dem kunna sparsamma slafvar förtjena fem till tretio dollars hvarje. Spannmålen är af annan sort än den jag odlar, och den köpes af mig. Höns uppfödas i mängd; jag vet, att i år en Neger sålt för tio dollars sådana på en gång. En bland de förnämsta inkomstkällorna hafva de uti jagten efter muskurråttan; på det slafvarne skola kunna fånga dessa djur, hafva kärrtrakterna på egendomen blifvit utparcellerade och utdelade åt slafvarne sedan urminnes tid; dessa kärr-lotter anses nästan som slaf-

varnes egendom. Negrerna hafva Nat Turner *) och Tappan att tacka för en minskning i några bland sina privilegier. Säsom en upprigtig vän af de Svarta, har jag med ledsnad sett dessa uppviglares obetänkta försök just med anledning af de inskränknin- gar, som man till följd deraf trott sig böra göra i deras frihet. Alltsedan den förstnämnda Negerhjelten utförde sina bedrifter, hafva de blifvit förbjudna att predika för andra än sina kamrater hos samma husbonde; de få icke heller fira offentliga begrafningar, så framt icke någon hvit officierar, och icke heller lära sig läsa och skrifva. Deras begrafningar voro fordome högtidliga tillfällen för dem, och den allidnes släktingar brukade vanligen få fläsk, rum, mjöl, socker och smör, med hvilket allt ett ordentligt kalas anrättades. Vi hade en gång rätt roligt åt en lustig kurre, som bad sin egarinna om att få fira sin begrafning medan han lefde, på det han sjelf måtte kunna hafva någon glädje deraf. Den sällsamma bönen bifölls, och det vågar jag säga, att aldrig har föremålet för en begrafning haft så roligt deråt som då. Några bland våra Negrer predikade med mycken kunnighet, när tillåtelse gafs dertill. Jag var tillstädes för några år sedan, då en Episkopal- prest predikade för folket; när han slutat en förträfflig predikan, reste sig en Neger-predikant och tackade gentlemannen artigt för hans tal, men sade honom rent ut, att församlingen icke förstod hvad han språkta. Derefter begynte han sjelf med mycken liflighet och munvighet, gjorde sig ord sjelf, när han icke kom ihog eller icke kunde uttala de rätta, och ingaf otvifvelaktigt sina åhö- rare öfvertygelsen, att han vore högeligen öfverlägsen sin hvita medarbetare uti vingården. Min bror och jag, hvilkas egendomar stöta intill hvarandra, hafva nyligen uppfört ett kapell vid gränsen mellan dem och antagit en duglig predikant af Baptist-sekten, hvilken Negrerna nästan uteslutande tillhöra, för att gifva dem under- visning. Utom när det sker som en förberedelse till frigifningen, anser jag det i högsta grad oklokt, äfven med hänseende till slaf- varne sjelfva, att låta dem lära läsa och skrifva; "der okunnighe- ten är en välsignelse, är det en dårskap att vara vis". Och det är säkerligen oklokt med hänseende till slafvarnes egare, när man kommer ihog, att "kunskap är en magt". Mina tjenare hafva icke

*) Anföraren för uppresningen i Nedra Virginien, hvarunder omkring 100 hvita, hufvudsakligast qvinnor och barn, kallblodigt nedsablades.

så långa fridagar som de flesta andra personers. Jag beviljar dem tre dagar vid jultiden och en dag vid hvar och en af de tre öfriga helgerna, tillika med någon kort tid för arbetet på deras jordlappar; är det mycket brådtom, låter jag hellre stundom på egen bekostnad verkställa detta arbete. De gamla tidsfördrifven äro till största delen bortglömda i denna trakt; de hafva blifvit efterträdda af religiösa sysselsättningar, verkliga eller låtsade. Negrernas nationalinstrument banjo'n är känd blott till namnet eller genom några få ljud, som lefvat kvar ända tills nu. Några bland de yngre Negrerna sjunga och dansa; men aftnarne och fridagarne tillbringas vanligen med att arbeta, göra besök, bedja och sjunga psalmer. De ursprungliga sederna och tidsfördrifven äro, skulle jag tro, bättre bibehållna längre söderut, ty slafvar fördes dit ifrån Afrika långt efter det importen af sådana upphörde här.

6. *De vanliga åtgärderna för deras beklädning och föda, för dem, som äro alltför unga eller alltför gamla till att arbeta.* — Mina karlar få tolf quart mais (den tillräckliga och vanliga rationen i denna stat), sju salta sillar och 2 \mathcal{L} rökt eller tre \mathcal{L} färskt fläsk i veckan; de öfriga i proportion mindre. I allmänhet utdelas deras proviant dagligen, med undantag för mjölet, och består af fisk eller fläsk till frukost och färskt eller salt kött med grönsaker, när sådana kunna anskaffas, till middagen; under en eller par månader på våren gifves färsk fisk, kokad med litet fläsk. Detta kostar mig något mer, än om jag skulle utdela veckorationer; men för slafvarne är min method bättre. Öfveråriga eller kraftlösa slafvar uttaga sina rationer en gång i veckan; och så snart ett barn icke längre behöver ammas af modern, får det åtta quart mjöl (mer än det kan förtära) och ett halft \mathcal{L} fläsk. Utom de födoämnen, som jag tillhandahåller, kunna nästan alla mina tjenare af egna förråder göra något tillägg dertill; och bland de fullvuxna finnes det knappt någon, som icke är i stånd till detta. Den skall i sanning vara en dålig karl, som icke kan uppfylla Henrik IV:s ryktbara önskan om de Franska bönderna och hafva sin höna i grytan på söndagen. För Negrerna har jag alltid till hands ett förråd af socker och sirap o. s. v., hvilka artiklar icke regelbundet utdelas, men dock lemnas ut vid minsta anledning, ofta också utan anledning, samt aldrig förvägras, så framt icke den reqvirerande uppfört sig illa. Med hänseende till beklädningen få

karlar och gossar en vinterrock och benkläder af stadigt kläde, tre skjortor, ett par starka skor och sockor samt ett par sommarbyxor om året, en hatt hvartannat år samt en öfverrock och en filt hvart tredje. I stället för öfverrockar och hattar få kvinnorna stora kragar, hvori de insvepa öfverkroppen, samt dukar på hufvudet. De levererade artiklarne äro goda och brukbara; slafvarne tillägga dertill det, som de sjelfva kunna förskaffa sig, och hafva sålunda ett anständigt yttre; om söndagarna äro de riktigt välklädda. De ålderstigna och icke arbetsföra äro klädda som de öfriga, dock något lättare. Mödrarna få något bomull i förhållande till antalet af sina barn, och när de spunnit garnet, få de detsamma väfdt på min bekostnad. Jag förser dem med filter. Fader- och moderlösa barn lemnas i förståndiga kvinnors vård och behandlas med ömhet. Jag håller mycket af de små slafvarne och uppmuntrar dem till vänskaplighet sinsemellan. Stundom, när jag på mina ridter befinner mig i grannskapet af slafvarteren, komma de springande efter mig med de löjligaste böner och finna sig synnerligen lyckliga, när de få någon liten present. Den nyss beskrifna dräkten bäres af dem, som arbeta i plantagen. Tjenstehjonen i huset, en talrik klass uti Virginien, äro naturligtvis beklädda på annat och vida bättre sätt. Jag glömdes att tillägga, huruledes det på hvar och en af mina plantager finnes ett kök, en ugn samt en eller flere kockar, samt att hvarje person förses med en mathemtare af tenn, som bäres ut på fältet af Negerbarn, hvilka likaledes förse arbetarne med vatten.

7. *Behandlingen vid sjukdomstillfällen.* Så snart mina Negrer känna sig illamående, föras de till ett rymligt och väl ventileradt lazarett i grannskapet af herrgårdsbyggningen. De mottagas der af en sköterska, som är försedd med medikamenter och sängkläder samt har rättighet att requirera så mycket lätta födoämnen, som kan påfordras, antingen från husbondens kök eller ur hans förråder. Vin, sago, ris och andra smärre artiklar, som höra till en sådan inrättning, finnas alltid till hands. De sjuka hafva allting vida bättre än de fattiga hvita eller de fria färgade i grannskapet.

8. *Belöningar och straff.* — Då och då ger jag mina slafvar små gratifikationer, när de uppfört sig väl, synnerligast efter skörden, och sällan nekar jag en begäran åt dem, som troget

göra sin skyldighet. Lata och felaktiga tjenare bestraffas med piskslag, dock icke till öfverdrift; begås stöld, så blir tjufven derjemte utan mat; ett svårt straff för dem, som äro vana vid att aldrig sakna tillräcklig föda vid andra tillfällen. Att döma efter min inskränkta erfarenhet skulle jag tro, att fria tjenare i de norra staterna arbeta vida mer strängt än våra slafvar. Jag uppfostrades i ett college uti en af de fria staterna och blef vid min återkomst till Virginien högeligen förvånad öfver kontrasten. Det stora antalet sysslösa domestiker anstod mig icke, och jag låg öfver min mor att förminska deras antal, ehuru jag sedan ångrade det; jag säger med flit, att jag ångrade det, ty efter aderton års vistelse i det goda "Old Dominion", finner jag mig nu omgifven med en skara tjenare, nästan lika manstark som den, mot hvilken jag förut så ljudeligt opponerade mig. Medan jag är inne på detta kapitel, torde det icke vara ur vägen att omnämna en frigifning, som egde rum för ungefär tre år sedan. Min närmaste granne, en ofantligt rik man, hade en favorit-tjenare, en vacker karl, med ypperliga anlag, och som förstod att skicka sig, kunde läsa och skriva samt var en utmärkt duglig taffeltäckare och hofmästare, i hvilken egenskap han njöt sin husbondes obegränsade förtroende. Efter sin husbondes död blef mannen frigifven och fick i testamente 6,000 dollars, utom vid pass ytterligare 2,000, hvilka han samlat och haft innestående hos husbonden. Den för friheten skenbart så väl kvalificerade mannen, som haft tillfälle att resa och döma på egen hand, begagnar sin frihet och sina penningar på ett rätt märkvärdigt sätt. Med anledning af sitt exemplariska uppförande har han fått tillstånd att vistas i staten och har mot ganska måttlig lön öfvertagit samma befattning, som han innehade hos sin förre husbonde, samt kommer troligen att fortfara dermed så länge han lever. Han har inga egna barn, men håller i skola en liten flicka, som han upptagit. Utom i detta hänseende synes han icke hafva haft någon nytta af sin frihet och sina penningar; dock har han inköpt några simpla möbler. En af mina tjenare, som är hans förtroliga vän, säger honom icke vara så lycklig nu som före sin frigifning. Åtskilliga andra slafvar blefvo vid samma tillfälle frigifna med smärre penningesummor; men jag vet icke, hvart de tagit vägen.

Jag anser icke Negerlafveriet, huru mildt det än kan vara, såsom någon god institution, och har icke heller beskrifvit det som någon sådan. Men det existerar, och svårigheten att undanröja detsamma inses af alla, med undantag för några fantaster, som icke tänka på de läror de predika. Det är dock en glädje att veta, det slafveriets börda icke är alltför tung att kunna bäras. Att slafvarne i denna stat behandlas väl och menskligt, kan man finna deraf, att de hastigt vexa upp och alltid äro långlifvade. Jag tror, att de äro uti både fysiskt och moraliskt hänseende lika lyckliga som bönderna i hvilket land som helst, och såsom resultat af hvad jag läst och forskat, vågar jag påstå, att icke i något land arbetarne så frikostigt och regelbundet förses med bröd och kött som Negerlafvarne i Förenta Staterna. Huru dyra än födoämnen kunna vara, känna dock de aldrig af någon brist.

P. S. Jag borde hafva tillagt, att det på min egendom finnes omkring 160 svarta. Om man undantager barn, har på aderton månader blott ett enda dödsfall inträffat; — den allidne var en karl, som fyllt 65 år. Läkarens arfvode från d. 2 sistförl. November, sålunda nära ett år, uppgår till mindre än 40 dollars²².

Följande meddelanden äro hemtade ur "Ingrahams Travels in the South-West", ett arbete, som tyckes hufvudsakligast skrifvet för att lägga alla slafveriets goda sidor i dagen. Förf. talar om förhållandet med några plantager i södern och gifver dervid sina läsare följande taflor utan alla anmärkningar och kommentarier.

"De uppvoxande Negerbarnen äro utan nytta för plantagen under de första fem eller sex åren af sin lifstid. Först efter denna tid mottaga de första undervisningen i den elementära delen af sin uppfostran. När de äro någorlunda hemmastadda i de första manipulationerna, föras de ut på fältet för att praktisera med bomullsplockning. Utarbetets första dag är deras yppersta hedersdag, hvilken af de unga Negrerna efterlängtas med samma otålighet som ferietiden af en skolgosse. De svartas barn få icke börja arbeta vid så tidiga år som många barn af hvita föräldrar i de norra staterna. Det händer ofta, att husslafvarnes barn bli favoriter i familjen och lekkamrater med de hvita barnen inom denna. Icke något upptråde kan för en nordbo vara lifligare och

mer intressant än det, som företes af Negerqvarteren i en väl reglerad plantage på söndagsmorgonen, strax före kyrkdags. I hvarje koja hålla karlarne på att raka och kläda sig; qvinnorna, klädda i hjerta musslinsklädningar, ordna sitt krusiga hår, med hvilket de icke litet stoltsera, eller se till sina barn; de gamla sitta snyggt klädda och prata eller röka utanför kojorna, medan de af de yngre, som icke undergå rentvagningsprocessen, leka i skuggan från något träd eller omkring någon liten dam, lika glada och muntra, som skulle slafveri och frihet vara liktydiga. När alla äro klädda och tiden för gudstjensten inne, stänga de sina dörrar, och hela befolkningen i den lilla byn begifver sig till kapellet, der gudstjensten förrättas, stundom af en prestman och ofta af husbonden sjelf, så framt han tillhör kyrkan. Alla plantage-negrerna bilda derefter icke sällan en söndagsskola, der husbonden eller någon medlem af hans familj är lärare, och ofta är denna lärare så noga om att de skola fullständigt begripa hvad som läres, — en svår uppgift med sådana lärjungar, — att inga medel till påskyndande af deras framsteg lemnas oförsökta. För icke länge sedan såg jag en handskrifven kateches, som med mycken slit och möda blifvit uppsatt af en utmärkt plantage-egare efter en plan, hvilken förträffligt lämpade sig för Negrernas begrepp.

Det är nu för tiden vanligt, att slafvarne behandlas med mildhet; och sådana plantage-egare, om hvilka man känner, att de äro omenskligt stränga mot sina slafvar, få knappast umgås med den mer intelligenta och menskligt sinnade delen af sina grannar. Sådana fall äro likväl högeligen sällsynta; men öfverallt finnes det menniskor utan grundsatser, som, blott de få gifva luft åt sina onda och dåliga passioner, litet fråga efter, huruvida de hafva framför sig en hos dem i lära satt hvit eller en köpt slaf. Enskilda kapell finnas numera på de flesta plantager, som tillhöra rikare personer, och som ligga långt ifrån kyrkan; söndagsskolor äro inrättade för Negerbarnen, och bibel-förklaringar hållas för de äldre under uppsigt af husbonden, någon prestman eller familjens qvinnliga medlemmar.

Husbönderna äro icke heller likgiltiga för sina ålderstigna slafvars trefnad. Det har gjort mig mycket nöje att se, huru de uttrycka sina vänskapliga tänkesätt emot dem. De tilltala dem alltid med milda och vänliga ordalag, och titlarne "onkel" och "tante"

tillhöra den gamla Negern eller Negrinnan lika uteslutande som namnen "gosse" och "flicka" användas för alla under fyrtio års ålder. Några bedagade Negrer få tillbringa sina sista år i husen utan att förrätta något slags arbete; om dessa icke äro alltför sjukliga, odla de några jordlappar med grönsaker, — hvilka vexe nästan hela året om i detta klimat, — och förvärfva sig litet penningar, hvilka de använda till att skaffa sig några små bekvämligheter. De erhålla derjemte alltid presenter af husbönder och matmödrar, äfvensom af Negrerna på egendomen, hvilka sistnämnda gerna se de gamla må väl och hafva trefnad. En berättelse om de extra-beqvämligheter, som några plantage-egare bestå sina slafvar, skulle knappast bli trodd i de norra staterna. Men man måste ihogkomma, att plantörerna i södern äro människor med känsla, ädelmod och högsinhet samt lika ömhjertade som sönerna af kallare klimater, — ehuru de blifvit uppfostrade till att såsom rätt anse det, hvilket nordboerna i följd af en olika uppfostran anse som orätt."

Med hänseende till Mrs Shelbys karakter bör förf. säga några ord. Under en resa i Kentucky för några år tillbaka uttryckte några damer för henne om slafveriet samma tankar, som läsaren finner yttrade af Mrs Shelby.

Det finnes många, hvilkas medfödda rättskänsla icke kan förlika sig med slafveriet, fastän de höra det försvaras af andliga från predikstolen och se det understödjas af alla dem, hvilka stå i anseende genom rang och rikedom.

Ett ädelt och religiöst fruntimmer yttrade en gång till förf. under ett samtal om den undervisning, hon borde låta sina slafvar erhålla: "Jag skäms för att låta dem lära hvad de kunna hafva rätt att fordra; jag vet, att de lika väl som jag känna, huruledes det är orätt att hålla dem som slafvar, och jag blyges för att se dem i ansigtet." I detsamma gick en intelligent Mulattqvinna genom rummet; damen pekade på denna och fortsatte: "Der gick B.; — hon är lika förståndig och duglig som någon hvit qvinna jag vet samt lika mycket i stånd att hafva sin frihet och draga försorg för sig sjelf; hon vet, att det icke är rätt att hålla henne som vi göra, och jag vet det likaledes; men likväl kan jag icke förmå min man till att tänka som jag, eljest skulle jag med glädje frigifva henne."

En väninna till förf., en dame, som blifvit född och uppfostrad till slafegarinna, yttrade i ett samtal med förf. samma ord, som blifvit lagda i munnen på Mrs Shelby: "Jag har aldrig ansett det för rätt att hålla slafvar. Jag ansåg det alltid för orätt under min flicktid och stärktes ännu mer i dessa tankar, sedan jag blef medlem af methodistiska kyrkan." En händelse, som samma väninna berättade med anledning af det förhör, som hon undergick före inträdet i nämnda kyrka, ådagalägger på ett i ögonen fallande sätt den skilnad, som ofta kan ega rum mellan välviljan i teori och praxis.

En viss klass theologer i Nya England förfäktar läran om den oegennyttiga välgörenheten med största nit och förklarar, att hvarje människa bör villigt underkasta sig evinnerligt lidande, så framt hon dermed skulle kunna åstadkomma en större summa af godt för världen i allmänhet; öfverensstämmande härmed brukade man förelägga dem, som önskade inträde i församlingen, den frågan, huruvida de ville underkasta sig sådant och dermed bevisa sin upprigtighet. Den prestman, som anställde förhöret med den ofvannämnda damen, var synnerligt noga i denna punkt. När han frågade henne om hennes åsikter angående de förbindelser, som christendomen ålägger, gaf hon till svar, att hon gerna skulle vilja frigifva alla sina slafvar, af hvilka hon egde ett stort antal. Den andlige tycktes betrakta detta som ett alltför öfverdrifvet nit och förmanade henne, att noga betänka sig i den saken. Deremot ville han nödvändigt veta, huruvida hon skulle vilja underkasta sig evig fördömmelse, så framt detta skulle erfordras till hela den öfriga världens salighet. Damen hade ingen vana vid theologiska spekulationer, utan svarade med en viss häftighet, att dertill vore hon visst icke villig, och tillade ganska riktigt, att, om detta hade varit hennes afsigt, så behöfde hon ju alldeles icke ingå i kyrkan. Hon blef icke desto mindre admitterad och bevisade sin åhoga att uppoffra sig sjelf för det allmänna bästa genom den mer påtagliga metoden att försätta alla sina slafvar i frihet samt omsorgsfullt vaka öfver deras undervisning och deras bästa, sedan de blifvit frigifna.

Mrs Shelby är en typ för den bästa klassen af fruntimmer i de södra staterna; och medan allt det olyckliga i slafveriet inses och beklagas, medan världen med rättvis förtrytelse ser, huru

denna inrättning vidmagthålles af nationen i stort, samt huru personer, hvilka känna densamma natur, med vett och vilja göra allt för att utvidga och förstärka den, är det blott rättvisa att komma ihog sådana kvinnor och deras dygder.

Åtskilliga bland dem befinna sig uti omständigheter, som de ej kunna förändra, äro öfverhopade med husliga omsorger, om hvilka fruntimren i de fria staterna knappt kunna göra sig begrepp, och nedtyngas af skyldigheter och pligter, som tära på sjelfva lifvets innersta kärna, men fortgå emellertid modigt och tåligt på den en gång beträdda banan, göra allt hvad de förmå till att mildra det, som de ej kunna förekomma, och rycka, så vidt deras enskilda verksamhetskrets sträcker sig, de af dem beroende undan de olycksaliga följderna af systemet.

Vi läsa om Herran, som slutligen skall komma till doms, att "hans kastoskofvel är i hans hand, och han skall rensa sin loga och skilja ogräset från hvetet". Ur national-syndens stora afgrund skall han uppsamla hvarje korn af god och dygdig försats och afsigt. Hans ögon, hvilka äro som en brinnande elds-låga, tränga med ens igenom de irrgångar, der människans ömdömesförmåga går vilse, och Han skall till slut frälsa och upphöja den goda och renhertade, huru omhvärd af synden denne ock varit. Sådana själar, som stått emot de svåraste frestelser och framhärdat i det goda under de kinkigaste omständigheter, äro just de, om hvilka Han skrifvit: "Och de skola bli mina, säger Herren Zebaoth, på den dag, då jag samlar in mina skatter; och jag vill spara dem, som en man spar sin egen son, den honom tjenar".

Kap. IV.

George Harris.

Man har yttrat, hususom teckningen af George Harris skulle vara öfverdrifven både med hänseende till de personliga egenskaper och den intelligens i allmänhet, som tillskrifves honom. Man har således påstått det vara omöjligt, att så många olyckliga om-

ständigheter kunna hoppa sig öfver en slaf, och att hela institutionen blifvit framställd ur en förvriden synpunkt.

Hvad personligheten vidkommer, så måste det anmärkas, att de halfhvita ofta till anseelig mån ärfva sina hvita fäders egenskaper. Man har derpå talrika bevis uti tidningarnas annonser, t. ex. i följande ur *Chattanooga Gazette* för d. 5 Okt. 1852.

500 Dollars i belöning.

Från undertecknad rymde d. 25 Maj en *mycket ljus Mulattgosse* om 21 eller 22 års ålder och vid namn *Wash.* Om han icke betraktas synnerligen noga, skall han lätteligen kunna anses som vit, eftersom han är mycket ljus, rödhårig, blåögd och har vackra tänder. Han är en utmärkt skicklig murare; men förmodligen kommer han icke att praktisera i detta yrke för att icke bli upptäckt. Ehuru han till det yttre liknar en vit, har han dock alla Negerens anlag samt kan en mängd skämtsamma visor och är fallen för ordspel och qvickheter. Han är en förträfflig betjent och passande till uppssare, — lång, smärt och slår gerna ned ögonen, när han tilltalas, samt visar sig stundom egen-sinnig. Und. är nästan öfvertygad, att han låtit narra sig af någon skurk, och skall utbetala ofvan utfästa summa åt den, som griper slafven och tjuften, så framt de aflemnas i Chattanooga. För slafven ensam utbetalas 200 dollars eller 100 dollars, så framt han finnes insperrad i något fängelse inom Förenade Staterna, hvarifrån han kan afhemtas.

Chattanooga, Juni 15, 1852.

George O. Ragland.

Ur *Capitolian Vis-à-Vis*, West Baton Rouge, Louisiana, d. 1 Nov. 1852.

150 Dollars i belöning.

Den 15 sisl. Aug. rymde *Joe*, en gul slaf; liten till vexten, omkring 5 fot, 8 till 9 tum lång och vid pass 20 år gammal. Han har *Romersk näsa*, är född i New-Orleans och talar *Franska samt Engelska*. Han köptes sistlidne vinter från Mr Digges, Banks Arcade, New-Orleans.

Hvad intelligensen i allmänhet vidkommer, torde läsaren på-

minna sig, att förf. uppgifvit ett faktum, med hvilket hon blef bekant på en resa i Kentucky, eller att en ung färgad man uppfunnit en hampressningsmaschin, lik den uti romanen omtalade.

Likaledes förekomma ofta annonser om försäljning af handtverkare utaf flerfaldiga slag. Slafvar begagnas ofta som lotsar och hållas högt i värde med anledning af sina kunskaper och sin duglighet. Här följa några annonser ur nyare tidningar.

The South Carolinian (Columbia), d. 4 Dec. 1852.

Auktion på Negrer af Värde.

J. & L. T. Levin försälja *måndagen* d. 6 Dec. följande *Negrer* af utmärkt kvalitet.

Andrew, 24 år, murare, god arbetare.

George, 22 år, en bland de bästa barberare i staten.

James, 19 år, en förträfflig målare.

De ofvannämnda äro uppfödda i Columbia; de äro undantag från slafvar i allmänhet och hafva alldeles inga fel.

Betalningen erlägges hälften kontant, hälften på sex månaders kredit.

William Douglass.

Samma tidning för d. 18 Nov. 1852.

Försäljes en *duglig karl*, styrman och lots; väl bekant med alla farvatten mellan denna stad samt Savannah och Georgetown.

Hvad åter vidkommer tilldragelserna i George Harris' lif, skola vi, på det han icke måtte anses som ett undantag från vanliga förhållandet, här meddela några nära liknande fakta, som tilldragit sig med andra slafvar, dem förf. känner personligen.

Lewis Clark är en bland förf:s bekantskaper; kort efter det han flytt ur slafveriet, blef han emottagen i huset hos förf:s svägerska och erhöll sin bildning der. Hans uppförande der var hela tiden sådant, att han tillvann sig ovanlig välvilja och aktning, och förf. har ofta hört honom i de mest lofordande ordalag berömmas af alla, som känt honom.

Den gentleman, i hvars hus han så länge vistats, säger om honom i ett bref till förf.: "Jag skulle vilja betro honom malet guld, som man brukar ordspråksvis säga".

Lewis är kvarteron, ser bra ut, har Europeiska drag, föga krusigt hår samt ett behagligt, intelligent ansigtsuttryck.

Förf. anhåller nu, att läsaren med händelserna i George Harris' lefnad behagade jämföra tilldragelserna i denna slafs, hvilka han till en del sjelf berättat för förf.

Hans mor var en vacker kvarteron-qvinna, dotter till sin husbonde och af honom gift med en fri hvit, en Skotte, samt uttryckligen förklarad för fri, tillika med sina barn. Denna förklaring var måhända icke fullt upprigtigt menad, men efterlefdes också aldrig. Hans mor hade nio barn, och vid sin mans död kom hon med alla barnen tillbaka i sin fars hus som slaf.

En gift dotter i huset, som var en skräck för hela hushållet med anledning af sitt våldsamma lynne, hade vid sitt giftermål medtagit en dotter af slaf-familjen. Flickan misshandlades af henne till den grad, att hon snart blef idiot; den unga frun begaf sig nu hem till fädernehuset, förklarade, att flickan icke kunde användas till någonting, och att hon ville hafva modern; den arma Lewis' olyckliga stjärna ville, att hon derjemte skulle kasta ögonen på honom.

För att undvika ett utbrott af hennes elakhet, erbjöd den unga fruns familj henne gossen till försoningsoffer. Lewis har i en tryckt berättelse meddelat denna tilldragelse som följer:

”Alla gossarne beordrades att passera revy inför den kvinnliga dämonen, som bland dem skulle välja ett offer för sin elakhet, öfver hvilket hon i årtal skulle utgjuta sin vredes skålar. Jag blef den olycklige. Min morfar, Mr Campbell, gjorde invändningar, emedan familjen derigenom skulle bli åtskiljd, och bjöd henne Moses; men alla invändningar måste ge vika för Mrs B:s vilda passion och gälla skri. Mig skulle hon hafva och ingen annan. Mr Campbell begaf sig ut på jagt för att slå bekymren ifrån sig; hans hustru var lugn, ty hon visste, att ingenting af hennes blod rann i mina ådror, och det var icke hennes fel, att något af hennes nians flöt deri. Fruntimmer, som ega slafvar, äro alltid hätska mot sådana, som hafva deras egna män till fäder. Jag var alltför mycket ung, — endast 7 år, — för att begripa hvad som var å färde; men min stackars mor förstod allt och uppskattade det till dess verkliga värde. När hon lemnade köket på herrgården, der hon var kokerska, och kom hem till sin egen lilla koja,

stodo tårar af ångest i hennes ögon, kunde man läsa sorg och bedröfvelse i alla hennes drag. Hon kände den qvinnliga Nero, hvars tuktoris nu stod öfver mig. Ingen blund fick hon denna natt i sina ögon. Med det yngsta barnet tätt slutet till sitt bröst, vandrade hon hela natten af och an på golftet samt kom litet emellan till sängen, der jag och min lilla bror sofvo, och betraktade oss. *Sofvo*, sade jag; min bror sof, men icke jag. Jag såg min mor, när hon första gången kom till oss, och kunde icke sofva. Hvad jag såg denna natt, — det djupa, outplånliga intrycket deraf, — ligger ännu för mig så tydligt, som skulle jag sett det i dag. På morgonen sattes jag upp i Mrs B:s vagn till hennes barn, och mitt lidandes pilgrimsfärd hade nu börjat”.

Mrs Banton är en karakter, som kan finnas endast i det land, hvars lagar med oinskränkt makt bekläda de mest våldsamma och brutala, likasom de mest ädelsinnade och menskliga. Hennes man var en drinkare och lika vildsint som hon sjelf. Berättelsen om alla de fysiska qual, som detta par beredde det olyckliga barnet, på hvars kropp det ännu finnes outplånliga märken efter den behandling, det utstod, skulle vara alltför mycket sårande för menskligheten, och vi draga med glädje en slöja deröfver.

Några händelser meddelas dock i följande utdrag:

”Ett helt obetydligt misstag var tillräckligt att i harnesk försätta detta fruntimmer, som icke förstod att styra sina passioner. I min enfald satte jag munnen till och drack ur samma kopp, hvarur hennes barn brukade dricka. Hon uttryckte sin afsky för detta brott dermed, att hon våldsamt slängde undan mitt hufvud och kastade två skålar vatten i ansigtet på mig. Denna skur efterföljdes af en ännu våldsammare skur af *sparkar*; men de bittra och föraktliga ord, som följde efter dem, föllo som ett hagel på mitt unga hjerta. ”Hon skulle nog lära mig folkseder; hon skulle låta mig veta, att det var hon, som hade mig om händer; hon ville hafva *en* slaf, som kände sin plats; behöfde jag vatten, så kunde jag gå till brunnen, men icke dricka inne i rummen”. Detta var alldeles nytt för mig; under några dagar var jag utom mig af ledsnad”.

Gossen fick ända till sent inpå nätterna sitta vid spinnroeken eller vaggas det yngsta barnet; han väcktes helt tidigt på

morgnarna, och var han icke uppe vid första kallelse, så kunde han vänta sig den strängaste aga. Han säger:

”Jag hade blifvit så ängslig för att icke höra hennes första gälla rop, att jag ofta i drömmen inbillade mig höra det, sprang upp från min bädd och gick omkring i huset samt utanför porten, innan jag vaknade. Jag har gått i sömnen och ropat på de öfriga slafvarne samt frågat dem, om de icke hört frun ropa. Aldrig så länge jag lefver skall minnet af dessa fruktans nätter försvinna hos mig”.

Han bifogar härtill några ord, hvilka borde noga betänkas af dem, som trösta sig dermed, att de förtryckta icke hafva någon känsla af familjbandens slitning.

”Men allt mitt hårda arbete, alla de grymma bestraffningarne under min tioåriga fångenskap hos denna familj, — allt detta var ett intet mot de lidanden jag erfor i följd af skilsmessan från min mor och mina syskon; mina lidanden skulle hafva varit jemförelsevis drägliga, om jag i min närhet haft dem, som kunnat sympatisera med mig, som kunnat afhöra min sorgliga historia.

De befunno sig på ungefär 30 Eng. miles afstånd, och under tio långa, bedröfliga år af min barndom fick jag icke se dem mer än tre gånger.

Min mor fann då och då tillfälle att skicka mig något tecken af sin hägkomst och sin tillgifvenhet, — ett äpple eller en konfektyr; men det var mycket sällan jag förtärde dessa presenter, utan jag förvarade dem, handterade dem och gret öfver dem, tilldess de smälte bort i mina händer.

Mina tankar om dagen, mina drömmar om natten gällde beständigt min mor och hemmet; den fasa, jag erfor på morgnarna, då jag vaknade upp och såg, att allt var en dröm, står icke i menniskomagt att beskrifva”.

Lewis hade en vacker syster vid namn Delia, som vid sin morfars död såldes tillika med alla sina öfriga syskon, när arfskiftet skulle företagas. Hon var en from flicka och medlem af Baptist-församlingen; hon föll i händerna på en brutal drinkare, som ville göra henne till sin mätress. Milton Clark, en bror till Lewis, beskriver i berättelsen om sin lefnad det uppträde, då han och hans mor stodo och åsågo, huru slickan piskades för det hon icke ville afvika från sin trosbekännelses grundsatser. Hen-

nes beslut var orubbligt, och hon fördes derföre till slafmarknaden i New-Orleans. Här såldes hon till en Fransman vid namn Coval, som förde henne till Mexico, der han frigaf och gifte sig med henne. Sedan hon någon tid lefvt med honom i Frankrike och Vest-Indien, dog han och efterlemnade åt henne en förmögenhet af 20 till 30,000 dollars. Vid sin död hade hon testamenterat sin egendom till sina bröders friköpande; men som en slaf icke kan innehafva egendom eller låta den af andra förvaltas för sin räkning, erhöillo de aldrig någonting deraf.

Tilldragelserna, då Lewis vann sin frihet, berättas som följer:

”Jag hade länge tänkt på och drömt om *friheten*; nu hade jag fattat mitt beslut att försöka vinna henne. Ingen tunga kan uttrycka de tvifvelsmål, den obeslutsamhet, den ångest, som en slaf erfar, då sådana tankar föresväfva honom. Om han gör ett försök och icke lyckas, så blir han utskrattad af sina kamrater, piskad af sin husbonde och sedan strängare bevakad och hårdare handterad under hela sin lifstid.

Och om han lyckas, *hvem, hvad* skall han finna? Han känner icke till världen. Alla de hvita menniskor han sett äro fiender till honom och hela hans stam. Hur kan han våga sig dit, der endast hvita ansigten möta honom? Hans husbonde säger honom, att abolitionisterna *locka* slafvar bort till de fria staterna för att der fånga dem och sälja dem till Louisiana eller Mississippi, och att, i fall han kommer till Canada, Britterna skola *sätta honom i en grufva under jorden, der han för lifstiden skall stadna med utstungna ögon*. Hur vet han hvad eller hvem han bör tro? Förskräckelse kommer öfver honom, när han tänker på de öden, han går till mötes. Längre, mycket längre tänkte jag på flykt, innan jag vågade försöket.

Ändtligen hörde jag ett rykte, att jag skulle säljas till Louisiana. Nu ansåg jag tiden inne för handling. Mitt beslut var fattadt.

* * *

Mina känslor, då jag uppnådde den fria stranden, kunna lättare begripas än beskrivas. Hela min kropp darrade, så djup var min rörelse, och jag kände, huru håret reste sig på mitt hufvud. Jag befann mig på en jord, som kallades *fri*, bland ett folk, som

icke hade några slafvar. Jag såg hvita arbeta och ingen slaf sucka under gisseln. Allt var i sanning *nytt* och underbart. Jag visste icke, hvar jag skulle finna en vän, jag var obekant med landet och ville icke fråga, för att icke förråda min okunnighet; det dröjde sålunda en hel vecka, innan jag uppnådde Cincinnati. På ett ställe, der jag tog in, ställde man på mig ett vida större antal frågor än jag hade lust att besvara. På ett annat ställe hade jag åtskilligt obehag af världens tjenstaktighet att vilja förse alla sina gäster med tidningar. Jag tog det exemplar, som lönades mig, och vände det sannolikt upp och ned eller eljest på origtigt sätt. Han ville visa mig på någon vigtig nyhet; men jag ansåg för lämpligast att lämna tillbaka bladet och sade, att mina ögon icke medgäfvö mig att läsa mer än helt litet om sender.

På ett annat ställe ville man nödyändigt veta hvad jag hade för mig, sedan man fått höra, att en Kentuckier tagit in på värds-
huset. Här brukade nämligen Kentuckier ofta stjåla människor, och man var derföre högeligen uppmärksam på resande från denna stat. Jag lugnade dem slutligen med den försäkran, att hvarken jag eller min far någonsin hållit slafvar; men på det icke deras misstankar skulle taga en motsatt riktning, tillade jag, att min morfar varit slafegare.

* * *

Vid gryningen voro vi uti Canada. - När jag satte min fot i land der, sade jag: nu är jag i sanning *fri!* Gode Gud, hvilken känsla, när den för första gången spörjes hos en fullvuxen man, som *blifvit född* till slaf, som från sin tidigaste barndom fått inprägladt hos sig, att detta är hans oundvikliga öde för hela lifvet! Aldrig förr än nu hade jag vågat tänka, att en enda lem af min kropp kunde vara min egen. När slafvarne skada en hand eller fot, bruka de ofta säga: "Strunt i den gamla foten!" eller "i den gamla handen. Den tillhör Massa, han får draga försorg om den; Nigern frågar litet efter, hur det går med honom". Mina händer och fötter voro nu mina egna".

Läsaren torde komma ihog, att George i samtalet med Eliza berättar ett uppträde, då han blef våldsamt slagen af sin husbondes unga son. Härtill fick förf. anledning genom följande bref

från John M. Nelson till Mr Theodore Weld, hvilket finnes inryckt i *Slavery as it is*, p. 51.

Mr Nelson flyttade för många år sedan från Virginien till Ohio, der han är allmänt känd och högaktad. Brevet är dateradt d. 3 Jan. 1839.

"Jag är född och uppfostrad i Augusta County af Virginien; min far var en bland de äldsta i Presbyterianska Kyrkan och "egare" af ungefär tjugo slafvar; han var hvad man i allmänhet kallar "en god husbonde". Hans slafvar voro tämligen väl underhållna och klädda samt fingo icke arbeta alltför mycket; stundom fingo de besöka kyrkan och deltaga i familjens andaktsöfningar, ehuru blott få af dem begagnade denna tillåtelse. Vid några tillfällen har jag sett honom piska dem hårdt, synnerligast för brottet att försöka vinna sin frihet eller för hvad man kallade "rymma". För sådana försök bestraffades de hårdare än för någon annan förseelse. Sedan de blifvit fångade, afkläddes de nakna och upphängdes vid händerna, stundom vid ett träd, stundom vid en påle, tilldess blott täspetsarne vidrörde marken; derefter piskades de, tilldess blodet droppade ned från deras rygg. Det var i synnerhet en slaf, vid namn Jack, som mer än en gång måste lida denna behandling. Jag minns, att jag som barn blef mycket ledsen, då jag såg någon *upphissad* för att piskas, och jag brukade falla förbön för dem under strida tårar samt blanda mina rop med deras; jag skulle snart sagdt hafva velat undergå en del af straffet; men min far gaf mig alltid allvarsamma förebråelser för detta mitt medlidande. Men dessa uppträden förhärda hjertat till den grad, att jag, som hyst sådant medlidande för den piskade slafven, slutligen blef så förslöad, att jag icke allenast med fullkomligt lugn kunde se på operationen, utan äfven *sjelf* förrättadensamma utan ringaste samvetsqual. På detta har jag mången gång tänkt tillbaka med sorg och ånger, synnerligast sedan jag blef öfvertygad derom, att äfven "Negrer äro människor". När jag var vid ungefär 14 eller 15 års ålder, företog jag mig att straffa en yngling, vid namn Ned, för någon inbillad förbrytelse, — jag vill minnas, att han lagt ett betsel på orätt ställe; — han var större och starkare än jag samt fattade uti mina armar och höll mig fast, på det jag icke skulle kunna slå honom. Detta ansåg jag som höjden af oförskämndhet och ropade på hjälp, då

både min far och min mor kommo mig till undsättning. Min far afklädde och band honom samt släpade honom ned i trädgården, der det fanns tillräckligt med spön, uppmanande mig att slå honom; när ett spö var utnött, försåg han mig med ett annat. Sedan jag piskat honom en stund, föll han på knä och bad om förlåtelse, då jag sparkade honom i ansigtet; min far sade: "sparka honom inte, men piska honom", och så gjorde jag, tilldess hans rygg var bokstafligen betäckt med valkar. Jag vet, att jag ångrat, och hoppas mig hafva fått förlåtelse för denna synd.

Min far egde en qvinna (hon kallades Tante Grace), som var köpt i Gamla Virginien. Hon har berättat mig, att hennes förra egare i sitt *testamente* gifvit henne friheten, ehuru vid hans död hans söner sålde henne till min far. När han köpte henne, ådagalade hon någon motvilja att följa med honom; hon blef slagen i jern och bortförd med våld. Detta skedde före min födelse; men jag minns mig hafva sett bojorna och hört berättas, hvartill de blifvit begagnade. Tante Grace lever ännu och bör vara sina 70 till 80 år; under de sista 40 åren har hon varit en exemplarisk Christen. I min ungdom lärde jag henne läsa, och detta är nu en stor tröst för henne. Sedan åren och sjukdomarne gjort henne af föga värde för sin "egare", får hon läsa så mycket hon behagar och kan med tillhjälp af sina glasögon studera den stora familjbibeln, nästan den enda bok, hvari hon kastat en blick. Detta, och dertill någon lagning af kläder åt de svarta barnen, är allt hvad hon uträttar; hon hålles ännu som slaf. Jag minnes ganska väl det *hjerterlitande uppträde*, då *min far sålde hennes man*, hvilket inträffade för vid pass 35 år sedan. Icke desto mindre ansågs min far som en bland de bästa husbönder. Jag känner få, som voro bättre, men *många*, som voro värre".

Till Georges intelligens och den omständigheten, att han sjelf lärt sig läsa och skriva, finnes ett intressant motstycke uti "*the Life of Frederick Douglass*", — en bok, som kan rekommenderas åt en och hvar, hvilken vill se, huru den intelligenta och tänkande slafven kan öfvervinna alla sitt eländiga och förtryckta tillstånds bekymmer och svårigheter. Några få utdrag skola meddelas.

I likhet med Clark, var Douglass son af en hvit man. Han var plantageslaf i en gammal och högdragen familj; hans belägenhet kan sannolikt betraktas såsom den för slafvar allmänligaste, d. v. s. han lefde i smuts, förnedring och öfrefnad, hvilka dock blifvit dragliga genom vanan, så att han ansågs afundsvärd i jemförelse med dem, som lida ännu svårare misshandlingar. Ett drag, som Douglass berättar om sin mor, är ganska rörande; han säger, att man vanligen redan vid späd ålder skiljer barnen från mödrarna, på det den naturliga känslan derigenom måtte bli förslöad och dödad. När han var tre år gammal, skickades hans mor på arbete till en åtta eller 10 Eng. mil aflägsen plantage, och efter denna tid såg hon honom aldrig annars än om nätterna. Efter slutadt dagsarbete kunde hon ibland gå hem till sitt barn, lägga sig med gossen i famnen, vaggga honom till sömns på sina armar samt derefter stiga upp och gå hela den långa vägen tillbaka, färdig att åter arbeta vid gryningen. Vi fråga nu den ädelbornaste dame i England eller Amerika, som sjelf är mor, huruvida icke detta bevisar, att den arma slafvinnan under orenligheten och trasorna bar ett verkligt modershjerter i sitt bröst.

Den svåraste bland alla de beskyllningar, som man hopat öfver den olyckliga slafven, är kanske den, att man hos honom förnekar de heliga känslor, hvilka Gud ingifvit lika hos alla. Smäktande grannlätsdamer säga i vackra phraser det vara "otänkbart, att sådana varelser kunna hafva samma känslor som vi", fastän den förnäma damen sjelf måhända icke skulle kunna utvärda en tiondedel af de lidanden, som en slafvinnas ofta underkastar sig för sitt barn. Hvarje moder, som eger en moders hjerter, borde veta, att detta är en hädelse mot naturen; när hon står mellan sitt lefvande barns vaggga och sitt döda barns graf, bör hon med förakt tillbakavisa ett sådant hån mot alla modersliga känslor.

Douglass berättar, huru han lärde sig läsa, sedan han blifvit husslaf i Baltimore.

Det tyckes, som skulle hans nygifta matmor, som var ovan vid sättet att handtera slafvar, hafva varit ovanligt god emot honom samt, bland annat, äfven begynt lära honom läsa. När hans husbonde upptäckte detta, befallde han, — berättar Douglass; "genast Mrs Auld att icke mer undervisa mig och sade henne,

bland annat, att det är lika olagligt som farligt att lära en slaf läsa. Hans egna ord voro: "om du ger en Neger en tum, så tar han en aln. Negern bör icke förstå annat än lyda sin herre och göra hvad han blir befalld att göra. Undervisning skulle förstöra den bästa Neger i verlden. Om, tillade han, — du lär den der Negern (han menade mig) att läsa, så skulle ingen kunna behålla honom. Han skulle för alltid vara oduglig till slaf. Han skulle med ens bli ohandterlig och utan värde för sin husbonde. Och honom sjelf gör det ingen nytta, utan idel skada. Han blir blott missbelåten och olycklig". Dessa ord trängde djupt in i mitt hjerta, väckte på känslor, som lågo slumrande der, och kallade helt nya tankeföljder i dagen. Det var en ny och särskild uppenbarelse, som förklarade mörka och mystiska ting, med hvilka mitt ungdomliga förstånd arbetat, men arbetat förgäfves. Jag förstod nu det, som hittills för mig varit som svårast att förstå, nämligen den hvitas kraft att göra den svarta till sin slaf. Det var icke litet vunnet, och jag var högst belåten med min upptäckt. Från detta ögonblick kände jag vägen från trældom till frihet".

Hans matmor var hädanefter lika rädd för att han skulle lära läsa, som hon förut varit mån om att undervisa honom. Han beskriver på följande sätt sin ytterligare bana:

"Från denna stund bevakades jag på det noggrannaste. Om jag dröjde någon stund i ett annat rum, misstänkte man mig genast för att hafva en bok der, och ropade mig till redogörelses afgifvande; — men allt detta var för sent, ty första steget var redan taget. Mistress Auld hade lärt mig alphabetet och dermed gifvit mig tummen; ingen försigtighet kunde hindra mig från att taga alnen.

Den plan, jag följde, och med hvilken jag fullkomligt lyckades, var den att göra mig till vän med alla små hvita gossar, som jag mötte på gatan. Jag förvandlade till lärare så många af dessa som möjligt. Med deras bistånd, hvilket skänktes mig mångfaldiga gånger och på mångfaldiga ställen, lyckades jag slutligen lära mig läsa. När jag gick något ärende, hade jag alltid min bok med mig, utträttade ärendet fort och vann derigenom tid att få en lektion, innan jag återvände hem. Jag brukade äfven taga med mig bröd, som alltid var tillgängligt hemma, så att jag i detta hänseende hade det vida bättre än många fattiga hvita barn

i vårt grannskap. Detta bröd skänkte jag åt de hungriga små ungarne, som i vedergällning gäfvo mig kunskapens mer dyrbara bröd. Jag känner mig starkt frestad att nämna namnet på ett par af de små gossarne, såsom ett vittnesbörd af min tacksamhet för dem; men försigtigheten förbjuder detta; det skulle visst icke lända till förfång för mig, men möjligtvis för dem, ty att lära slafvar läsa är snart sagdt en oförlätlig synd i detta christna land. Med dessa gossar brukade jag samtala om slafveriet. Jag sade stundom, att jag önskade bli lika fri som de, när de blifvit män. ”Ni skolen bli fria, så snart ni ären 21 år; *men jag är slaf för lifstiden!* Har icke jag lika god rätt att bli fri som ni?” Dessa ord gjorde dem bedröfvade; de uttryckte det lifligaste medlidande för mig och tröstade mig med hoppet, att det nog skulle inträffa någonting, hvarigenom jag skulle kunna få min frihet.

Jag var nu vid pass tolf år gammal, och den tanken, *att jag skulle vara slaf för lifstiden*, började ligga tungt på mitt hjerta. Just vid denna tid kom jag öfver en bok, betitlad ”the Columbian Orator”. Jag begagnade alla tillfällen att läsa denna bok. Bland mycket annat af interesse fann jag der äfven ett samtal mellan en herre och hans slaf. Slafven hade rymt tre gånger från sin egare, och samtalet egde rum, när slafven blifvit återförd för tredje gången. I detta samtal anförde herren allt, som blifvit sagdt till försvar för slafveriet, och slafven vederlade alltsammans. Slafven yttrade några skarpa och bevisande sanningar till svar på husbondens argumenter, och dessa sanningar hade den efterlängtade, ehuru oväntade verkningen, att husbonden frivilligt emanciperade sin slaf.

I samma bok hittade jag på Sheridans tal om och till förmån för katholikernas emancipation. De passade mig förträffligt; jag läste dem flera gånger med oförminskadt intresse. De gäfvu en tunga åt tankar i min själ, som ofta genomblixtrat henne, men dött bort, emedan de icke kunnat kläda sig i ord. Den moral, jag hemtade af talet, var sanningens magt öfver samvetet hos till och med en slafegare. Från Sheridan hemtade jag en segrande anklagelse mot slafveriet och ett kraftigt försvar för de mänskliga rättigheterna. Läsningen af dessa skrifter satte mig i stånd att uttala mina tankar och bemöta de grunder, som anfördes för slafveriet; men på samma gång boken befriade mig från ett be-

kyrker, gaf den mig ett annat och ännu mer skärande än det förra. Ju mer jag läste, desto mer började jag afsky och hata dem, som höllo mig i slafveri. Jag kunde icke betrakta dem anorlunda än som en skara utaf lyckan gynnade röfvere, som rest till Afrika och stulit oss från våra hem samt i ett främmande land gjort oss till slafvar. Jag afskydde dem såsom de nedrigaste och mest brottsliga bland menniskor. När jag läste och öfvertänkte detta, si! då hade den missbelåtenhet, som Master Hugh förutsagt skola följa efter det jag inhemtat konsten att läsa, redan infunnit sig och pinade min själ med utsäglig ångest. Under denna ångest kände jag stundom, att min kunskap blifvit en förbannelse fastmer än en välsignelse. Jag hade derigenom fått öppna ögon för mitt elände, utan medel att afhjelpa det; jag såg afgrunden, men icke stegen, på hvilken jag skulle kunna komma upp derifrån. I sådana ögonblick afundades jag mina medslafvar deras okunnighet. Jag önskade mig ofta vara ett djur. Jag föredrog den lägsta lefvande varelses tillstånd framför mitt; jag skulle velat vara hvad som helst, blott jag sluppit tänka. Detta beständiga tänkande öfver min belägenhet utgjorde min pina; jag kunde icke bli detsamma qvitt. — Frihetens röst hade väckt min själ till evig vaksamhet. Friheten skulle jag hädanefter aldrig kunna glömma; jag hörde henne i hvarje ljud och såg henne i hvarje ting. Hon stod alltid inför mig och plågade mig med insigten af mitt elände. Jag såg ingenting, utan att se henne; jag hörde ingenting, utan att höra henne, och kände ingenting, utan att känna henne. Hon skådade ned till mig från hvarje stjerna, hon log i hvarje solstråle, andades i hvarje vind och rörde sig i hvarje slägt.

Ofta tänkte jag med sorg på min tillvaro och önskade mig vara död; om jag icke hade egt hoppet om frihet, är jag öfvertygad, att jag antingen skulle sjelf hafva tagit mitt lif eller hafva begått någonting, hvarför jag måst böta med lifvet. Så länge jag befann mig i denna sinnesförfattning, var det min största äflan att höra talas om slafveriet; till sådana samtal lyssnade jag gerna. Litet emellan hörde jag talas om "Abolitionister"; men det dröjde någon tid, innan jag förstod hvad detta ord betydde. Jag hörde det alltid begagnas på ett sätt, som väckte mitt interesse för detsamma. Om en slaf rymde och lyckades komma undan, eller om en slaf mördade sin husbonde, satte eld på en lada

eller begick något himmelsskriande brott i en slafegares ögon, sade man alltid, att sådant vore en frukt af *abolitionismen*. Jag hörde ordet ofta begagnas på detta sätt och ville gerna veta, hvad det månede betyda. Af ordboken hade jag föga eller ingen hjälp att vänta. Deri såg jag, att abolition betydde afskaffande; men hvad det var, som skulle afskaffas, visste jag icke. Här stodo mina tankar stilla. Jag vågade icke fråga någon om ordets betydelse, ty det kunde jag förstå, att helst skulle man se, det denna betydelse blefve en hemlighet för mig. Efter lång och tålmodig väntan kom jag öfver ett tidningsblad, som innehöll en redogörelse för en mängd petitioner från de norra staterna, hvori man begärde "abolition" af slafveriet i Columbia-distriktet samt af handelen med slafvar staterna emellan. Från denna stund förstod jag orden "*abolition*" och "*abolitionist*" samt höll mig alltid nära till dem, som jag hörde tala derom, i den förväntan, att jag skulle få höra någonting af vigt för mig sjelf och andra slafvar. Småningom började jag få ljus i saken. Jag var en dag nere vid Mr Waters brädgårdar, der jag såg tvänne Irländare hålla på med att aflassa sten; utan att någon bad mig derom, gick jag och hjälpte dem. När vi slutat, frågade den ena af dem mig, huruvida jag vore en slaf. Jag svarade ja. Han frågade: "Är ni slaf för lifstiden?" Svaret blef återigen ja. Den hederliga Irländaren syntes djupt rörd öfver min sorg. Han anmärkte till kamraten, hurusom det vore synd, att en så hygglig gosse som jag skulle vara slaf för lifstiden. Det vore både skam och synd, — sade han. Bägge gåfvo mig det rådet att rymma norrut; der skulle jag finna vänner, och der skulle jag bli fri. Jag låtsade icke bry mig om hvad de sade och ställde mig, som förstode jag dem icke; jag fruktade nämligen, att de skulle förråda mig. Det har ofta händt, att hvita uppmuntrat slafvar till att rymma, hvarest de fångat och återfört dem till deras egare för att få belöning derför. Jag fruktade, att de till utseendet hederliga Irländarne skulle göra på samma sätt med mig; men jag kom icke desto mindre ihog deras råd och fattade mitt beslut att rymma. Jag utspanade blott ett lägligt tillfälle till verkställande af denna plan. Jag var för mycket ung att kunna rymma genast, och derjemte ville jag lära mig skriva, för att kunna skriva ett pass åt mig sjelf. Jag trö-

stade mig med hoppet om att lyckas en vacker dag. Under tiden ville jag lära mig skriva.

Huru jag skulle bli invigd i den ädla skrifkonsten, kostade mig mycken möda att utfundera; men slutligen kom jag underfund dermed vid ett besök på ett skeppsvarf, der jag såg timmermännen, sedan de tillhuggit en stock, på densamma teckna namnet af den del af fartyget, till hvilken stocken hörde. När t. ex. en plank skulle insättas i fartygets babordsida tecknades hon med B; skulle hon insättas i styrbordsidan, fick hon tecknet S; en plank, som hörde till främre delen på styrbordsidan, tecknades med S F; en, som hörde till främre delen på babordsidan med F B; o. s. v. Jag lärde mig snart namnen på dessa bokstäfver, tillika med deras betydelse. När jag sedan träffade någon gosse, som jag visste kunde skriva, lät jag honom förstå, att jag kunde skriva lika bra som han. Hans svar blef naturligtvis: "Det tror jag inte; det skulle jag gerna vilja se, förän jag tror det." Nu skref jag de bokstäfver, som jag lärt mig, och bad honom göra dem bättre, om han kunde. På detta sätt erhöill jag i skrifkonsten mången lektion, hvilken jag ganska säkert icke skulle hafva kunnat få på annat sätt. Skrifböcker hade jag på alla bordskifvor, murar och släta stenar; min penna var en bit krita. Imellertid lärde jag mig någorlunda rita efter bokstäfverna; sedan började jag kopiera cursivbokstäfverna i en ABC-bok och fortsatte dermed, tilldess jag kunde skriva dem alla utan att se i boken. Vid samma tid hade lilla Master Thomas börjat gå i skola och lära sig skriva, han hade hem med sig några skrifböcker, hvilka visades för släkten och sedan lades å sido. Min matmor brukade besöka ett methodist-kapell hvar Måndags eftermiddag och lemna deiddessa tillfällen mig hemma att se om huset. Då brukade jag använda tiden till att skriva mellan raderna i Master Thomas skrifböcker, der jag skref efter hvad han skrifvit förut. Så forfor jag, tilldess min stil blef i det närmaste lika med hans egen, och efter någon tids arbete var jag slutligen hemmastadd i konsten."

Dessa här anförda tilldragelser torde ådagalägga, att personer, sådana som George Harris, icke äro så sällsynta, som man torde förmoda.

Vi bedja läsaren genomgå George Harris' berättelse om sin

mors och sina barns försäljning, och sedan läsa följande ord af Josiah Henson, nu pastor vid en missionsanstalt i Canada.

"Efter husbondens död, säger han, sattes alla plantagens slafvar på auktion och såldes till den mestbjudande.

Mina bröder och systrar utropades hvar för sig, medan min mor höll mig i handen och såg på med ett uttryck af bekymmer, hvars orsak jag i början föga förstod, ehuru den till min fasa blef mig fullkomligt tydlig alltsom auktionen fortgick. Min mor blef nu skild ifrån mig och utropades i sin ordning. Hon köptes af en man vid namn Isaak R. från Maryland, och derefter framställdes jag för de församlade. Till hälften från sina sionen genom skilsmessan från alla sina barn, røjde min mor sig rum genom hopen, under det man höll på att bjuda på mig, och hann fram till det ställe, der R. stod. Hon kastade sig för hans fötter, omfamnade hans knän, bönföll i ordalag, af hvilka blott ett moders-hjerta är mäktigt, att han måtte köpa hennes lilla barn liksom henne sjelf samt låta henne få behålla åtminstone ett af sina barn. Skall någon kunna tro, att han, som bestormades med sådana böner, var i stånd till att icke blott vara döf för hennes ord, utan äfven till att göra sig lös ifrån henne med så våldsamma slag och sparkningar, att hon nödgades krypa ett långt stycke ifrån honom samt blanda klagoljuden öfver sina kroppliga smärtor med det brustna hjertats suckar?"

Alla de händelser, som här blifvit meddelade, äro verkligen timade och berättade af personer, som känna slafveriet genom erfarenheten; — de, som meddelat dem, äro män, hvilka sedermera såsom fria uppfört sig så, att man till deras ord kan sätta den fullkomligaste tillit.

Lewis Clark torde icke vara någon vanlig karakter; till Douglass finnas deremot talrika motstycken.

Förf. har haft tillfälle att samtala med en mängd frigjorda slafvar, bland hvilka många uppgifvit, att deras enskilda öde jemförelsevis icke varit så svårt; men aldrig har hon talat vid någon, som icke förr eller sednare yttrat någonting om en tilldragelse, hvartill han varit vittne, om ett uppträde, som han åsett, och hvilket framställde institutionen i hela dess ryslighet; ett djupt intryck gjordes derjemte på förf. deraf, att berättaren ofta tycktes anse

sådana uppträden falla så af sig sjelfva, att han nämde dem blott händelsevis, utan att synas synnerligen tänka derpå.

Många tro, att klagomålen från slafveriets motståndare hafva sin grund i en öfverspänd känslsamhet, i läsning af obestyrkta berättelser i abolitionist-tidningar o. s. v. Men så förhåller det sig alldeles icke. Anledningarne till motståndet mot slafveriet böra sökas i det lefvande vittnesbörd emot denna institution, som bäres af den arma slafven sjelf; och tidningsberättelserna härleda sig ofta från de undanslydda slafvar, som litet imellan passera de nordliga staternas städer.

Exempelvis vill jag här anföra följande nyligen timade händelse, hvilken blifvit förf. berättad af en i Boston bosatt dame. Nämda dame, som ofta brukade göra besök i de fattigas kojor, erhöll för någon tid sedan bud från en Mulattqvinna, som nyss anländt till ett kosthus för kulörta och som syntes ytterligt nedslagen och bedröfvad. Efter en stunds samtal kom det i dagen, att hon var en undanslydd slafvinna. Hennes historia lydde som följer: Hon och hennes bror voro, såsom det ofta är händelsen, sin husbondes både barn och slafvar. Vid hans död kommo de uti hans lagliga dotters tjänst och behandlades med den välvillja, som man af vanliga människor kan vänta mot personer, hvilka helt och hållet samt i alla händelser stå till deras förfogande.

Hennes brors hustru rymde till Canada, och eftersom det kom i fråga att sälja henne och hennes barn med anledning af några penningebekymmer inom familjen, fattade hennes bror, en högsinnad ung man, sitt beslut att hjälpa äfven henne på flykten till ett frihetens land. Han gömde henne under någon tid i ett enstaka hus uti staden i afvaktan på lägenhet att få henne bort. Medan hon befann sig der, var han outröttlig i uppmärksamhet för henne, skaffade henne ofta frukter och blommor samt gjorde allt, som stod i hans förmåga, för att minska obehaget af hennes enslighet.

Slutligen hände, att en skeppssteward, hvilken han lyckats göra några tjänster, erbjöd sig att gömma honom ombord på fartyget och skaffa honom tillfälle att komma undan. Den hederlige gossen kände sig frestad af ett anbud, som skulle kunna förskaffa honom tillfälle att snart få träffa sin hustru, hvilken han med ömhet älskade; han föredrog dock att låta sin syster undkomma, och

medan kaptenen på skeppet var frånvarande fördes hon och hennes barn ombord samt gömdes sorgfälligt undan.

När kaptenen kom tillbaka och upptäckte hvad som skett, blef han högst missbelåten, emedan saken, i händelse den blef upptäckt, skulle kunnat inveckla honom i ganska allvarsamma svårigheter. Han förklarade till en början, att han skulle låta insätta kvinnan i stadens fängelse; men genom hennes och stewardens böner förmåddes han att vänta till aftonen och skicka efter hennes bror för att hemta henne ifrån skeppet. Sedan det blifvit mörkt, kom brodern om bord, men hemtade icke sin syster, utan vädjade i stället till kaptenens mensklighet i de mest bevakande ordalag. Han berättade sin systers och sin egen historia och framställde med hjertats vältalighet sina önsknningar för hennes frihet. Kaptenen hade beslutit att tillstoppa sina öron; men han var blott en människa. Kanhända hade han sjelf hustru och barn, — kanhända kände han, att, om han varit i den unge mannens ställe, skulle han gjort detsamma för sin syster. Kort sagdt, han blef till slut öfvervunnen. Han yttrade till den unge mannen: "Jag är tvungen att skicka er bort från mitt skepp; jag skall låta sätta ut en båt för er räkning, och ni måsten ro bort och aldrig låta mig se era ansigten mer; skullen ni ändock komma tillbaka hit ombord, så är det ert fel, men icke mitt!"

Oaktadt regn och mörker sattes följaktligen den unge mannen, hans syster och hennes barn i båten, som roddes bort. Efter en stund lyfte skeppet ankar; men innan det uppnådde Boston, blef det upptäckt, att kvinnan och barnet voro ombord.

Den dame, för hvilken nämnda historia berättades, ombads att skriva ett i vissa öfverenskomna ordalag affattadt bref till en person i den stad, hvarifrån den flyende kommit, på det brodern skulle få underrättelse om hennes framkomst.

Mulattkvinnan försågs med arbete, med hvilket hon kunde försörja sig och sitt barn, och damen sörjde under några veckor för hennes behof.

En morgon infann hon sig i ett upprördt tillstånd och ropade: Madame! Nu är han här! George är här. Efter några minuter stod den unge mannen i rummet.

Den dame, af hvilken jag har min berättelse, tillhör Bostons förnämsta kretsar; hon säger, att hon knappt sett någon så full-

ändad gentleman, som Mulattqvinnans bror. Hans yttre var så städadt och hans uppförande så artigt, att hon kände, huruledes det icke skulle gå an att tilltala honom i den förtroliga ton, som hon eljest brukade antaga mot personer af hans vilkor. Först när han bad henne att skriva ett bref åt honom, eftersom han sjelf icke kunde skriva, kunde hon öfvertyga sig, att mannen varit slaf i hela sin lifstid.

Det återstående af berättelsen är icke mindre romantiskt. Damen hade en vän i Montreal, dit Georges hustru begifvit sig. Hon gaf honom respensionar och lemnade honom till nämde gentleman ett bref, hvori denne ombads att hjälpa den unge mannen i spaningarna efter hustrun. När skeppet landade i Montreal, gick George i land och visade brefvet för första person han mötte samt frågade, huruvida denne kände dess egare. Det befanns nu, att den tillfrågade var just den person, till hvilken brefvet var adresserad. Han kände Georges hustru och förde honom till henne utan uppskof, så att damen med omgående post hade den tillfredsställelsen att få kändedom af äfventyrets lyckliga utgång.

Detta är blott en bland tusentals berättelser af detta slag, så att de, som tala om slafveriet, kunna med rätta säga: "Vi tala det, som vi veta, och vi bära vittne om det, som vi sett hafva."

Nu torde någon invända, att alla slafvar äro lögnare, och att alla deras berättelser äro en väfnad af osanningar. Det finnes dock hos dessa slafvar någonting, som icke kan ljuga. De djupa fåror, som lidandet plöjt i deras anleten, — deras krypande och ödmjuka undergifvenhet, — ögats vanliga uttryck af bedragna förväntningar, — allt detta skulle berätta deras historia, om än slafven aldrig talade ett ord.

Det är icke länge sedan förf. såg ansigten, hvilka månader igenom kunna stå kvar för hennes inre öga.

Hon såg till ex. en stackars utmagrad, sjuk, svag och gammal moder, hvars händer voro förvandlade till idel ben och skinn genom strängt arbete, hvars nio barn blifvit sålda till en slafhandlare, och hvars tionde barn skulle säljas, så framt hon icke genom sitt arbete som tvätterska kunde anskaffa niohundra dollars. Af detta slag äro de tilldragelser, som oupphörligt komma för våra öron; af detta slag äro de vittnesbörd, som icke skola tillåta oss att insomna.

Man har betviflat, att en sådan annons efter en menniska "död eller lefvande," — såsom annonsen efter George Harris lyder, — någonsin stått att läsa i någon tidning från Unionens södra stater. Den scen i berättelsen der detta förekommer, är förlagd några år tillbaka i tiden, eller vid den epoch, då slafagarne för Ohio stiftades. Att sådane annonser den tiden litet imellan förekommo i tidningarna, är allmänt känt. Att de nu för tiden förekomma mindre ofta, är lyckligt och ingifver bättre förhoppningar för framtiden.

År 1839 företog sig Mr. Theodore D. Weld att göra systematiska samlingar till slafveriets statistik. Han samlade en massa af fakta, alla bekräftade på det mest ovedersägliga sätt. Några bland de "ett tusende vittnen," som han åberopar, voro andliga, jurister, köpmän samt personer af åtskilliga andra klasser, antingen födda i slafstaterna eller der bosatta under en längre tid. Andra bland vittnena voro eller hade varit slafuppsyningsmän eller tjänstgjorde på fartyg, begagnade för handeln med slafvar.

En annan afdelning af hans samlingar bestod i offentliga tal, hållna i kongressen, i de särskilda staternas lagstiftande församlingar eller annorstädes. Större delen var dock hemtad ur nyare tidningar.

De tidningar, ur hvilka uppgifterna voro hemtade, förvarades och inlemnaden på ett offentligt ställe, der de funnos qvar i flera år och stodo till tjänst för de vetgiriga. Sedan Welds bok var färdigtryckt, skickades ett exemplar deraf till hvarje tidningsutgivare, ur hvars blad något bidrag blifvit hemtadt, samt till hvarje individ, om hvilken någonting blifvit meddeladt; uti exemplaren voro de dessa personer rörande ställena särskildt utmärkta.

Det är icke omöjligt, att detta i sin mån bidragit till att förminska de ofvannämnda annonsernas antal. Många rätt förståndiga menniskor begå saker, som vittna om oförstånd, till och med om omensklighet, blott af det skäl, att man burit sig åt på samma sätt före deras tid; de följa sålunda den allmänna vanan, utan att tänka synnerligen på saken. När likväl deras uppmärksamhet blir fäst dervid af en tredje person, som ser saken från en annan synpunkt, så finna de genast det opassande i sitt beteende och upphöra dermed. Ännu år 1850 var likväl detta barbari icke fullkomligt slut i flera bland de södra slafstaternas städer.

Vi meddela här åtskilliga annonser ur Mr. Welds bok, icke i afsigt att trötta läsaren med ohyggliga detaljer, utan på det han måtte kasta en blick på de citerade tidningsbladens datum och utgifningsställen samt deraf få ett begrepp, om huru denna ohygglighet alldeles icke skydde offentligheten.

Wilmington Advertiser (Nord-Carolina) för d. 13 Juli 1838, innehåller följande annons:

"100 dollars utbetalas till den, som lyckas gripa samt i något häkte inom denna stat inmana en Neger, vid namn *Alfred*. Samma summa utbetalas åt den, som kan med säkerhet bevisa, att samma Neger *blifvit dödad*. Han har på ena handen ett eller flera märken efter ett skottsår.

Invånare i Onslow.

På samma kolumn och tätt nedanför läses:

Min Neger *Richard* har rymt; 25 dollars betalas åt den, som griper honom, *död* eller *levande*. Dock begäres i förra fallet tillfredsställande bevis om att han blifvit dödad. Han har sannolikt med sig sin hustru *Eliza*, som rymt från öfverste Thompson, nu bosatt i Alabama, omkring den tid då han började sin flyttning till nämnda stat.

Durant H. Rhodes.

I *Macon Telegraph* (Georgia) för d. 28 Maj läses:

Omkring den 1 sisl. Mars rymde min Neger *Ransom* utan ringaste dertill gifven anledning. Jag ger 20 dollars i belöning åt den, som griper nämnde Neger *död* eller *levande*; blir han dödad i något försök att undkomma, så betalas 5 dollars.

Bryant Johnson.

Newbern Spectator (Nord-Carolina) för d. 5 Jan. 1838:

Från undertecknad har rymt en Neger, vid namn *Sampson*. Femtio dollars betalas, om han öfverlemnas åt mig eller inspereras i något fängelse, hvarifrån jag kan afhemta honom. Skulle han göra motstånd, då han gripes, så att det erfordras våld till hans fångande, så begär jag ingen skadeersättning, i händelse slafven vid ett sådant tillfälle skulle bli dödad.

Enoch Foy.

Charleston Courier (Syd-Carolina) för d. 20 Febr. 1836.
300 dollars i belöning. Sistlidne Nov. rymde från under-
tecknad hans tvenne Negrer, *Billy* och *Pompey*.

Billy är 25 år gammal och bekant såsom under flera år
skeppare på min båt; han kommer sannolikt att göra motstånd.
I sådan händelse betalas 50 dollas för hans *hufvud*.

Kap. V.

Eliza.

Förf. har i sin bok uppgifvit, att Elizas porträtt var tecknad
efter naturen. Den händelse, som föranledde hennes bekantskap
med originalet, torde böra i korthet berättas.

Under det förf. för flera år tillbaka gjorde en resa i Ken-
tucky, bivistade hon en dag gudstjensten i en liten småstad. I
kyrkan fästes hennes uppmärksamhet vid en täck quarteron flicka,
som var der och tycktes hafva uppsigt öfver åtskilliga smärre barn.
Beskrifningen på Eliza torde tjena i stället för en beskrifning af
henne. När förf. gick hem ifrån kyrkan, gjorde hon några frågor
om flickan och fick veta, att denna var lika god och älskvärd som
vacker; att hon var en religiös flicka och medlem af kyrkan samt
slutligen, att hon *tillhörde* en viss namngifven herre. Vid före-
ställningen derom, att denna flicka var slafvinna, kände förf. en rys-
ning genom sitt hjerta; hon yttrade allvarligt: jag hoppas, att
hon blir väl behandlad.

— Ja, bevars, — lydde svaret: husbondfolket är lika månt
om henne som om sina egna barn.

— Jag tror, att de aldrig komma att sälja henne, — tillade
en person i sällskapet.

— Nej, det kommer aldrig att ske. Det var icke länge sedan
en gentleman söderifrån bjöd hennes egare tusen dollars för hen-
ne; men han fick till svar, att hon vore alltför god till hustru åt
honom, och hans frilla skulle hon bestämdt aldrig bli.

Detta är allt, som förf. känner om nämnda flicka.

Man har med hänseende till Elizas flykt öfver Ohio på isen velat påstå, att sådant skulle vara omöjligt. Förf. vill derföre meddela följande omständighet, som torde bevisa, att saken icke är omöjlig.

Medan förf. våren 1851 vistades i New-York, infann sig hos henne en Presbyteriansk andelig från Ohio och sade: "Jag hör, att man betviflar möjligheten af att qvinnan kunnat undkomma öfver floden. I den saken kan jag vittna, ty jag har hört berättelsen af just samma man, som hjälpte upp henne på stranden. Jag vet, att det är sannt, ty han vistas f. n. i Canada."

Man har likaledes sagt, att beskrifningen af det uppträde, då Haley, Marks och Loker på värds huset uppgöra planen att föra bort Eliza, är en grof karrikatur på sakernas tillstånd i Ohio.

Huru vida förf. varit bekant med det sätt, hvarpå, medan den gamla lagen om undanflydda slafvar var gällande i Ohio, åtskilliga fredsdomare brukade hjälpa människotjuvarne, — dertill torde man kunna sluta från en jemförelse mellan uppgifterna i romanen och några andra fall, som hon personligen känner.

"Ja, ser ni, — sade Marks till Haley och rörde om i punschbålen, — ser ni, här och der i backarna ha vi fredsdomare, som handtera sådana der småsaker i vårt fack rätt bra och räsönabelt. Tom, han går på med näfvarna och så vidare; men jag kommer som en hel herre, — med blanka stöflor, — klädd efter högsta fashion — så snart det blir fråga om att aflägga ed. Ni skulle se mig bara — tillade Marks stolt öfver sitt hederliga yrke, — ni skulle se mig bara, hvilken ton jag kan taga! Ena dagen är jag Mr. Twickem från New-Orleans; en annan gång har jag nyss kommit från mina plantager vid Pearl-River, der jag håller mina sjuhundrade Negrer; en tredje gång är jag en aflägsen slägting till Henry Clay eller någon annan storgubbe i Kentucky. Anlagen äro olika, som ni vet. Tom t. ex., det är en gåpåare, när det kommer i fråga att bultas och slåss; men se, ljuga det duger han icke till; det ligger inte åt hans håll. Men, om det i hela landet finns någon, som bättre kan svärja på hvad som helst än jag, och som kan anföra alla omständigheter med förnumstigare min, och som kan gå slikt visligare igenom än jag, den skulle jag vilja se i ansigtet. Min själ tror jag inte, att det skulle gå lika bra, äfven om fredsdomrarne vore mindre medgörliga än de äro; ja, tror

jag så. Ibland skulle jag till och med önska, att det vore så. sådant skulle vara bra mycket trefligare, — skulle ha mera heder med sig, begrips!”

År 1839 möttog förf. en flicka från Kentucky som tjenstepiga. Flickan hade varit slaf hos en rå och brutal familj, der hon vuxit upp i ett tillstånd af halfvildhet. Under det förf. meddelade henne religionsundervisning, hörde hon för första gången i sin lefnad en fråga, hvilken hon aldrig trott sig skola få höra i Amerika:

— Jesus Christus, säg mig, hvem kan det vara? så lydde denna fråga.

När förf. för henne talade om Jesu kärlek, hans lidande och hans död, tycktes flickan bli alldeles utom sig; tårar strömmade öfver hennes kinder, och hon utbrast i sorgsen ton: ”hvarför har aldrig någon människa förut sagt mig detta!”

— Men, — frågade förf., — har du aldrig sett någon bibel?

— Jo, jag har sett Missis läsa deri någon gång: men hvad hade det att betyda; hon läste bara för det skulle så vara; inte tror jag, att hon hade någon nytta af den läsningen.

Berättelsen gjorde i alla fall djupt intryck på henne, och hennes uppförande blef så förbättradt, att förf. fattade de största förhoppningar om henne.

Efter närmare frågor om henne sjelf blef det upplyst, att hon enligt Ohios lagar var lagligen berättigad till frihet, emedan hon blifvit förd till denna stat och der qvarlemnad till en tid med sin matmoders bifall. Sedan detta blifvit ordentligen verifieradt inför vederbörande myndighet, uppsattes en handling, som bevittnade hennes frihet, och nu ansågs all fara för vidare förföljelse slut. Hon hade några månader vistats i förf.s hus, då professor Stowe från flera håll fick höra, att flickans unge husbonde vore kommen och letade efter henne, samt att hon skulle bli förd tillbaka i slafveriet, så framt man icke vore uppmärksam på henne.

Professor Stowe begaf sig till den embetsman, som verifierat hennes dokumenter, och frågade, huruvida icke de voro tillräckliga till hennes beskydd. — Jo visserligen, lydde svaret, — det äro de lagligen, i fall hon kommer inför laga domstol; men hennes förföljare skola komma till er på natten med en polistjen-

steman och befallning om hennes gripande; hon skall bli förd inför domaren D., och der skola de besvärja sin rätt till henne. Den ifrågavarande domaren sköter alla saker af sådant slag; han skall öfverlemna henne i deras händer, och vidare finnes ingenting att göra.

Mr. Stowe frågade nu, hvad som kunde uträttas för flickan, och fick det rådet att föra henne till något säkert ställe, tilldess forskningarne efter henne upphört. Samma natt verkställde professor Stowe, åtföljd af en bror till förf., just detsamma, som senatorn gör för Eliza i "Onkel Tom." De körde vid pass tio Eng. mil utefter en föga besökt väg, passerade en liten hafsvik vid ett högst farligt vadställe och framkommo omkring midnatten till en egendom, tillhörig John Van Zandt, en hederlig Kentuckybo, som verkställde samma goda gerning, hvilken förf. i sin berättelse tillskrifver Van Tromp.

Efter något bultande på porten infann sig husets värdige egare med ljus i hand, alldeles som vår berättelse lyder.

— Är ni en man, som skulle vilja rädda en fattig kulört flicka undan menniskoröfvares händer? — lydde första frågan.

— Skulle tro det! — svarades genast. — Hvar är flickan?

— Hon är här med oss.

— Hur kom ni hit då?

— Jag körde öfver vadstället.

— Jaså; då hjälpte Vår Herre sjelf er öfver! Jag skulle inte våga färdas fram der på natten. Det är icke länge sedan en man med hustru och fem barn drunknade der.

Det torde intressera läsaren att veta, det den stackars flickan icke blef fångad; hon gjorde ett lyckligt gifte i Cincinnati och är nu en aktningvärd hustru samt moder till flera barn.

Kap. V.

Onkel Tom.

Det har blifvit påståddt, att Onkel Toms karakter är alldeles osannolik; men icke desto mindre har förf. för det rigtiga i

sin teckning af denna karakter funnit flera och från mer flerfaldiga källor hemtade bekräftelser än det varit henne möjligt med hänseende till någon af de öfriga personerna i romanen.

Ganska många hafva sagt henne: "Jag känner en Onkel Tom i den eller den sydliga staten." Alla de berättelser af detta slag, som blifvit henne meddelade, skulle tillsammans utgöra en hel liten bok. Förf. vill anföra några få bland dem.

Under ett besök hos en vänninna och dennas familj uti en liten stad i Maine, föll samtalet på detta ämne, och värden i huset berättade vid tillfället följande. Vid ett för några år tillbaka företaget besök hos sin bror i New-Orleans hade han funnit brodern ega en förträfflig Neger, hvars redlighet och ärlighet voro sådana, att hans husbonde bokstafiligen anförtrorde honom allt hvad han egde. Han hade ofta sett brodern taga fram en handfull sedlar utan att se på dem samt lemna dem åt Negern med tillsägelse att köpa hvad som behöfdes för huset och gifva honom det öfriga tillbaka. Han föreställde brodern det oförsigtiga deri; men denne svarade sig hafva sådana bevis på Negerns obestickliga samvetsgrannhet, att han gerna kunde lita på honom uti allting.

Den ifrågavarande Negerns historia lydte som följer. Han hade tillhört en i Baltimore bosatt person, som hyste mycken fördom mot alla slafvarnes religionsöfningar, gjorde allt hvad han kunde för att utestänga honom från sådana och bestämdt förbjöd honom att läsa i Bibeln eller göra bön så väl ensam som bland de andra kamraterna; för det han, likasom Daniel fordom, icke lydte denna ochristliga befallning, hemsökte hans husbonde honom med det straff, som alltid står till en slafegares förfogande, — han skiljde honom för alltid från hustru och barn och sålde honom till New-Orleans.

Den gentleman, som meddelade förf. detta, tillade, att, ehuru han sjelf den tiden icke var religiöst sinnad, Negerns gudsfruktan dock på honom gjorde sådant intryck, att han yttrade till sin bror: "Jag hoppas, att du aldrig på minsta sätt hindrar Negern från hans religionsöfningar, ty jag är öfvertygad, att en dom skall komma öfver dig, om du det gör." Brodern svarade, att i sådant fall skulle han bära sig bra dumt åt, eftersom han vore öfvertygad om att mannens religiositet just vore upphofvet till alla hans förträffliga egenskaper.

För någon tid sedan erhöll förf. söderifrån en liten bok, betitlad: "Lefnadsteckningar af Familj-tjenare i Gamla Virginien," och försedd med ett företal af biskop Meade. Boken innehåller skizzer om följande slafvar: Afrikanska Bella, Gamla Milly, Blinda Lucy, Tante Betty, Springfield Bob, Mamma Chris, Diana Washington, Tante Margaret, Rachel Parker, Nelly Jackson, Min Egen Mammy, Tante Beck.

Följande utdrag ur biskop Meades företal torde icke vara utan intresse:

"Följande korta lefnadsteckningar hafva blifvit mig tillställda med begäran att jag måtte genomläsa dem och till dem skriva ett företal.

Efter det jag genomläst dem, kunde jag icke annat än finna dem både roande och ganeliga.

Talrika sådana exempel af trohet och gudsfruktan skulle kunna tilläggas, hemtade från gamla Virginiska familjer. De här meddelade torde dock vara tillräckligt talande, och af dem ådagaläggas det innerliga förhållande, som ofta eger rum mellan tjenare och husbonde.

Mången skall säkerligen med förvåning läsa, att det funnits så mycken intelligens och så mycken gudsfruktan hos slafvarne uti Virginien, samt att de lärt sig att läsa den Hel. Skrift och äfven derigenom kunnat bli nyttiga för sina medtjenare. Med hänseende till slafvarne i de södra staterna är det och har det alltid varit sannt, att, ehuru offentliga skolor varit förbjudna, likväl icke något hinder blifvit lagdt i vägen, när husbönderna sjelfva velat undervisa sina slafvar eller tillåtit dem att på egen hand lära sig läsa Guds Ord. Därföre har det alltid funnits några, som varit hemmastadda i denna läsning, och i de mer sydliga staterna har dessas antal städse varit rätt talrikt. Härom hade jag tillfälle att förvissa mig för vid pass tretio år sedan, vid ett besök i de Atlantiska Staterna, der jag skulle bilda kolonisations-samsfund och utse de första kolonisterna till Afrika. I staden Charleston uti Södra Carolina fann jag bland den fria färgade befolkningen mer intelligens och karaktersfasthet än någon annorstädes. Samma förhållande egde rum med slafvarne. Uti de episkopalkyrkor, som jag besökte, kunde man alltid se ett ansenligt antal slafvar, som nyttjade sina bönböcker och deltog i gudstjensten.

Husbönderna sjelfva hemtade icke få fördelar af den bildning, som de på detta sätt läto sina slafvar förvärfva sig.

För många år tillbaka reste jag med min sjuka hustru och tvänne fruntimmerssläktingar från Charleston till Virginien vid en tid af året, då många på landet bosatta familjer begifva sig till städerna för sin helsas skull; vi inbjödos då till en bland de förnämsta Syd-Carolinska familjernas landegendom och fingo med oss från matmodern, som vistades i staden, ett bref till den af tjenstfolket, som i familjens frånvaro skötte hushållet. När vi kommit fram och aflemnat brevet till ett fruntimmer med högst aktningvärdt utseende, hvilket genast läste skrifvelsen, blefvo vi på det vänskapligaste välkomnade och i tvänne dagars tid uppvaktade på ett sätt, som skulle egaren sjelf varit tillstädes. Det är i Syd-Carolina ingenting ovanligt, att resande på detta sätt uppvaktas af egarnes betjening, hvilken erhåller bref derom från sitt husbondfolk.

Uti alla slafstater finner man exempel af samma förtroliga och vänskapliga förhållande mellan slafvarne och deras husbondfolk, som det i dessa skizzer beskrifna. Jag vill omnämna ett, som kommit till min egen omedelbara kunskap. Nu aflidne domaren Upshur i Virginia hade en pålitlig husslaf (nu fri genom hans testamente), med hvilken han brukade brevvela i affärer, under det han sjelf var borta på sina embetsresor. För några år sedan var jag tillika med ett stort sällskap till middagen i hans hus vid ett tillfälle, då han sjelf var frånvarande; samtalet föll på presidentvalet, som då allmänt sysselsatte uppmärksamheten i Förenta Staterna, och slafven meddelade oss, att han samma dag fått ett bref från sin husbonde, hvori denne underrättade honom, att general Harrison's vänner kunde vara lugna, emedan generalens val var fullt säkert."

Biskop Meade tillägger, att dessa teckningar blifvit offentliggjorda i den förhoppning, att de andligas och familjfädernas uppmärksamhet derigenom måtte bli mer allvarligt riktad på nödvändigheten af någon omsorg för slafvarnes andliga välfärd.

Den betjent hos domaren Upshur, som finnes omnämnd i biskop Meades skrift, har af sin husbonde i dennes testamente blifvit ihogkommen med följande märkvärdiga loford:

"Jag frigifver min tjenare David Rice och testamenterar honom

ett hundra dollars. Jag anbefaller honom på det hjertligaste till allas deras högaktning och förtroende, bland hvilka han kan komma att vistas. Han har varit min slaf i 24 år och under hela denna tid njutit mitt fullkomligaste förtroende, hvilket med hänseende till honom varit obegränsadt; hans förhållanden till mig och min familj hafva alltid varit sådana, att han dagligen haft tillfälle till att bedraga oss och göra oss skada; men aldrig hafva vi funnit, att han begått något verkligt fel, eller att han ens oafsigtligt brustit i sina skyldigheter. Hans förstånd är utmärkt, hans redlighet höjd öfver alla misstankar, samt hans känsla för det rätta utvecklad i högsta måtto. Jag vet med mig sjelf, att han med rätta förtjenar detta intyg af mig i de nya förhållanden, der han nu skall inträda; han kan fordra det på grund af sina långvariga och trogna tjenster samt den uppriktiga vänskap, som jag hyser för honom. Under det oafbrutna förtroliga umgänget i fyra och tjugo års tid har jag aldrig till honom yttrat ett ovänligt ord eller haft tillfälle att yttra ett sådant. Jag känner ingen, som har färre fel eller flera dygder än han."

Uti de fria staterna har man haft ett och annat exempel af en så utomordentlig religiositet hos Negrer, att deras lefverne blifvit beskrifvet i religiösa afhandlingar och offentliggjordt till allmän uppbyggelse.

En bland dessa var före sin omvändelse fånge i New-Yorks statsfångelse och mottog der sannolikt den första religiösa undervisning, som han någonsin erhölet. Han blef ett så utmärkt förredöme af ödmjukhet, tro och, framför allt, af brinnande kärlek, att hans vistelse i en trakt ansågs som en välsignelse för densamma. En dame har för förf. beskrifvit, huruledes han i kyrkosammankomsterna uppmanade de närvarande till bön och med tårfyllda ögon samt ödmjuka later framställde religiösa förmaningar, hvilka uppbyggde äfven de mest bildade.

Uti Brunswick i staten Maine, der förf. vistades, då hon skref "Onkel Toms Stuga," uppehöll sig en nu alliden kulört kvinna vid namn Phebe, hvars religiositet och charactersrenhet voro så stora, att förf. aldrig hört hennes namn nämnas annorlunda än med den vördnad, som tyckes böra tillhöra ett helgon. Den lilla stuga, der hon bodde, besökes ännu och anses som ett slags helgedom, emedan Phebe der lefde och bad. Hennes böner och fromma

förmaningar anses hafva varit orsaken dertill, att mycken ungdom i staden lemnat syndens väg och omvänt sig. Ehuru den mot christendomen stridande kastandan är lika rådande i Maine som annorstädes i Nya England, och Negern i allmänhet är ett föremål för afsky och förakt, var likväl inflytelsen af hennes fromhet och hennes rena karakter sådan, att hon med största aktning och uppmärksamhet behandlades af alla folkklasser. Stadens mest bildade damer ansågo som ett företräde att få göra besök i hennes koja, och sedan hon blifvit gammal och hjälplös, sörjde man på det ömmaste för alla hennes behof. När underrättelsen om hennes död spriddes i trakten, blef sagnaden allmän. "Vi hafva förlorat Phebes böner," var en anmärkning, som man ofta hörde, när medlemmar af kyrkan råkades. Vid hennes begräfning uppbars bårtäcket af statens förre guvernör och professorerna vid undervisningsverket, och en predikan hölls, hvori hennes christliga dygder framställdes som ett föredöme för församlingen. The American Tract Society utgaf en liten afhandling, innehållande hennes lefvernesbeskrifning. Förf. minnes, att hon strax i början af sin vistelse uti Brunswick läste denna afhandling och ansåg den tämligen öfverdrifven. Någon tid efteråt hörde hon några unga personer samtala om den lilla skriften och yttra sig tro, det den icke gifve något riktigt begrepp om Phebe. "Kanske författarens pensel har varit alltför bred!" frågade förf. "Nej, — lydte svaret, — han gifver tårtom ingen fullständig föreställning om höjden af hennes fromhet och gudaktighet."

Sådana exempel som dessa bevisa sanningen af apostelns ord, att Gud hafver utvalt de svaga och ovisa för att bringa de visa och väldiga i denna verlden på skam.

Ytterligare en motbild till Onkel Tom finner man i en skrift, utgifven af Josiah Henson, f. n., såsom vi berättat, prestman i Canada. Han var född i Maryland. Hans äldsta minne var det, att han sett sin far stympad och betäckt med blod, undergående lagens straff för det brottet, att han lyft sin hand mot en hvit man, — plantage-uppsyningsmannen, som låtit sin djuriska brånad utbryta mot hans mor. Detta straff uppretade hans far och gjorde denne till en farlig person, hvarföre han såldes söderut och följaktligen blef för alltid skiljd från hustru och barn. Henson vexte upp som hedning utan all religionsundervisning, tildess han på ett

meeting första gången fick höra talas om Kristus, och huru han lidit döden för alla, för trålar så väl som fria. Detta evangelium medförde hans omedelbara omvändelse, alldes som det uti Apostla-Gerningarne berättas om den Ethiopiska eunuchen, hvilken genast trodde och lät döpa sig. Henson blef från denna stund icke allenast sjelf christen, utan började äfven predika evangelium för sin omgifning; han egde utmärkta själsanlag och mycken karaktersstyrka, och hans allvarliga bemödanden att upplysa sina medslafvar åtföljdes af sådan framgång, att han efter hand kunde uppträda som predikant ibland dem samt, ehuru han icke kunde läsa ett ord i bibeln och psalmboken, dock hade stor framgång i sitt företag. Han blef genast en slaf utaf högt värde för sin husbonde, hvilken åt honom anförtrodde uppsigten öfver hela sin egendom, som af Henson sköttes med mycken insigt och klokhets. Hans husbonde synes hafva varit en i alla hänseenden helt vanlig menniska, som icke förstod att värdera honom annorlunda än som en annan dyrbar egendom samt af hans trohet och redbarhet icke leddes till andra föreställningar än den, att af honom draga så mycken nytta som möjligt. Husbondens affärer började bli intrasslade, han beslöt att flytta alla sina Negrer till Kentucky och uppdrog verkställandet af detta beslut åt Henson. Utan någon medhjelpare skulle denne ensam föra dem från Maryland till Kentucky, flera tusen Engelska mils väg, och gaf blott sitt löfte som christen, att han skulle ärligt verkställa uppdraget. På vägen dit passerade de genom en del af Ohio, och der fick Henson höra, att han nu kunde betrygga sin egen och sina kamraters frihet, hvartill han ifrigt uppmanades. Han kände sig högeligen frestad och försökt; men hans grundsatser som christen kunde icke rubbas. Inga lockelser kunde intala honom, att det för en christen vore rätt att bryta ett högtidligen afgifvet löfte, och hans inflytelse öfver hela skaran var så stor, att de alla följde med honom till Kentucky. De kasuister ibland oss, som synas tänka och lära, huruledes vi hafva rätt att bryta emot Guds uppenbara bud, när någon stor förmån för hela nationen kan vinnas derigenom, borde betänka redligheten hos denna slaf, som icke kunde läsa en bokstaf i bibeln, men dock förmådde att utföra denna sublimes handling af sjelförsakelse i enlighet med bibelns läror. Något sednare blef hans husbonde i ett ljusare ögonblick af en

vän förmådd att åt Henson sälja hans frihet för 400 dollars; men när vännen väl var borta, blef han missnöjd med att hafva afhändt sig en så dyrbar egendom mot en så obetydlig summa. Genom en nedrig list satte han sig derföre i besittning af sin slafs frihetsbref och dömde honom till hopplöst slaveri. Mannens affärer blefvo alltmer invecklade, och han skickade sin son till New-Orleans med ett flodfartyg, lastadt med boskap och andra varor, samt befallde honom att medtaga Henson och sälja denne, efter det han sålt varorna och fartyget. Denna himmelskriande otacksamhet, grymhet och orättvisa upprörde Negerens själ; ehuru lugn till det yttre, befann han sig uti den svåraste kamp med inre frestelser, hvilka han, som icke kunde läsa bibeln, förmådde bekämpa blott genom minnet af de heliga sanningarna och innerlig bön. Ju närmare han kom till New-Orleans, desto mer stegrades själsqvalen, synnerligast när han träffade några sina fordna kamrater från Kentucky, hvilkas förtviflade anletsdrag och utmagrade kroppar talade om tungt arbete och otillräcklig föda samt bekräftade hans farhögor för det sydliga landet. Under denna sin förtviflan kände han sig frestad till att mörda sin unga husbonde och den andra mannen på fartyget, under det de sofvo, samt att sedan fly med båten. Han hade redan yxan i hand för att gifva den unga mannen dödshugget, men afhölls från mordets fulländande genom den föreställningen, att begäendet af ett *mord* (han hade förut sökt lugna sig med den tanken, att han skulle handla blott till själf försvar) vore ovärdigt en christen. — Hans unga husbonde insjuknade kort derefter i en våldsam feber och blef hjälplös som ett barn. Han bad Henson på det bevekligaste att icke öfvergifva honom, utan försälja fartyget och dess last, föra honom ombord på en ångbåt och icke lemna honom, förrän han fört honom, död eller lefvande, hem till hans fader.

Den unga mannen bars på sin trogna tjenares armar till ångbåten och vårdades af honom under hela hemresan; Henson skiljdes icke vid honom, förrän han lemnat honom åt hans far.

Men all denna ömhet belönades blott med tomma tacksägelser, ungefär som man berömmar en hund, och Henson beslöt i sin förtrytelse att icke längre underkasta sig all denna orättvisa. Med en klokhet, ett mod och en raskhet, hvaraf man icke ofta ser exempel, lyckades han att med hustru och två barn fly undan

till Canada. Här lärde han sig läsa och blef genom sin öfverlägsna duglighet grundläggare af en koloni för undanflydda slafvar i Dawn, som skall vara en bland de mest blomstrande i Canada.

Hur mången högbildad ibland oss har väl verkat så mycket till Guds ära, har väl motstått frestelsen så segerrikt och betalat ondt med godt så oegennyttigt som denna stackars okunniga slaf? En Engelsk författare har gjort den gäckande anmärkningen, att en sådan man som Onkel Tom nog kunde förtjena att införas som missionär för att lära de bildade i England och Amerika, huru de skola utöfva religionens läror. Det ofvansagda bevisar, att det, som blifvit sagdt med gäckeri, i sjelfva verket är en sanning; och det borde aldrig förgätas, att bland de af människor föraktade Gud ofta valt budskap för sin nåd och tempel för den Hel. Ande.

Den syn, som Onkel Tom berättas hafva haft, häntyder på ett eget psykologiskt förhållande hos Neger-racen, hvarigenom denna skiljer sig från de hvita. Negrernas nervorganisation är i hög grad finkänslig och retlig; deras förmimmelser och intryck äro högeligen lifliga, likasom deras inbillning och phantasi. I detta hänseende har racen en Orientalisk karakter och förräder sitt tropiska ursprung. I likhet med de gamla Hebreerna och de nu lefvande Österländska folken uttrycka de sina sinnesrörelser med yttersta liflighet och häftighet; hela deras kroppssystem deltagar dervid i själens rörelser. När de äro bedröfvade, utbrista de i våldsam gråt; när de blifvit skrämde eller oroliga, ser man dem ofta falla i vanmägt och bli ur stånd att hjälpa sig sjelfva. Denna öfverdrifna känslighet och häftighet öfvergår äfven till deras religionsöfningar, och i likhet med Österlänningarne uttrycka de sina känslor uti häftiga yttre åtbörder och rörelser hos kroppen. I sina religiösa sammanträden bruka de ofta flera gånger å rad hoppa upp ifrån golvet med en våldsamhet och häftighet, som väcker förvåning. De skratta, gråta, omfamna hvarandra med konvulsivisk häftighet och falla stundom i vanmägt eller visa symptom till fallandsjuka. En prestman från någon af de nordliga staterna gjorde en gång en prestman från södern föreställningar för det den sistnämnde tillät sin församling sådana utsväfningar. Prestmannen från södern svarade: Sir, jag har funnit racerna vara så

väsentligen skiljaktiga, att samma regler omöjligen kunna tillämpas på dem bägge. I början tänkte jag på samma sätt som ni; och ehuru jag såg, att verklig omvändelse egde rum, oaktadt alla de yttre åthäfvorna, var jag dock så missbelåten med dessa, att jag allvarligen förbjöd dem, tilldess jag märkte, huruledes nödvändigheten att lägga band på sig hos Negrerna blef hinderlig för den sanna religiositeten; jag insåg nu, att religiositeten hos alla människor icke kan stöpas i samma form. Jag är öfvertygad, att en omvändelse, åstadkommen under sådana konvulsiviska skakningar, är lika upprigtig, yttrar lika mycken inflytelse på hjertat och på hela lefnaden som den, hvilken blifvit åstadkommen på annat sätt." — Magnetisörer hafva funnit, att Negrerna äro synnerligt känsliga för alla de inflytelser, som föranleda katalepsi, magnetisk sömn och clairvoyance.

Den Afrikanska racen tror i sitt hemland på trolldom, på "fetischer och obis," på "det onda ögat" och annat sådant, hvilket sannolikt har sitt upphof uti någon egenhet hos Negerns kroppsbeskaffenhet. De trollkarlar, som Skriften omtalar, voro Afrikaner, och den s. k. magien utöfvas ännu i Egypten samt andra delar af Afrika med en konst och en lycka, som kunna förklaras endast genom antagandet af en helt annan nervorganisation än hos de hvita. När man ihogkommer dessa deras race särskildt utmärkande drag, kan det icke förefalla besynnerligt, att man i deras omvändelsehistorier finner berättelser om syner, om röster från himmelen, om mystiska sympathier och öfverflyttningar af kunskap från hjerta till hjerta utan sinnenas medverkan o. s. v., hvilket äfven återfinnes hos tvåkarne.

Händelser af detta slag återkomma litet imellan i deras berättelser. Den unga man, hvars historia berättades för damen i Boston och finnes införd i det föregående uti kapitlet om George Harris, meddelade följande, som står i samband med berättelsen om huru han återvann sin frihet: Sedan hans hustru och syster rest, hade han länge utspanat en möjlighet till flykt; men funnit alla vägar stängda för sig. I sin förtviflan hade han en gång begifvit sig i enrum, kastat sig på sin säng och beslutit att afstå ifrån alla vidare försök, då, just som han somnade, han väcktes af en röst, som talade i hans öra: "Hvi soffer du nu? Statt upp, så framt det är din afsigt att bli fri!" Han sprang upp, gick ut

och hade inom ett par timmar funnit det medel till flykt, som han behöfde.

En dame, hvars historia förf. känner, vistades någon tid på en plantage i södern och meddelade der religionsundervisning åt slafvarne. En dag infann sig en qvinna från en aflägsen plantage, som frågade efter henne. Damen frågade helt förvånad, huru hon kunde veta hvem hon var eller att hon fanns der, och fick det svaret, att qvinnan länge varit i ångest för sin själs salighet, men att några nätter förut hon uti drömmen haft en syn, som befallt henne gå till plantagen och efterfråga den främmande damen der, ty denna skulle lära henne vägen till himmelen.

Någonting af samma slag meddelades förf. af en qvinna, som hade erfarenhet af slafvens lif med alla dess vedermödor. Hon hade som flicka haft ett täckt yttre och de bästa anlag samt hade med omsorg blifvit uppfostrad som sömmerska inom en familj uti Virginien; vid barnen hade hon på det närmaste fäst sig. Ehuru en bland de ömmaste mödrar, när förf. lärde känna henne, försäkrade hon dock, att hon aldrig älskat något af sina egna barn så som den lilla främmande flicka, hvilken hufvudsakligast var anförtrord åt hennes vård. Sannolikt till följd af någon penningförlägenhet inom familjen blef denna flicka, hvilken vi vilja kalla Louise, såld till någon plantage i södern. Hon har ofta beskrifvit det uppträde, då hon nödgades sitta upp i en vagn och såg sin älskade lilla matmor luta sig ut igenom fönstret, sträcka armarna emot henne, gråta och ropa henne vid namn med barnasorgens hela våldsamhet. Hon såldes som kokerska till en plantageegare nere i södern. Hon har för förf. beskrifvit sin förtviflan i denna belägenhet, då hon för alltid var skiljd från allt, som hon egde kärt på jorden, och icke ens kunde skriva ett bref eller afsända ett bud, emedan hennes omgifning icke rönt något intresse för henne, och hon var nödsakad till arbeten, för hvilka hennes mer fina uppfostran gjorde henne opassande. Under dessa omständigheter började hon tro, att hon hemsöktes på detta sätt för sina synders skull. Hennes tankar uttryckas bäst med följande hennes egna ord:

”Nu började jag känna mig så rysligt olycklig — ack, så olycklig, så ingen kan föreställa sig det. Mina synder föreföllo mig som en börda, hvars tyngd hvilade öfver mig alla dagar. Jag

kände mig vara en sådan syndare, att jag icke fann mig värdig att bedja hemma, utan jag brukade gå ut under bar himmel och bedja. Äntligen en dag, under det jag bad, kom Herren till mig och talade till mig."

"Talade Herren till dig, Louise? — frågade förf. — "Hvad menar du med det?"

Med största allvar svarade hon:

"Jo, madame, Herren Jesus kom och talade till mig, och aldrig, så länge jag lefver, skall jag glömma hvad han sade."

"Hvad sade han?" — var förf:s fråga.

"Han sade: Frukta dig icke, du lilla, dina synder äro dig förlåtna." — Hon tillade ytterligare några verser, hvilka förf. igenkände såsom tillhörande en Methodist-psalm.

Förf. önskade närmare upplysning och sade:

"Du menar väl, att du drömde allt detta, Louise?"

"Nej, visst inte, Mrs Stowe, det var visst ingen dröm; det skall ni aldrig kunna förmå mig att tro."

Förf. tänkte genast: om Herren Jesus är allestädes närvarande, och om han är så god och misskundsam, som han var på jorden, — och detta veta ju vi, — hvarföre skall han icke då någon gång kunna tala till en arm, olycklig slaf, då han vet, att ingen annan röst än hans kan bjuda hennes själ tröst och hjälp?

Berättelsen om Louise är ett sådant motstycke till en annan dylik, hvilken förf. har ur pålitlig källa, att hon icke kan underlåta att anföra äfven den.

Bland de slafvar, som fördes till Ny-Englands-staterna, när slafveriet ännu tolererades der, fanns en qvinna, som, strax hon hört berättelsen om Christus och hans försoningslära, utropade: "Han är den rätte, han är den, af hvilken mig göres behof!"

Detta utrop väckte förvåning, och man frågade sig närmare före. Hon berättade följande: Medan hon lefde i lugn uti sin hydda i Afrika, kommo slafjägare en dag plötsligen och förde bort hennes man och barn till slafskeppet, hvaremot hon kom undan i skogen. Vid återkomsten till sitt ödsliga hem, sörjde hon lika djupt som Rachel, hvilken "gråter öfver sina barn." Under en lång tid låg sorgen tungt öfver hennes hjerta, hon sade nej till all föda och uppehöll sig i sin förtviflan uti skogarna.

Äntligen — så berättade hon — kände hon en oemotstånd-

lig drift att knäböja och anförtro sina bekymmer åt något okänt väsen, hvilket hon trodde sig skola finna uppöfver sig, uti himlen.

Hon gjorde det och fann sig till sin förvåning underbart tröstad. Det blef hädanefter hennes vana, att dagligen begifva sig till samma ställe och bedja till sin okända vän. Sedermera blef hon sjelf fångad och förd till Amerika, och när hon der hörde talas om Jesus och hans kärlek, kände hon omedelbarligen i sin själ, att denne Jesus var samma vän, som talat tröstens ord till hennes själ uti skogen i det fjerran Afrika.

*
*
*

När det ofvanstående redan var färdigt att läggas under pressen, erhöll förf. sig tillsändt följande utdrag af ett bref, skrifvet från en gentleman i Missouri till utgifvaren af *Oberlin Evangelist* i Ohio:

"Vid läsningen af "Onkel Toms Stuga" trodde jag i sanning, att förf., då hon tecknade Toms karakter, haft för sig en slaf vid namn "Onkel Jakob", hvars bekantskap jag för några år tillbaka gjorde uti staten Mississippi. Jag vistades der ett par dagar hos en plantage-egare, och en afton, då jag var ute, hörde jag en välbekant psalm sjungas från "slafkvarteren" samt derefter en bön läsas; men denna bön lästes med en andakt, en innerlighet, som visade, att den kom ifrån hjertat, och när jag sedan läste om Onkel Tom och hans sätt att bedja, stod minnet af den bön, som jag hört, tydligen för mig. Jag gjorde mig närmare underrättad om den bedjande, hvars husbonde sade till mig: "Ja, sir, om det finnes någonting, som jag skulle önska mig i denna värld, så vore det Onkel Jakobs religiositet. Om det finnes verkligen goda menniskor på jorden, så är han sannerligen en ibland dem". Onkel Jakob var plantagens föresyn; ett ord eller en blick från honom hade öfver de yngre slafvarne större magt än uppsyningsmannen och dennes piska.

Följande dagen meddelade mig Onkel Jakob, att han vore från Kentucky, gent emot Cincinnati; han hade haft rikligt tillfälle att deltaga i religionsöfningar, hade vid omkring 40 års ålder blifvit såld söderut och satt till att plocka bomull, hade icke, oakadt sin bästa vilja, kunnat komma ut med sitt föresatta pensum, hade

blifvit piskad oräkneliga gånger — men sedan, när uppsyningsmannen öfvertygat sig, att piskningen ingenting hjälpte, blifvit använd som körsven, hvarmed han tog sig bättre ut. — Han hade ombytt egare tre eller fyra gånger. På sitt nuvarande ställe fann han sig icke illa, men längtade tillbaka till Kentucky och sina fordna kamrater.

Kap. VII.

Miss Ophelia.

Miss Ophelia representerar en talrik klass af de nordliga staternas bästa invånare, af dem, till hvilka Herren, i händelse han åter skulle skicka ett sändebref till sina församlingar, såsom Han i fördom tid gjorde, möjligtvis skulle begagna samma uttryck som då: "Jag vet dina gerningar och ditt arbete och ditt tålmod, och att du icke må lida de onda och hafver försökt dem, som säga, att de äro apostlar, och äro dock icke, och hafver befunnit dem ljugare. Och du lider och hafver tålmod och arbetar för mitt Namns skull och är icke trött vorden. Men jag hafver emot dig, att du den första din kärlek öfvergifvit hafver".

Hos denna klass af människor finnes det verksamhet, nit, samvetsgrannhet, förmåga att tydligt skilja mellan rätt och orätt, logisk skärpa och renlärighet; men de sakna den kärlekens anda, utan hvilken den mest fullkomliga människa i Christi ögon är lika ofullkomlig som en blomma af vax, — saknar lif och vällukt.

Denna känsla är dock icke död i deras bröst; hon endast soffer; och sådan är deras hjertans godhet, att när en fläkt af den rätta gudomliga kärleken vidrör dem, deras egen slumrande christliga kärlek också genast vaknar och kommer i verksamhet.

När den hulda Eva, en personifikation i barnslig skepnad af Christi kärlek, genom den af Gud hos henne nedlagda instinkrens kraft med ens löser det problem, som Ophelia varit ur stånd att lösa med alla sina försök och ansträngningar, finner derföre den sistnämnda i kraft af sitt goda och redliga hjerta genast

sitt misstag och är villig att mottaga undervisning och rättelse äfven af barnet.

Miss Ophelia representerar åter en stor synd, hvartill de Amerikanska Christna sig sjelfva omedvetet göra sig skyldiga. Omedvetet måste det vara, ty ingenstädes äro medvetandet och samvetet så öfvervägande som inom denna klass, och ingenstädes kämpar man en ärligare kamp för att lägga hvarje tanke under Christi lydno's fångenskap.

Ett bland de första och viktigaste föremålen för Evangelium var att nedbryta alla de mot förnuftet stridande skiljemurar och fördomar, genom hvilka människorna, som borde vara bröder, söndras i skiljaktiga och med hvarandra tvistande kaster. Paulus säger: "I Christo Jesu är hvarken Jude eller Grek, träl eller fri". På Pauli tid voro Judarne afskiljda från hedningarne genom en af fördomen upprest öfverstiglig mur. De kunde icke äta och dricka tillsammans, icke bedja tillsammans. Men apostlarne arbetade allvarligen på att ådagalägga det syndiga i denna fördom. Paulus säger till Ephesierna just med anledning af denna söndring: "Han är vår frid, den af bägge hafver gjort ett och hafver nederbrutit medelbalken mellan oss".

Det är ganska lätt att se, huruledes, fastän slafveriet blifvit afskaffadt i Ny-Englands staterna, det dock lemnat kvar det mest olycksaliga karaktersdraget i hela systemet, — det, som gör Amerikanska slafveriet svårare än det Romerska, — vi mena kast- och färg-fördomen. I Ny-Englands staterna har Negern blifvit handterad såsom tillhörande en lägre klass af varelser; han tvingas att sitta för sig sjelf i kyrkan, hans barn uteslutas från skolorna, han sjelf uteslutes från de bättre platserna på jernvägen och från omnibusvagnarna, och de egenheter, som utmärka hans race, göras till föremål för bittert förakt samt förlöjligas.

Detta sitt beteende har man rättfärdigat dermed, att Negern tillhör en förnedrad människorace. Men hur blef denna race förnedrad? Om hvilken människoklass som helst uteslutes från alla medel till att förskaffa sig bildning, beröivas alla förhoppningar och all aktning för sig sjelf, utestänges från all möjlighet att komma fram i världen, så skall man snart få en race af precis samma slag som Negererna hos oss.

Fördomens magt öfver människan företer de vidunderligaste besynnerligheter; christendomslärare i Ny-Englands-staterna hafva t. ex. ofta med verklig sjelfuppostring fört Evangelium till hedningar med lika mörk hudfärg som Afrikanerna, fastän de tätt invid sig haft svarta, hvilka endast för sin färgs skull blifvit förbjudna att sätta sina barn i skolorna och hindrade från tillträde till kyrkorna. Följden deraf har varit den, att hela racen blifvit förnedrad, och just i denna förnedring söker man skälet till densammas fortsättande.

Förf. gjorde för icke länge sedan ett besök hos en dame, der samtalet bland annat föll på en eldsvåda, som natten förut timat i grannskapet. Ett ödestående hus hade totalt nedbrunnit. Damen sade, att elden troddes vara anlagd. "Hvem kunde hafva någon anledning att anlägga eld der?" — frågade förf.

"Jo, — svarade damen, — det omtalades, att en kulört familj skulle flytta in der, och det troddes, att grannarne icke ville hafva kulörta så nära sig. Af detta skäl tros elden vara anlagd".

Detta yttrades med största lugn och likgiltighet.

Förf. frågade: "Var den kulörta familjen illa känd?"

"Nej, inte det jag vet, — lydde svaret. — Men de äro ju Negrer, förstår du".

Den ifrågavarande damen är mycket religiös. Hon skulle troligen göra uppoffringar för att sända Evangelium till hedningarne; och om det någonsin fallit henne in att betrakta den ifrågavarande familjen som hednisk, så skulle hon erfarit det djupaste interesse för densamma, emedan hon ofta från predikstolen hört förmaningar om sin pligt mot hedningarne och på denna pligt concentrerat hela sin religiösa känslighet. Sannolikt hade hon aldrig hört någon predikan öfver den stora sanningen, att det "i Christo Jesu finnes hvarken Jude eller Grek, hvarken träl eller fri".

Om Herren nu vandrade på jorden, hvad manne han skulle säga om denna ochristliga fördom mot en medmänniskas färg?

Det fanns på hans tid en klass människor, lika föraktad af Judarne som Negrerna äro föraktade af oss, och man hade mycket att anmärka mot Christus, för det han umgicks med "publikaner och syndare". Om Christus skulle inträda i en kyrka och se de kulörta sitta för sig sjelfva, skiljda från den öfriga försam-

lingen, månne icke han då skulle välja sin plats bredvid dem, i stället för att närma sig till deras rikare och lyckligare bröder?

Det är imellertid blott rättvisa mot de Christna i Nya England, då vi säga, att denna synd blifvit begången af okunnighet och omedvetet, samt att tecken till en vida bättre anda börjat visa sig på de sednare åren. I några städer hafva skolorna nyligen blifvit öppnade för de kulörtas barn, och mången beskedlig Miss Ophelia har sperrat upp ögonen af förvåning öfver att finna, huruledes, medan hon studerat *Missionstidningen* och afsagt sig smör till sitt bröd och socker till sitt thé för att kunna så mycket mer bidraga till Evangelii spridande på Sandwicks-Öarna, det i hennes eget grannskap finnes fullt ut så många hedningar, hvarpå hon, trogen sitt eget goda hjerta, beslutit att icke afstå från sina böner och ansträngningar för hedningarne utomlands, men att till de förra tillägga nya ansträngningar till fromma för hedningarne hemma.

Våra förhoppningar i denna sak stödjä sig derpå, att det inom alla våra kyrkor finnas många, som i sanning älska Kristus öfver allting, och som, så snart de blifvit gjorda uppmärksamma på sin pligt i detta hänseende, allvarligt skola sträfva till att göra densamma.

Sannt är, att, om de detta göra, de skola bli benämnda Abolitionister; men den rätta Miss Ophelia är icke rädd för ett hårdt namn i en god sak, utan vet, att förföljelse för Christi skull är bättre än alla Egyptens rikedomar.

Att det för en Christen återstår mycket arbete, innan någon förbättring i detta fall kan inträda, bevisas deraf, att till och med en så väl uppfostrad och gentlemannalik person som Frederiek Douglass helt nyligen nödgades tillbringa natten på däckat af ett ångfartyg, fastän han var illamående, just emedan denna oförståndiga fördom utestängde honom ifrån salongen, samt att den slitiga och redliga prestmannen D:r Pennington i New-York ofta blifvit nödsakad till att sätta sin helsa på spel, då han i embetsärender gjort besök inom sin vidsträckt församling, endast dertföre, att man icke velat lemna honom en plats i en omnibus, som likväl upptager alla hvita, från den finaste dandy till den beckigaste matros.

Låt oss nu betänka antalet af Christi bekännare i New-York och derjemte ihogkomma, att de i kraft af denna bekän-

nelse anse D:r Pennington som sin Herras broder och, tillika med dem, en ledamot i Christi lekamen. Dessa Christna äro rika och mäktiga; de ega inflytelse öfver sina medborgare i allt, som de anse vara af vigt, och de bekänna i kraft af sin religion, att, "om en lem lider, så lida alla lemmanne derjemte". Männe icke ett sådant mot Christus och hans predikanter begånget hån, utan någon föreställning deremot å deras sida, skall leda till den allmänna öfvertygelsen, att allt hvad bibeln säger om de Christnas gemenskap är blott ett tomt ljud utan betydelse?

De, hvilka gerna önska uträtta någonting till förbättrande af slafvens belägenhet, kunna bäst och mest direkt uträtta sådant derigenom, att de höja de fria kulörtas ställning inom samhället samt arbeta till att förskaffa dem lika rättigheter med de hvita.

Den ifrågavarande fördomen har otvifvelaktigt hindrat hundraåtta slafvars frigifning. Slafegare, som känt och erkänt allt det onda i slafveriet, hafva kommit till Nya England, sett bevis på fördomens makt och inflytelse samt inom sig sjelfva tänkt:

"Om jag i södern behåller min slaf, så står han visserligen under en sträng och hård lag; men han har åtminstone fördelen af min vänskap och mitt biträde samt intager åtminstone ett slags plats inom samhället just i kraft af förbindelsen med mig och min familj. Om jag återigen gör honom fri och skickar honom till Norden, så skall han der i sjelfva verket bli utsatt för allt slafveriets obehag, utan att han der har någon beskyddare".

Med att sålunda resonnera har mången funnit sig berättigad till att bibehålla sina slafvar i en ställning, hvilken han erkänner vara oriktig och skadlig; och det är lätt funnet, att, i fall Negerens belägenhet blefve på ett i ögonen fallande sätt förändrad i de nordliga staterna, så skulle detta yttra anseelig inflytelse på slafvarnes emancipation. De, som vidmagthålla dessa fördomar, kunna i viss mening ganska riktigt kallas för slafhållare.

Meningen är derföre icke den, att alla gränslinier mellan samhällsklasserna skola utplånas, och att man skall nödsakas till att välja sina närmaste umgängesvännar bland en klass med helt annan uppfostran och helt olika vanor. Negeren skall icke höjas öfver sin krets för det han är Neger; men han skall inom sin krets behandlas med christlig välvilja. På jernvägen, i omnibusvagnen och på ångfartyget få alla hvita, af hvilket stånd eller

rang de ock må vara, tillträde utan att det sättes i fråga; och christendomen fordrar, att äfven Negern bör hafva samma förmån.

Den tiden är snart inne, då samhällets högre klasser skola finna, att deras uppfostran, rikedom och förfining icke äro deras egna; att de ej halva rätt att begagna dem för sina egna sjelfviska syften, utan att de fastmer hafva blifvit dem anförtrodda, på det de måtte kunna hjälpa och understödja sina svagare bröder.

Inom några högre kretsar i England och Amerika börjar man också verkligen se exempel af begynnelsen till ett bättre sakens tillstånd.

En af handelsfurstarne i Boston, hvars likbegängelse för icke längesedan firades, gaf i lifstiden ett efterföljansvärdt exempel. Hans rikedom var en rikedom för tusende; han var ett stöd för enkan och den faderlösa; hans kassakista var en sparbank, der han förräntade de fattigas egendom, och de sörjande vid hans begrafning voro lärjungarne i de skolor, som han upprättat, lärarne i de undervisningsanstalter, som hans frikostighet grundlagt, enkör och faderlösa, som han hjälpt och bistått, med ett ord personer af alla stånd och klasser, hvilka genom hans vävilja fått lära, att hans rikedom var deras rikedom. Mätte Gud uppväcka många, som träda i Amos Lawrence's fotspår och lefva i hans anda!

Detta är den rätta socialismen, som kommer ifrån Christi anda och icke bryter ned den bestående samfundsordningen, utan genom *kärlek* gör de högre klassernas egodelar till en välsignelse, en egendom för de lägre.

På detta sätt, men icke genom en yttre egendomsfördelning, skall egendomen bli gemensam. Och när den hvita racen börjar betrakta sin öfverlägsenhet öfver den färgade blott som ett den förra anförtroddt pund till den svagare broderns bästa, *då* skall kastfördömen försvinna för christendomens ljus.

Kap. VIII.

Marie S:t Clare.

Marie S:t Clare är typen för en klass fruntimmer, som icke uteslutande tillhöra någon latitud eller något stånd inom sam-

hället. De finnas både i England och Amerika. I Unionens nordliga fria stater träffar man många Marie St Clare "mer eller mindre fullständigt utvecklade".

När en sådan dame träffas under nordliga bredder, är hon aldrig belåten med sina husliga förhållanden. Hennes tjänstefolk gör aldrig någonting riktigt. Tjenarne äro, besynnerligt nog, aldrig fullkomliga, och det anser hon för både synd och skam. Hon tycker sig hafva rätt att fordra alla christliga dygder af sin kökspiga för liten smula mindre än vanlig lön; och när huspigyan flyttar, för det hon finner sig kunna få bättre lön och mindre att göra hos någon af grannarne, så anser frun sådant för ytterligt själviskt och egoistiskt. Hon förmenar, att hennes pigor böra helt och hållet glömma sig själva; att de böra villigt hålla till godo med det sämsta rummet i huset, med en högst måttlig lön och tämligen knapp kost, fastän de kunna få allting bättre på annat håll, endast och allenast för att göra henne till viljes. Hon städjer gerna tjänstefolk från främmande ort, som äro vana vid att arbeta för en obetydlighet, och som äro belåtna med snart sagt ingenting; men ofta höres hon klaga öfver att de snart bli bortskämda och vilja hafva det lika godt som någon annan, — allt i hög grad förtretligt och obehagligt. En sådan fru Marie önskar icke sällan, att hon skulle hafva slafvar eller att hon finge bo någonstädes, der den lägre klassen hålles på mattan och vet sin plats. Alltid är hon på jagt efter billiga sömmerskor och berättar med hviskande ton, att hon hittat på en symamsell, som syr skjortor alldeles ypperligt med dubbla efterstygn på kragen och manschetterna, men icke tager mer än 37 cents, fastän andra begära en hel dollar; hon säger, att symamsellen gör det, emedan hon är fattig och icke har några vänner; hon råder er att vara försigtig med flickan och icke låta henne veta det vanliga priset, ty då blir hon förstörd och huggar till, — alla sömmerskor äro så oförsämda. När Marie St Clare har den olyckan att lefva i en fri stat, taga hennes bekymmer aldrig någon ända. Hennes kokerska flyttar alltid för att få större lön och bättre bekvämligheter; hennes kammarpiga vill, besynnerligt nog, icke gå in på att vara både kammarpiga och sömmerska för half lön, och så rymmer hon också. Maries inre departement är sålunda alltid i revolutionstillstånd, och hon förklarar ofta med största allvar, att

”pigor äro hennes död.” Om hennes man försöker att göra föreställningar eller råder henne till att behandla tjenarne på annat sätt, så är han hårdhertad och känslolös; ”han håller inte af henne, och det har hon alltid vetat,” — och dermed tystas munnen på honom.

Men när Marie lever i ett land, der lagarne gifva henne oinskränkt rättighet öfver dem, som lyda under henne, — der de sätta henne i stånd att efter eget behag skilja dem från sina närmaste eller ålägga dem de mest förnedrande och grymma straff utan ens den hejd, som åsynen af straffets verkställighet möjligen kan åstadkomma, — då kommer hennes karakter till sin fullständiga utbildning. Menniskonaturen är icke sämre i södern än i norden; men i södern är det lagen, som bestämdt uppmanar till och beskyddar de svåraste fel, till hvilka naturen kan förfalla.

Man tror icke sällan, att hemslafvarne i slafstaterna leva som i paradiset, att man alltid kelar och fjäsar för dem, att de unga damerna alltid äro goda och vänliga mot sina ”daddor,” och de unga herrarne alltid beskedliga, hyggliga och eftergifna.

Men huru många finnas det väl i Gamla eller Nya England, som med sans och hof skulle använda despotisk magt inom en familj, framför allt öfver en klass, som blifvit förnedrad genom träldomen, som är okunnig, trög, gerna för folk bakom ljuset och retas med dem, — allt egenskaper hos slafvarne, hvilka de nödvändigt måste få?

Man kaste en blick ned i sitt eget hjerta och fråge sig sjelf, huruvida man skulle djerfvas mottaga en sådan makt? Männe man icke skulle finna sig lätt frestad till orättvisa mot de underlydande och beroende? Männe man icke skulle bli retad och förtretad, när de rättslösa tjenarne försumma sina skyldigheter? Och, om man har makt att pålägga grymma straff eller att få dessa straff verkställda genom att skicka tjenaren till något bestraffningsställe, männe man icke skulle känna sig frestad till att begagna denna rättighet?

Om vi nu betänka de förnedrande straff, som qvinnor underkastas, då de skickas till flåbusar ex professo eller afstraffas af slika funktionärer hemma i husen, — man ihogkomme John Capharts i det föregående införda vittnesmål, — hvad är väl att säga om den inflytelse, som dessa bestraffningar utöfva på den

högre klassen, lika väl som på den lägre? Det är i sanning högst obehagligt att betrakta detta ämne; hjertat ryggas af instinkt tillbaka derifrån; men det blir i alla fall en viktig fråga, huruvida det icke är en skyldighet att underkasta sig detta obehag, för att derigenom ytterligare förhöja det medlidande, man redan erfar. Af detta skäl meddela vi här ett vittnesbörd af en man, hvars sanningsskärlek icke kan betviflas, och som underkastat sig sjelf obehaget af att vara ögonvittne till ett dylikt uppträde i slaffängelset uti New-Orleans. Läsaren skall af berättelsen finna, hurusom hela uppträdet var så hvardagligt, att det icke framkallade någon särskild uppmärksamhet eller något uttryck af sympathi från dem, hvilka tillhörde samma stånd och hade samma färg som martyren.

Nedanstående berättelse är uppsatt af den ädle Dr Howe, hvars mödor och ansträngningar till förmån för de blinda gjort hans namn dyrbart för menskligheten, och finnes intagen i ett bref till the Hon. Charles Summer. Om någon anser densamma alltför pinsam att genomläsa, så må han fråga sig sjelf, huruvida Gud skall anse dem såsom skuldlösa, hvilka tillåta fortfarandet af ett system, hvarom andra icke ens kunna läsa utan smärta. Dr Howe skriver som följer.

”Jag har tillbragt tio dagar i New-Orleans, icke utan nytta, skulle jag hoppas, och under denna tid gjort mig förtrolig med de offentliga institutionerna, — skolor, asyler, hospitaler, fängelser o. s. v. Med undantag för de förstnämnda är det föga hopp om förbättring. Jag vet icke, huru mycket förtjenstfullt det kan finnas i deras system; men hvad jag vet är det, att strafflagen handhafves på ett sätt, som borde kunna bringa Sodoms öde öfver staden. Om Howard eller Mrs Fry någonsin sett ett så illa ordnad fängelse som fängelset i New-Orleans, så hafva de åtminstone icke beskrifvit det. I Negerrummet såg jag mycket, som kom mig att blygas öfver att jag var vit samt för ett ögonblick uppväckte en ond ande inom mig. Jag inträdde på en stor stenlagd gård, rundt omkring hvilken man såg gallerier, fyllda med slafvar af alla åldrar, kön och färger; jag hörde smållar af en piska, liknande skott ur skarpladdade pistoler. Jag vände mig om och såg en syn, vid hvilken blodet kallnade i mina ådror och håret reste sig på mitt hufvud. Der låg en svart flicka utsträckt framstupa på ett bräde; hennes bägge händer voro hopsnörda och

bundna vid brädets ena ända, hennes bägge fötter vid andra ändan, och öfver veka lifvet gick en rem, som var lagd rundt omkring brädet och tryckte henne tätt intill detsamma. Nedanför denna rem var hon alldeles naken. Bredvid henne, på ungefär sex fots afstånd, stod en jättstor Neger med en lång piska, hvilken han begagnade med fruktansvärd kraft och underbar noggrannhet. Hvarje slag slet bort en del af huden, som fastnade vid piskan eller föll ned på golvet, medan blodet rann utför den olyckligas kropp. Den arma varelsen vändades och skrek samt ropade i en ton, som vittnade om både hennes fruktan för döden och om hennes fruktansvärda dödsångest, till sin vid hennes hufvud stående husbonde: "Skona mitt lif! Slå mig icke till döds!" Men det fruktansvärda torturinstrumentet fortsatte sitt arbete; remsa efter remsa bortslets af hennes hud; öppning efter öppning gjordes i hennes kropp, tills denna blef blott en blodig massa af röda, skälfvande muskler. Blott med största möda kunde jag afhålla mig från att rusa på bödeln och hejda hans arm; men hvad kunde jag göra annat än vända mig bort och dölja mina tårar öfver den lidande, min blygsel öfver mitt slagte? Detta tilldrog sig i ett offentligt och ordentligen organiseradt fängelse; bestraffningen var tillåten af lagen. Ni tror kanske, att den arma delinqventen hade begått något svårt brott, blifvit öfverbevisad derom och dömd till att piskas? Visst icke! Hon hade blifvit dityrd af sin husbonde för att piskas af stadens bödel utan förhör och dom, endast af hans egen magtfullkomlighet, för något verkligt eller inbilladt fel eller ock för att tillfredsställa husbondens nyck eller elakhet. Han har rättighet att låta föra dit henne dag efter dag, utan att behöfva uppgifva något skäl, samt att låta gifva henne så många slag han behagar under tjugofem, endast han erlägger betalning. Om han hellre så vill, kan han också hålla sig en privat piskningsanstalt inom sitt hus och der gifva lösa tyglar åt sin brutalitet. Någonting synnerligen otäckt i denna ohyggliga bestraffning var dess offentlighet, såsom jag nyss sade; den försiggick på en gård, omgifven af gallerier, fyllda med kulörta af bägge könen, — förrymda slafvar, slafvar, häktade för något brott, eller slafvar, som skulle försäljas. Ni tror måhända, att de skyndade fram och, slagna med fasa, betraktade det gräsliga skådespelet; nej, visst icke; många bland dem sågo knappt derpå, och många voro full-

komligt likgiltiga därför. De fortforo med sina barnsliga sysselsättningar, och somliga skrattade och pratade med hvarandra; till sådan djuriskhet kan den efter Guds beläte skapade människan förfalla.”

Kap. IX.

S:t Clare.

Det är med nöje vi från den mörka tafla vi nu framställt vända oss till den högsinte och ädelhertade S:t Clare, som skänker oss den vackraste bild af vår broder i södern.

Det har varit förf:s systemål att så omsorgsfullt som möjligt skilja systemet från individerna. Det är hennes uppriktiga tro, att, medan den oförsvarliga magten öfver slafven är så beskaffad, att ingen mensklig varelse någonsin borde ega den, så har denna magt sannolikt aldrig varit mer mildt utöfvad än den i många fall är i de södra Staterna. Hon har med förvåning sett, huru midt under all den ofördelaktiga inflytelse, som måste åtfölja den tidiga besittningen af godtycklig magt, alla de frestelser, som hvarje tänkande själ måste inse lätt kunna uppstå till följd af denna magt i dess olika former, sådana fina och intressanta karaktersdrag ändock ofta utveckla sig. Att säga, det dessa fall äro vanliga, det kunna vi thyvärr icke. Man skulle då ej tro oss, ty människonaturen är för väl känd. Men ju mer fasansfullt det onda är, desto noggrannare måste vi vara att rätt uppskatta det och att genom betraktandet af de förträffliga och försonande drag, som ofta igenfinnas hos med systemet införlifvade individer, motväga den afsky, som vissa missbruk ovilkorligen uppväcka.

De båda bröderna Alfred och Augustine S:t Clare föreställa två människoklasser, som i alla länder påträffas. De äro typerna för aristokrater och demokrater. Den, som genom sin samhällsställning är aristokrat, är icke alltid detsamma af naturen, och *vice versa*; men af naturen aristokrat är den, som, antingen han befinner sig i en högre eller lägre samhällsställning, om han ock är rättvis, ädelsinnad och mensklig mot dem, hvilka han betraktar som sina likar, ändock är aldeles känslolös för de personers behof, lidanden och allmänna tillstånd, som han anser tillhöra en

lägre klass. En grefvinnas lidanden kan afpressa honom tårar; men en sömmerskas ser han med helt andra ögon.

Å andra sidan träffar man ofta demokraten i den högsta lefnadsställning. Öfverlägsenhet öfver en broder är för honom en sak, som han aldrig utan hemlig smärta kan djerft och ohöjdt vilja påstå. I den lägsta och ringaste lefnadsställning erkänner han helgden af en gemensam mensklighet; och huru nedsatt till följd af samhällets opinioner och institutioner någon särskild klass må vara, så känner han likväl i sin själ en instinkt, som säger honom, att de äro *menniskor* med lika passioner som han sjelf. Sådana menniskor hafva den skarpa blick, som oaktadt allt det falska, yttre sken hvilket gör den ena människan så olik den andra, på en gång genomskådar de släktet tillhöriga egenskaper, sorger, behof och svagheter, hvaruti män och kvinnor äro hvarandra lika; och ingenting bringar dem på den tanken, att den ena klassen af människovarelser har någon befallande rätt öfver den andra, eller att icke den enas tårar och lidanden äro lika goda som den andras.

Att personer finnas i södern, som, ehuru slafegare, ändock icke kunna eller vilja låta gäcka sig af något bland de skamliga och sofistiska skäl, hvarmed slafveriet blifvit försvaradt, att de betrakta det såsom en lemning från en barbarisk tidsålder och i hög grad afsky och förakta alla dess försvarare, det kunna vi till öfverflöd visa. Till denna klass hafva många af revolutionens berömdaste män i södern hört, och många män af utmärkt samhällsställning hafva i sednaste tider hyst samma tänkesätt.

Derom vittnar följande bref af Patrick Henry, hvars tänkesätt äro till den grad ett echo af St: Clare's, att läsaren kan nästan tro, att den ena endast öfversätter den andra:

Patrick Henrys bref.

Hannover, d. 18 Jan. 1773.

Min herre!

Jag begagnar detta tillfälle till att erkänna, det jag emottagit Anthony Benezet's bok emot slafhandeln; jag tackar er därför. Är det icke förvånande, att bekännare af Christendomen, hvars yppersta företräde består i dess egenskap att uppmjuka mennisko-

hjärtat, att gynna och utbilda dess ädlare känslor, skall uppmuntra en sed, som så fullkomligt strider mot de första intrycken af rätt och orätt? Och ännu mer förvånande är det, att detta afskyvärda bruk blifvit vedertaget i det mest upplysta tidhvarf. Vår tid, som synes vilja berömma sig af höga framsteg i konst och vetenskap samt en förfinad humanitet, har till allmänt bruk infört och genom många lagar bevarat ett våld och ett tyranni, som våra mer raa och barbariska, men mer hederliga förfäder afskydde. Är det icke förvånande, att på en tid, då mensklighetens rättigheter med tydlighet uppfattas och bestämmas, samt i ett land som mer än andra älskar friheten — att vi uti en sådan tidsålder och i ett sådant land skola finna, det menniskor, ehuru de bekänna den mildaste, menskligaste, ädlaste och vackraste religion, ändock hylla en princip, som är lika stridande mot menskligheten som den är oförenlig med och förstörande för friheten? Hvarje tänkande hederlig man ogillar detta i teorien. Men huru litet låter han sig detta bekomma i det praktiska!

Skulle väl någon tro, att jag är herre öfver de slafvar jag själf inköpt? Visst icke, jag hänföres med strömmen af den allmänna olägenheten att här lefva utan dem. Jag vill icke, kan icke rättfärdiga det. Så klandervärdt mitt uppförande ock må vara, så vill jag så tillvida betala dygden min skuld, att jag erkänner det ädla och förträffliga i hennes föreskrifter och beklagar, att jag ej kan rätta mig efter dem.

Jag hoppas den tid skall komma, då ett tillfälle erbjuder sig att afskaffa detta beklagliga onda. Allt hvad vi kunna göra är att begagna den, om den inträffar i vår listid, men i annor händelse till arf åt våra efterkommande öfverlemnna, jemte våra slafvar, medlidande med deras olyckliga lott och afsky för slafveriet. Om vi ej kunna i det praktiska tillvägabrinda denna önskade reform, så må vi åtminstone behandla de olyckliga offren med saktmod. Närmare rättvisan kunna vi ej komma. Vi måste anse som en skyldighet mot vår religion att visa, det hon är i strid mot den lag, som tillstädjer slafveriet.

Jag vet ej hvar jag skall stadna. Jag skulle kunna säga mycket rörande denna sak, som, när man allvarligt betraktar den, gifver en *dyster utsigt för kommande tider!*"

Huru sorgligt är det icke, att sådana menniskor lefva ett

obemärkt lif, hänförde af samhällslifvets allmänna ström, hvars pånyttfödare de borde vara! Har Gud utan orsak begåfvat dem med sådan själsadel, sådan klarhet i uppfattningen? Skola väl de, hvilka han skänkt öfverlägsen förmåga, insigt och känsla, endast lefva såsom hvardagsmenniskan lefver?

Söderns män af denna klass hafva ofta höjt sina röster för att ogilla Nordens då dessa blifvit befunna med att tala till slafverisystemets försvar. Så yttrade vid ett tillfälle en representant från en af de Norra Staterna, en man, som nu njuter den högsta utmärkelse och bekläder den högsta tjänstebefattning, följande ord på kongressen:

"Att slafveriet i hvilken form det än må vara mer eller mindre afviker från den i theorien fordrade jemnligheten menniskorna imellan är oskiljaktigt från vår natur. Hus-slafveriet bör efter min tanke icke anses som något osedligt eller ireligiöst förhållande. Slafvarne i detta land äro bättre klädda och födda än landtfolket i några Europas lyckligaste stater."

Mr Mitchell från Tennessee svarade derpå med följande ord:

"Sir, jag går icke så långt som gentlemannen från Massachusetts och inbillar mig, att slafveriets tillvaro i detta land är nära nog en välsignelse. Tvärtom, jag hyser den tanken, att det är en stor förbannelse — en af de största, som kunde hafva drabbat oss. Jag är sjelf en bland dem, som dessa stackars olyckliga kalla herrar. Jag betungar dem icke; jag föder och kläder dem väl; men ack! de äro dock slafvar, och slafveriet i hvilken form som helst är en förbannelse. Det är visst sannt, att det i Europa finnes personer, som stå vida lägre än våra slafvar, som äro sämre födda, klädda o. s. v.; men detta är långt ifrån att bevisa, det Negrerna måste vara slafvar."

Den firade John Randolph, från Roanoke, sade vid ett tillfälle i kongressen:

"Jag afundas hvarken hjertat eller hufvudet hos den man från Norden, som här uppstått att försvara slafveriet."

Följande rader i samma mans testamente visa, att den känsla för det rätta, som är öfverlägsna naturers medfödda arfvedel, till slut framkallat några goda praktiska frukter.

"Jag gifver friheten åt mina slafvar, eftersom mitt samvete säger mig, att de äro dertill rättvisligen berättigade. Det har länge

varit en anledning till bekymmer för mig, att de omständigheter, under hvilka jag ärft dem, och de hinder, som mitt lands lagar ställa i vägen derför, afhållit mig från att frigifva dem under min lifstid, hvilket är min fullkomliga afsigt att göra, få fram jag kan komma i tillfälle dertill."

Den inflytelse, som på personer med sådan sinnesförfattning utöfvas genom de theologiska läror, hvilka hufvudsakligen föredragas från predikstolarna i södern och rättfärdiga slafveriet med sjelfva bibeln, — denna inflytelse kan aldrig nog beklagas. Det är stötande för sådana personer att finna sina andliga lärare mindre samvetsgranna än de äro sjelfva, och om lärarne lyckas imponera på dem med den från Bibeln hemtade bevisningen, så börja de snart tvifla på sjelfva Bibeln. Prof. Stowe berättar, att han under sitt vistande i Ohio gjorde besök hos en gentleman, som fordom varit plantage-egare uti Virginien och under den tidigare delen af sin lefnad var en afgjord tviflare. Han uppgaf, att hans tvifvel härledde sig uteslutande från nyss uppgifna orsak; — hans själasörjare hade nämligen ur Skriften hopletat ett bevis för slafveriet, hvilket han var ur stånd att vederlägga, och att Bibeln kunde försvara någonting så ohyggligt, fann han till den grad stötande, att han förlorade all tillit till densamma och fortfor dermed, tilldess en andlig man i Ohio lyckades för honom utreda hvad Skriften egentligen menar i denna sak. Han kastade genast sin tvifvelsjuka öfver bord och blef medlem af en Christen församling.

Om läsaren önskar veta, hvad S:t Clare menar, då han säger, att vissa predikningar och skrifttolkningar angående förhållandet mellan slafvar och herrar icke synnerligen uppbygga honom, så hänvisa vi till följande predikan af the Rev. Theophilus Clapp och af honom hållen i New-Orleans. Man föreställe sig S:t Clare afhöra nedanstående profbit af den värdige mannens etik och menniskokärlek.

"Alla Christna lärare böra hos våra tjenare inskräpa vigten af att vara undergifna, lydiga, flitiga, redliga och troget främjande sina herrars bästa. Man låte dem skåda framåt till den ljufva, eviga hvilan på andra sidan grafven. Man läre dem att vända sin blick till detta härlighetens rike, der jordens synder, sorger och bekymmer skola synas som oundgängliga medel till vårt beständiga framåtskridande i kunskap, i dygd och lycksalighet. Jag skulle

till hvarje slaf i Förenta Staterna vilja säga: Du skall ihogkomma, att en vis, öm och barmhertig Försyn bestämt dig för din ställning i lifvet, och när allt kommer omkring, skulle du icke kunna befinna dig i en bättre ställning. Bördan af dina bekymmer, dina sorger och ditt ansvar är mycket lättare än den, som Gud pålagt din herre. De mest upplysta människovänner, om de än egde oinskränkta tillgångar, skulle icke kunna försätta dig uti en för ditt närvarande och framtida väl så fördelaktig ställning som den, hvori du nu befinner dig. Du har dina bekymmer; sådana hafva vi alla. Kom ihog, huru snart människolifvets nöjen och fröjder försvinna.”

Om Mr Clapp möjligen icke anses som representant af den orthodoxa sidan, skola vi antaga S:t Clare lyssna till följande förklaring af the Rev. James Smylie, en andlig med stor inflytelse inom Presbyterianska kyrkan, som uti en afhandling om slafveriet sökt undanrödjå samvetsskruplerna hos åtskilliga religiöst sinnade personer i Missisippi och Louisiana.

”Om jag trodde, — säger den högvördige, — att Evangeliets mening vore att upphäfva slafveriet, huru skulle jag då kunna nalkas till en man, hvilken eger lika många slafvar som fordom Abraham, och af honom begära tillåtelse att predika för hans slafvar?”

”Antag, att mannen är okunnig om Evangelium, och att han frågar mig om hvad jag har för afsigt; jag skulle då uppriktigt säga honom (och hvarje Herrans tjenare bör vara uppriktig), att jag önskade predika Evangelium, emedan dettas syftning är att göra hans slafvar redliga, pålitliga och trogna, tjenande icke ”som ögontjenare för människors skull, utan all god trohet bevisande.”

”Är då detta, — torde han fråga, — det verkliga syftet med Evangelium.” — Ja! — skulle mitt svar bli. I sådant fall skulle jag kunna vänta, att en man, som eger sina tusen slafvar, skulle, så framt han trodde mina ord, icke allenast tillåta mig att predika för sina slafvar, utan att han skulle göra ännu mer. Han skulle gerna bygga mig ett hus, förse mig med en trädgård samt tillräckligt underhåll, ty han skulle tänka så: *i sanning har icke denna predikant för mig mera värde än ett dussin uppsyningsmän.* Vi antaga nu åter, att han säger sig hafva hört Evangelium syfta till att upphäfva slafveriet, och att han frågar mig, huruvida detta är verkliga händelsen. Hvad skall jag då säga?” Skall jag som en

man utan heder svänga mig, åka och vända för att undvika svaret? Nej, jag måste, som en Kentuckyman egnar, rent ut säga honom, att *evangelium syftar till slafveriets abolition*. Hvad kan jag nu hafva att vänta mig? Jag har ju sagt mannen, huruledes evangelium syftar till att göra honom så fattig, att han i egen person måste gripa till yxan och hammaren; att han måste sjelf sköta och sadla sin häst, sjelf borsta sina skor (ty stöflor skall han icke hafva råd att köpa); att hans hustru sjelf måste stå vid tvättbunken, sköta sopqvasten, tvätta diskarna och koka allt hvad hon och hennes man skola få att förtära.

"Fråga: Kan det väntas, att en slafegare, som hittills varit i okunnighet om evangelii tendens, skall, efter vunnen kännedom af en sådan tendens, omfatta detsamma med sådan kärlek, att han skall uppmuntra dess predikande bland sina slafvar? Nej, i sanning, nej!

"Men antag, att, när han gör mig den sistnämnda frågan om Evangelium, jag *skulle kunna* och *vilja* utan ringaste svinkande säga honom *öppet* och *arligt*, att man gör evangelium orätt, då man säger, att emancipationen eller abolitionen är dess rätta syftning? Hur blir det då? Och jag kan med sanning säga honom, att blott *en del* människors bud, men icke Guds, har gjort slafveriet till en synd." (*Smylie on Slavery*, p. 71.).

Man torde lätt kunna föreställa sig det uttryck i sina anletsdrag, med hvilket St. Clare skulle afhöra en sådan utläggning af evangelium. Det bör derjemte anmärkas, att Smylies afhandling icke innehåller blott en enda enskild persons tankar, utan att det i bihanget till densamma finnes en skrifvelse från tvänne andliga korporationer inom Presbyterianska kyrkan, hvilka förklara sig fullkomligt ense med hans åsigter.

Kan någon sedan förundra sig öfver St. Clares frågor och tankar om den religion, som predikas i våra kyrkor?

När förf. tecknade St. Clares karakter, skedde det med både förkärlek och förhoppningar. Skola dessa förhoppningar aldrig gå i fullbordan? Skola de män i södern, hvilka Gud utrustat med förmåga att inse och med hjerta för att känna slafveriets oändliga brott och orättvisa, alltid förblifva stumma och överkamma? Finnes det väl för en man i södern någon ädlare ärelystnad än den att befria sitt land från en sådan olycka? Från

södern måste befriaren komma. Huru länge skall det dröja, förrän han kommer? Det finnes en krona, mer lysande än någon hittills buren af någon furste på jorden, — det finnes en lager, som aldrig skall förvissna; — de äro beredda för och vänta på den hjelte, som skall uppstå för friheten i södern, som skall befria detta ädla och sköna land från slafveriets börda och synd.

Kap. X.

Legree.

Likasom St. Clare och Shelby representera en klass af slafegare, likaså representerar Legree en annan klass; och, likasom alla goda husbönder icke äro så upplysta, så ädelsinnade som St. Clare och Mr Shelby, eller så omsorgsfulla och lyckliga i meddelandet af religionens läror som Mrs Shelby, likaså förena icke heller alla elaka husbönder hos sig Legrees personliga fulhet, hans grofhet och lastbarhet.

Legree är icke införd i boken för att nedsätta slafegarne, betraktade såsom klass, utan för att påminna de personer i södern, som äro slafegare, om ett högeligen viktigt item i slafverisystemet, öfver hvilket de måhända aldrig kommit att tänka. Detta är följande, att *i de södra staterna ingen lag fordrar något intyg om karakteren hos den, som erhåller den oinskränkta magten såsom slafhusbonde.*

Husbondens lagliga magt är helt simpelt ett oinskränkt valde öfver både kropp och själ; för slafvens lif och lemmar, för hans familjförhållanden, hans samvete, till och med hans eviga väl finnes det ingen garanti annat än i husbondens *karaktär.*

Åt sjöröfvaren Legree har lagen gifvit en magt, hvilken ingen af qvinna född, en enda undantagen, varit i stånd att utöfva så som den bordt utöfvas.

Finnes det menniskor, sådana som Legree? Männe icke mer än en Legree skall kunna påträffas i vissa delar af New-York eller af London, i dessa städers ruskigaste nästen och i tillhållen för befolkningens dragg? Männe icke till och med, om man be-

gifver sig till de bäst beryktade trakterna af Nya England, man der skall finna personer, sträfva, hårda, känslolösa och djuriska nog, att, om de blott egde Legrees oinskränkta magt, begagna densamma på lika sätt; och att det i de södra staterna finnes Legrees gelikar utvisar ingenting annat, än att menniskonaturen är sig lika öfverallt. Enda skilnaden är den, att i fria stater Legree är bunden och hålles tillbaka genom lagen, hvaremot han i slafstater af lagen göres till en oinskränkt, oansvarig despot.

Det väcker en oangenäm känsla hos förf., att hon skall nödgas med fakta bevisa denna del af sin bok. Hon kan icke annat än med fruktan och bäfvan nalkas till detta företag. Det ligger någonting djupt nedslående i den tanken, att människan, skapad efter Guds beläte och genom sin menckliga börd en broder till Jesus Christus, kan sjunka så djupt, kan göra sådant, vid blotta tanken hvarpå själen uppskakas, — likasom det ligger någonting lika sorgligt i den tanken, att den, som sjunkit så djupt, är vår broder, kan likasom vi undfå förnyelsen genom Nådens ande, genom hvilken han kan bli skapad till Christi beläte och bli änglarna lik. De, som vidmaghålla de lagar, genom hvilka denna fruktansvärda magt uppdrages åt en menniska, belasta sig med ytterligare ett tungt ansvar, om hvilket de föga drömma. Huru många själ bland slafegarne sjelfva har icke gått förlorad derigenom! Huru har icke denna oinskränkta magt gifvit upphof till och utvecklat en lastbarhet och syndfullhet, som eljest skulle förblifvit undertryckta! Huru många har icke mot den *oansvariga magtens* stöttesten stapplat och fallit till evigt förderf!

I frågan om det grymma system för slafvarnes arbete på plantagen, hvilket förf. låter Legree hafva antagit, finner man uti Welds skrift "Slavery as it is" talrika bevis derpå, att detta system verkar till lifvets förkortande och förhindrar slafbefolkningens tillväxt till den grad, att denna befolkning skulle dö ut af sig sjelf, så framt den icke årligen förnyades genom köp eller import. Ur nämnda bok anför vi följande:

"Landthushållningssällskapet i Baton Rouge, Louisiana, har i sin årsberättelse för 1829 meddelat en beräkning öfver de kostnader, som äro nödvändiga, om man vill "väl sköta" en sockerplantage. I denna beräkning upptages årliga netto-förlusten af slafvar, utöfver dem, som födas, till $2\frac{1}{2}$ procent. En ledamot af

kongressen, Josiah Johnson från Louisiana, meddelade uti ett bref till Förenade Staternas skattkammarsekreterare år 1830 en dylik beräkning, som ögonskenligen var utarbetad med största flit och ingick i de minsta detaljer. Åtskilliga uppgifter deri afvika från Landthushållningssällskapets; men årliga förlusten af slafvar på en plantage upptages till lika mycket, till *två och en half procent!*

I Sept. 1834 samtalade den, som nedskrifver dessa rader, med James Birney Esq., som då vistades i Kentucky, dit han året förut flyttat med sin familj ifrån Alabama. På morgonen samma dag hade Mr B. tillbragt ett par timmar med den ryktbara Henry Clay, som vistades på sin egendom i grannskapet af Lexington. Mr Birney nämde, att Clay vid tillfället yttrat, det han nyligen fått anledning till att misstro vissa uppgifter om slafbefolkningens tillväxt i de sydvestra staterna, — uppgifter, hvilka han meddelat i ett inför the Colonisation Society hållet tal. Han trodde nu, att bland slafvarne i denna del af landet de födda *icke* befunno sig i jemnt förhållande till de döda, och att följaktligen slafbefolkningen *icke* kunde *reproducera sig sjelf* annorlunda än genom inflyttning från de slafsäljande staterna.

Bland annat, som yttrades af Clay, var äfven följande, hvilket vi afskrifva efter de anteckningar, som Mr B. vid tillfället uppsatte:

"Sept. 16, 1831. — I ett samtal rörande slafveriet meddelade Henry Clay, att Mr Outerbridge Horsey, f. d. senator i kongressen från staten Delaware och egare af en sockerplantage i Louisiana, — berättat honom, huruledes hans uppsyningsman höll slafvarne till arbete så strängt, att en gång en qvinna framfödde ett barn, under det hon var på utarbete.

"Likaledes att han för få år tillbaka besökt ett tegelslageri nära till New-Orleans, der 100 slafvar arbetade, bland dem *tjugo till tretio unga qvinnor* i sina bästa år. Egaren meddelade, att *på de sednaste två eller tre åren ingen af dem framfödt något barn, ehuru de alla hade män*".

Följande vittnesbörd af D:r Channing, som någon tid vistades i Virginia, utvisar, att en sådan lifvet förkortande och befolkningen förminskande stränghet i slafvarnes hållande till arbete icke är inskränkt till blott de södra och sydvestra staterna.

”Jag hörde talas om en egendom, hvilken sköttes af en person, som ansågs i alla sina företag åtföljd af framgång och som kunde styra sina slafvar utan att han behöfde nyttja piskan. Jag var nyfiken att få se mannen och hoppades, att han gjort någon för menskligheten hedrande uppfinning. Jag frågade honom, huru han bar sig åt för att slippa använda kroppslig aga. Han svarade med allvarsam mine: ”slafvarne veta, att arbetet *skall* verkställas, och att det är mer skäl för dem att verkställa det utan stryk än med stryk”. Med andra ord: vissheten om och fruktan för stryk var så inplantad hos dem, att de på allt sätt sökte undvika det.

”Jag fann snart, att slafvarne på denna väl skötta egendom *minskades* till antal, och önskade veta orsaken dertill. Han svarade med fullkomligaste upprigtighet och lugn: ”slafhjorden är icke tillräcklig för egendomen”. Han menade, att arbetet fordrade ett större antal folk, ehuru de befintliga slafvarne *ändock måste förrätta alltsammans*, så att öfveransträngningen nödvändigt skulle inverka på deras helsa och förkorta deras lif.

”På denna plantage voro slafkojorna ovanligt snygga och nätta. En ytlig betraktare skulle hafva ansett slafvarne för riktigt lyckliga. Icke desto mindre höllos de under den strängaste tukt och nödsakades att *arbeta för mycket*, så att *lifvet förkortades deraf*”. — *Channing on Slavery*, p. 162, första uppl.

En vän af förf., — Rev. Mr Barrows, nu lärare i Hebreiskan vid theologiska seminariet i Andover, — berättade en gång följande: under det han för någon tid sedan vistades i New-Orleans, blef han af en plantage-egare inbjuden att besöka dennes egendom, hvilken ansågs som ett mönster för plantagerna i trakten. På denna egendom bodde slafvarne väl, matvaror utdelades åt dem i rikligt mått, alla grymma straff hade blifvit utbytta mot milda och menskliga bestraffningar, och Negrerna hade en half dag i hvarje vecka fri för att odla sina egna jordlappar. Derjemte var omsorg dragen för deras religionsundervisning. Mr Barrows frågade husbonden:

”Är ni belåten med det system, som ni följer här?” Mannen svarade: På våra plantager iakttagas tvänne olika systemer. Det ena består deri, att man låter en Neger arbeta så mycket han förmår under några års tid och sedan ersätter honom med

en annan; enligt det andra systemet behandlas Negrerna så, som jag behandlar dem. Min granne på plantagen bredvid följer det motsatta systemet. Hans slafvar få arbeta strängt och underhållas krent; de hafva ofta kommit till mig och på sina knän begärt, att jag måtte köpa dem”.

Mr Barrows gjorde sedan ett besök på den sistnämnda plantagen, der slafvarnes utseende fullkomligt bekräftade sanningen af hvad han hört. Han berättade äfven, att den mot sina slafvar beskedliga husbonden sagt: ”jag förtjenar icke synnerligt på mina slafvar”.

Det skulle bli lätt att ådagalägga, huruledes slafveriets natur och frestelserna för slafvegarne äro sådana, att dylika väl ordnade plantager utgöra ett helt ringa antal, ja, kunna betraktas som undantag.

Dessförutan är arbetet på en sockerplantage af den art, att husbonden vid en viss tid af året måste öfveranstänga sina slafvar, så framt han icke vill utsätta sig för stora penningeförluster. Utí prof. Ingrahams ”Travels in the South-west”, en med mycken talang skrifven apologi för slafveriet, förekommer en poetisk beskrifning på sockerskörden; men huru det verkliga förhåller sig med denna skörd, då arbetet fortsättes oafbrutet 18 till 20 timmar på dygnet, inses bäst af Welds ”Slavery as it is”, der det berättas, att sockerskörden och det dermed sammanhängande arbetet *räcker två till tre månader å rad både dag och natt*, och att slafvarne knappt njuta någon hvila under hela denna tid. Samma förhållande råder vid bomulls-skörden, och utan att det ringaste fråga efter slafvarnes lif, täfla plantage-egarne med hvarandra om hvem som skall fortast hinna med sin skörd. I de sydliga staternas tidningar läser man litet imellan sådana artiklar, som följande:

Bomulls-plockning.

”I flera blad läsas underrättelser om bomulls-skörden och uppgifves den quantitet, som hvarje person hunnit insamla på en viss gifven tid. Vi hafva mottagit en sådan berättelse om en alldeles ovanlig raskhet och skyndsamhet vid ett sådant tillfälle och meddela densamma med nöje:

"Till Redaktionen af *Fairfield Herald*:

"Med anhållan om ett rum i tidningen, meddelar jag följande redogörelse öfver bomullsplockningen här för en enda dag och anmärker, att plockningen icke förrättades af plantagens egentliga arbetsfolk, som hade andra sysselsättningar, utan blott af de mindre arbetsföra. Från soluppgången till solens nedgång plockades 4,880 skålp. ren bomull af tjugotvå sådana mindre arbetsföra personer, qvinnor, gossar och två karlar.

"Högsta beloppet, 350 skålp., plockades af flera; det lägsta var 115 skålp. En af arbetarne har på de sednaste 7½ dagarna (söndagen undantagen), elfva timmar hvarje dag, plockat 1,900 skålp. ren bomull. Om någon annan bomullsplantör kan på samma tid, och under solsken, hinna till högre än detta, så ämnar jag göra ett nytt försök.

James Steward".

Mr Steward berättar sålunda, att han vunnit sin triumph med "mindre arbetsfört" folk, bestående af qvinnor och barn samt två klena karlar; med andra ord, han skryter deraf, att *han* med en arbetsstyrka af qvinnor och barn, af kraflösa och sjuklingar, kunnat åstadkomma 4,880 skålp. plockad ren bomull på en dag, och tillägger, att, om någon kan göra det efter, så skall han göra ett nytt försök och tvinga sina arbetare till att åstadkomma ännu mera. — Vi fråga nu, om någon kan såsom öfverdrift anse hvad som berättas om arbetet på Legrees plantage?

För att bevisa, huruledes förfs beskrifning öfver hostäder, hushållning och lefnadssätt i allmänhet på Legrees plantage icke härleder sig från någon utsväfvande phantasi eller är någon öfverdrifven målning af ett eller annat undantagsfall, torde vi få hänvisa läsaren till följande utdrag ur Welds arbete. Man finner deraf, huru det såg ut i dessa fall åtminstone ännu år 1837.

Mr George A. Avery, en bland de äldsta vid 4:de Presbyterianska Kyrkan i Rochester uti staten New-York, som vistats fyra år i Virginia, berättar: "Bland alla de Negerkojor, som jag sett uti Virginia, *kan jag icke komma ihog någon enda*, der det funnits annat golf än marken, icke heller någonting, som en hvit eller färgad arbetare i Norden skulle vilja kalla för *säng*, icke ns en skiljevägg för att åtskilja könen".

Mr Cornelius Johnson, som vistats i Mississippi åren 1837, 1838, meddelar: — "Slafvarnes hus voro vanligtvis uppförda af ohuggna timmerstockar; ofta hade de icke något golf; några äro indelade i två rum, men vanligtvis finnes blott ett; i hvar rum bor en familj. Stundom bestodo dessa familjer af man, hustru och deras barn; ofta voro också personer af bägge könen sammanvräktade utan afseende på något familjförhållande".

Ruben Macy, som vistades i Syd-Carolina 1818 och 1819, säger, att "husen för arbetsslafvarne höllo omkring 14 fot i fyrkant och voro byggda på gröfsta sätt med blott ett rum, men utan rökfång eller golf; i taket fanns ett hål, genom hvilket röken släpptes ut".

Rev. John Rankin, inföding i Tennessee: "När de om nätterna begifva sig till sina eländiga hyttor, hafva de der ingen möjlighet att kunna hvila med något slags bekvämlighet; på den kalla marken måste de ligga utan tücke och frysa under den korta sömn, som förunnas dem".

Rev. C. C. Jones säger om slafvarne i en del af Georgia, der man om Negrernas trefnad vinnlagt sig lika mycket som i någon annan del af För. Staterna: "Deras lefnadssätt i allmänhet är otrefligt och oangenämt. Många Negerhyttor äro små, låga, svärtade af rök; golfven bestå ofta af bara marken, och husgrådet är af simplaste slag. På några egendommar äro Negerhusen brädslagna, hvittrappade samt tillräckligt rymliga och trefliga i alla hänseenden. Man börjar nu mer allmänt förbättra Negrernas böningshus, hvilka i sednare tider ofta finnas uppförda af tegel".

Om man än medgifver sanningen af Jones' uppgift rörande de förbättringar i Negrernas ställning, som vidtagas af upplysta och christligt sinnade personer, måste man likväl äfven ihogkomma, först, att icke alla äro upplysta och christligt sinnade, samt dernäst, att sådana förbättringar icke inbringa slafegaren det ringaste, och man skall nu finna, att dessa förbättringar äro undantag, men ingalunda regeln, eftersom de måste vara resultatet af antingen ett medföddt godt hjerta eller af christliga tänkesätt.

Mr Moulton, en andlig man, som under sitt vistande i de södra staterna hade många tillfällen till att observera slafvarne och deras lefnadssätt, yttrar sig på följande sätt om deras föda m. m.

”Öfver allt, der jag vistades, var det vanligt, att hvarje slaf, man så väl som qvinna, erhöill en *peck* (ungefär $3\frac{1}{2}$ Sv. kannor) *spannmål i veckan till föda*. Efter 50 cents ($\frac{1}{2}$ dollar = ung. 2 Rdr Rgs) per bushel (= 4 pecks), och mer kostade icke säden, skulle detta utgöra tolf och en half cents i veckan för hvarje person.

”Min kost uppgick, under mitt vistande i södern, öfver hufvud till en dollar om dagen, eller för veckan till lika mycket, som fjorton bushels säd kostade; min mathållning kostade i följd deraf lika mycket som mathållningen för *sex och fyrtio slafvar!* Detta är allt, hvad goda eller elaka husbönder bestå sina slafvar på plantagerna i trakten af Savannah. En person, som önskade draga all möjlig nytta af sitt folks arbetskrafter, brukade likväl en eller tvänne gånger i veckan åt sina femtio slafvar köpa ett hufvud af en oxe, på hvilket de kokade soppa i en stor jernkittel, kring hvilken slafvarne samlade sig vid måltidstimmarna och dopade sitt sovel i spadet. Den ifrågavarande mannen tillät sina slafvar äta tvänne gånger om dagen, under det jag för hans räkning verkställde något obetydligt arbete. Han lofvade mig en kastorhatt och en god klädning, om jag ville åt honom utträta en viss sak före min afresa, och lemnade sina slafvar fullständigt under min uppsigt. Men detta var ett undantag från allmänna regeln, ty på alla andra ställen, der jag arbetade och gjorde besök, hade slafvarne *af sina husbönder ingenting annat än spannmålen* eller dess motsvarighet i potates eller ris, och blott en gång om dagen hade de tillstånd att äta. Bittida på morgnarna gafs med ett par stötar i ett horn signal för slafvarne att stiga upp och gå till sitt arbete. Dermed fortfors till kl. 11 f. m., då efter en ny signal alla upphörde med arbetet och gingo hem till sina kojor, gjorde upp eld, bakade kakor af sitt mjöl, åto och vid en hornsignal begäfvu sig tillbaka till sitt arbete, hvilket fortsattes ända till natten eller tills det föresatta pensum var färdigt. Några tillagade sin frukost ute på fältet, under det arbetet pågick. Hvarje slaf skall mala sin säd på en handqvarn, sedan dagsarbetet är slut. På hvarje plantage finnes vanligtvis en handqvarn till slafvarnes begagnande”.

I Nord-Carolina stadgar lagen, att husbonden skall gifva sin slaf en quart (något öfver ett halfstop) säd om dagen, hvilket för

veckan icke gör fullt en peck. Den slafegare, som ger en hel peck i veckan, kan sålunda anse sig vara en frikostig herre.

Men huru ofta inträffa icke tillfällen, då en husbonde finner sig frestad att draga in på slafvarnes underhåll? Brist på penningar, finansiella bekymmer, högt pris på lifsmedel och flerfaldiga omständigheter af detta slag yttra mycken inflytelse på husbonden eller uppsyningsmannen. I de södra staterna är det derjemte vanligt, att på nästan hvarenda plantage slafvarne vissa tider af året lida mer eller mindre af hunger. På flera plantager, isynnerhet i Louisiana, befinna sig slafvarne snart sagdt i hungersnöd under en stor del af året. En person, som under en följd af år idkat segelfart på Mississipp, Tobias Baudinot, berättar, att slafvarne utmed den stora flodens stränder äro utsvultna, och att, när flodfartygen lägga till, de bli öfverlupna af slafvar, som tigga mat.

Medan det i det hela gerna erkännes, att många slafegare gjort anseeligt för slafvarnes fysiska välstånd, är det likväl fara värdt, att målningen af beqvämligheterna på Legrees plantage ännu i denna stund har talrika originaler. Men på det förf. icke måtte bli misstänkt för att undanhålla något, som kan sprida fullt ljus öfver ämnet, vill hon å andra sidan meddela följande anekdoter ur Ingrahams i det föregående nämnda arbete. Läsaren torde sjelf bedöma, huruvida de böra betraktas som undantag från regeln eller som teckningar af det sätt, hvarpå slafvarne vanligen omhuldas. Professorns anekdoter lyda som följer:

”Hvad skall ni göra med så mycket tobak? — frågade en gentleman, — som berättade händelsen för mig, — då han hörde en plantage-egare tillsäga sin kusk att hemta ut två fat tobak till plantagen.

”Jag köper den åt mina Negrer; det roar mig att kunna skaffa dem litet, som de tycka om?”

”Massa, jag skulle gerna vilja ha’ mig en liten förstuqvist utanför min stuga, om Massa ville vara så god.

”Hvarför det då, Peter?”

”Jo, Massa, solen ligger så hett på åt den sidan, och när det regnar, kunna vi ej hålla dörren öppen.

”Jaså; när timmermannen får ledigt, skall du få din förstuqvist.

”Få veckor efteråt, när jag en söndagsmorgon red förbi Negerqvarteren, såg jag Peter, hans hustru och barn samt hans gamla far sittande i solskenet uti den nya förstuvisten.”

”Missus har lofvat mig julklapp, mins jag.”

”Jaha, Jane; der har du en ny kallikå-klädning.”

”Den är rätt vacker, Missus, — yttrade Jane och såg på plagget, utan att vidröra det, — men jag ville heldre ha musslin, om det stode till.”

”Jaså, Jane; kom hit i morgon, så skall du få en musslins-klädning.”

Förf. vill visst ingenting invända mot sanningen af dessa anekdoter. Men om läsaren kommer ihog, att mången rik slafegare håller sina 500 till 700 slafvar, barnen oberäknade, så torde han lätt kunna föreställa sig, huru ofta sådana presenter och en sådan välvilja kommer i fråga. Här, om någonsin, gäller det gamla ordspråket, att en svala gör ingen sommar.

Kap. XI.

Ett och annat om Slafhandeln.

Ett kapitel i romanen omtalar åtskilliga tilldragelser vid slafhandeln, och äfven dessa torde behöfva närmare belysas.

En bland de första skizzerna är en berättelse om huru en gammal och kraftlös Negerqvinna genom försäljning på auktion blir skiljd från sin unga son. Förf. får med ledsnad nämna, att hon här icke det ringaste afvikit från den nakna sanningen. Hon har hemtat sin berättelse nästan ord för ord ur en dagbok, utgifven af en ung man från de södra staterna, och som berättat ett uppträde, hvartill han varit ögonvittne. Den enda omständighet, som hon utelemnar ur berättelsen, förmildrar ingalunda den ohyggliga och omenskliga taflan. Gossen köptes nämligen af en plantage-egare, som lade handklofvar på honom och omkring hans hals band ett rep, vid hvilket han fäste honom vid sin häst, så att barnet nödsakades hålla jemna steg med denne. Endast detta drag har förf. utelemnad.

En annan bragd af bedrägeri och grymhet beskrifves i samma kapitel såsom utförd af en Kentuckybo, som säljer en qvinna till en slafhandlare och förmår henne att följa honom genom det bedrägliga föregifvandet, att hon skall föras blott ett litet stycke utför floden och der få arbete i samma hotell som hennes man. Till en sådan händelse har förf. sjelf varit vittne för några år sedan under en resa utföre Ohiofloden. Qvinnan hade ett hyggligt utseende och var anständigt klädd. Förf. påminner sig henne ganska väl; hon var insvept i en hvit shawl, hennes kläder och hår voro omsorgsfullt ordnade, och hon hade med sig en nätt klädd gosse om vid pass sju års ålder. Ut i romanen har händelsen blifvit något förändrad för att bättre motsvara den öfriga berättelsen; qvinnan föreställes här såsom medförande ett litet dibarn.

Att man skiljer barnet från modern, när den sistnämnda skall föras från en nordlig till en sydlig marknad, är någonting alldagligt. Sådant händer icke någon gång och tillfalligtvis, utan alltid, när anledning finnes dertill; och efter moderns ångest frågar man lika litet som efter smärtan hos en ko, när kalfven tages ifrån henne.

Skälet härtill är det, att omsorg för barnen och deras uppfostran alldeles icke kommer i fråga på plantagerna i södern. Barn äro här blott till besvär; de minska moderns värde som arbeterska, och att uppfostra dem faller sig dyrare än att köpa dem redan uppfostrade; de kvarlemnas derföre, när ett köp uppgöres. Icke längre tillbaka än sommaren 1852 hade förf. ett samtal med Thomas Strother, en slaf och evangelijs tjenare i St: Louis, för hvars frigifning hon arbetat. Han omnämde händelsevis för henne ett uppträde, hvartill han helt kort förut varit vittne; en ung qvinna af hans bekanta hade kommit till honom snart sagt ifrån sina sinnen och berättat, att hon blifvit såld söderut och skulle följa med en slafhandlare, men måste lemna sitt lilla dibarn kvar.

Lewis Clark omtalar i sin berättelse, att en slafsegare i hans grannskap till en slafhandlare sålt en qvinna och ett barn med det vilkor, att barnet icke skulle få skiljas ifrån modern. Mannen gjorde sig icke desto mindre af med barnet i nästa stad, der han med detsamma betalade sin värdshusräkning.

Följande rader äro hemtade ur en skrifvelse från New-Orleans till bladet *the National Era*.

”Under det jag vistades i Robinson eller Tyree Springs, tjuugo mil från Nashville, på gränsen mellan Kentucky och Tennessee, yttrade min värdinna en dag till mig. ”Se, der kommer en hopkedjad slafhjörd.” Jag gick nedåt vägen för att få se dem. I afsigt att närmare göra mig underrättad om allt, tilltalade jag den hvita mannen i spetsen för dem, — han åkte i en bekväm enbetsvagn — och frågade honom, om dessa slafvar voro till salu. Jag räknade dem och gaf akt på deras fördelning. De voro afdelade genom tre enbetsvagnar, i hvar och en af hvilka en slafhandlare åkte och förde uppsigt öfver skaran. Några voro utan kedjor, sextio voro hoplänkade i två hopar, tretio i hvardera; den enas högra hand var fäst vid den andras venstra, och på detta sätt gingo femton på hvar sin sida om en tung kedja, hvilken de sålunda nödsakades att uppbära; de bestodo af karlar och qvinnor om hvarandra och ungefär till lika antal, — alla unga menniskor. Här funnos inga barn; men några få sådana fördes på en vagn efteråt. Jag frågade en aktingsvärd Mulattqvinna i mitt hem, om det vore sannt, att slafhandlare togo mödrarna från deras barn. ”Ja, Massa, — svarade hon, — det är sannt; i förra veckan blef en flicka (hon nämnde flickans namn), som bodde en mil härifrån, tagen på eftermiddagen, — hon visste af ingenting på morgonen, — såldes och sattes i kedjor, men hennes barn lemnades till en granne. Hon var en rask ung qvinna och betalade sig bra.”

Ingen må fästa någon tillit till den ömkliga lögnen, att dessa olyckliga mödrar och fäder, män och hustrur icke skulle känna, när de heligaste band på detta sätt slitats. Hvarje dag och hvarje timma bär lefvande vittnesbörd om det falska i detta prat, så mycket mer falskt, som det utsprides om en menniskorace, hvars känslor äro utomordentligt starka och lifliga.

Ut i tidningen *Oneida Telegraph* läser man följande, som torde visa, att en sådan känslolöshet ingalunda finnes hos de svarta.

”I Louisville gick en gentleman om bord på en ångbåt och hade med sig en svart familj, — man, hustru och barn. Gentlemanen ämnade sig till Memphis i Tennessee, och ville der landsätta hela Negerfamiljen, mannen undantagen. Den sistnämde belades med handbojor, och ehuru hans husbonde ingenting yttrade om sin afsigt, kunde Negern af alla omständigheter äfvensom af de kringståendes anmärkingar gissa till, att han var be-

stämd för marknaden i södern. Vi anlände till Memphis på natten, och strax vi kommit i sigte af staden, en liten stund förrän vi lade i land, lät Neger sin hustru dela deras egendom, likasom ämnade han underkasta sig skilsmessan, men passade derefter på, när husbonden vände honom ryggen, sprang upp på relingen och hoppade i vattnet. Han sjönk genast, och husbonden var åtskilliga hundra dollars fattigare än nyss förut. Detta var alltsammans, åtminstone talade man knappast derom följande morgon. Jag hörde det berättas af besättningen; men i salongen nämdes icke ett ord om saken. Jag måste dock göra husbonden den rättvisan, att han efter händelsen påstod, det han aldrig haft för afsigt att skilja familjen åt. Skenet är dock emot honom, så framt jag blifvit riktigt underrättad. Händelsen behöfver inga kommentarier. Den har dock gifvit mig ett vapen i händerna mot en ganska bildad söderländning, med hvilken jag i dag samtalat om slaveriet och dess elände. Han hade läst *Onkel Toms Stuga* och menade, att boken vore en *Roman*, hvilken i likhet med andra var beräknad på att slå an på känslorna genom berättandet af skakande händelser, som *aldrig egt rum* annorstädes än i författarens inbildning."

Man känner exempel, då mödrar, hvilkas barn skulle säljas ifrån dem, i sin förtviflan mördat sina egna små för att rädda dem undan detta öde.

I samma kapitel berättas, att hustrun till den olyckliga "artikel", som finnes upptagen på förteckningen under namnet "John, 30", störtade ombord på båten och slöt honom i sina armar under suckar och klagorop; detta är också en verklig händelse. Den gentleman, som berättade händelsen, var så upprörd öfver denna syn, att han tilltalade slafhandlaren med alldeles samma ord, som förf. låter den unga prestmannen begagna i romanen.

En annan tilldragelse, som nämnes i "Onkel Toms Stuga," torde måhända kunna få sin bekräftelse här lika väl som på något annat ställe.

Historien om gamla Prue berättades af en bror och en syster till förf. som följer: — Hon var den kvinna, som försåg det hus, der förf:s syskon bodde, med skorpor och annat dylikt. Hennes utseende och karakter voro alldeles sådana de finnas beskrifna i romanen. En dag kom en annan slafvinna med skorpor i hennes ställe. Förf:s syster frågade, hvart gamla Prue tagit

vågen. Negrinnan syntes en stund obenägen att svara, men omtalade slutligen, att de fört henne ned i källarn och piskat henne der, och att flugorna samlat sig på henne, och att hon var död!

Under vistandet på samma ställe kände samma fruntimmer ofta sitt hjerta rördt till medlidande, då hon hörde klagoljuden från ett sjukligt barn i nästa hus, i förening med svordomar och hårda ord, hvilka af en grym matmoder uttalades mot barnets mor. Hon fick en gång tillfälle att tala med den sistnämnda, hvars utseende bevittnade hennes sorg och nedslagenhet, och frågade, huru det stod till med barnet. Svaret var, att hon, modern, hade frossan, och att hennes mjölk sinat ut, samt att matmodern var led vid hennes barn och icke ville köpa mjölk åt det. Hon hade försökt att gifva det af sin egen grofva föda, hvilken det icke kunde förtära, utan ideligen skrek; för att bestyrka sanningen af sina ord visade hon barnet, hvilket bestod af blott ben och skinn. Damen tog det med sig till en väninna, som nyligen nedkommit och som led af öfverflöd på mjölk, och bad henne amma det. Vid åsynen af den lilla uthungrade varelsen glömde den unga modern alla fördomar och lade Negerbarnet till sitt bröst, der det fick dricka sig otörstigt; men barnet var så kraftlöst, att den goda gerningen lände det till lindring blott för ögonblicket. Efter denna stund var det nästan omöjligt att få sigte på qvinnan, och dennas husbondfru hade ett lynne af den art, att ingen vågade lägga sig uti saken. Ändtligen upphörde barnets skrik, och det gick dit, der de trötta få hvila. Denna händelse är en bland dem, som bevisa, att egarens *egen fördel* icke alltid försäkrar en slaf om god behandling.

Om en händelse af samma art som den, hvilken förf. invävt i historien om den mulattqvinnan, som Legree köpt för sin plantage, har hon sjelf fått kunskap på följande sätt. En quarteronfamilj, som blifvit frigifven enligt sin egares testamente, nedsatte sig vid Walnut Hill, nära förf:s bostad, och barnen mottogos i familjescholan uti hennes hus. Bland dem var en liten gosse af fyra till fem års ålder med ett sorgset och nedslaget utseende, som väckte hennes interesse. Detta barns historia var helt enkelt följande: hans mor hade varit sin husbondes outtröttliga sjukvakterska under en långvarig sjukdom, som slutligen ändade mannens lif. Hon hade vårdat honom både natt och dag,

hållen vid mod genom hans löfte, att han skulle belöna henne genom att gifva henne sin frihet, när han blifvit död. Af trötthet och utmatning somnade hon en natt, utan att han förmådde väcka henne. Följande morgon utfor han i förebråelser emot henne, ändrade sitt testamente och sände henne till en person, hvilken i hela trakten var känd för sin hårdhet; försäljningen gick i fullbordan vid husbondens död, hvilken inträffade kort derpå. Den enda mildringen i hennes dom var den, att hennes barn slapp att dela hennes öde och lemnades till den nämnda quarteronfamiljen, som förde det till en fri stat.

Förf. kommer ihog, att hon hörde denna historia berättas inför en grupp frigifna Negrer, hvilka gjorde sina anmärkningar derom. En egen art af högtidlig och allvarlig ironi är icke ovanlig i samtalen mellan Negrer af denna klass. Under sin slafetid hafva de vant sig vid att tala om sitt husbondfolk i ordalag, som tyckas vittna om aktning och ödmjukhet, och i hvilka man urskiljer ironien blott på ett visst tonfall, som är omöjligt att beskrifva. Efter berättelsen af denna händelse uttryckte förf. sin förtrytelse i rätt allvarliga ordalag, då en bland de äldsta i den svarta kretsen anmärkte:

”Mannen var en god christen ändå, han”.

Förf. yttrade sig tänka annorlunda om den saken, då en annan tillade:

”Och gick in i sin Herras glädje ändå, han”.

När förf. anmärkte, att mången trodde sig skola ingå dit, som aldrig kunde komma derin, förmärktes ett slags bifallsleende i hela kretsen; men icke ett ord mer yttrades. Förf. har ofta kommit ihog detta, emedan det visar, huru farligt för en människas odödliga själ det är att vara utrustad med oinskränkt magt. En människa, som är rättvis och mild, när hon är frisk, blir ofta orättvis och pockande under sjukdom. Om hon i dessa omständigheter omgifves af personer, hvilka lagen och opinionen beröfvat alla menskliga rättigheter, hur lätt kan hon icke bli frestad till att lemna fria tyglar åt de mest despotiska passioner och nödgas gå ur verlden, samkande öfver sitt hufvud hela tyngden af följande ord: ”Om J ej förlåten människorna det de göra eder emot, så skall icke heller eder Fader förlåta era öfverträdelser”.

Kap. XII.

Topsy.

Topsy representerar en vidtomfattande klass af de barn, som vexe upp i slafveriet; — qvicka, lifliga, sluga och slipade, till skenet saknande allt samvete, uppfatta de med en i deras barnasjäl inneboende instinkt hela sitt förnedringstillstånd samt den ytterliga hopplösheten för dem att höja sig deröfver; de känna, att deras svarta hud är likt ett annat Cainsmärke tecknet till förkastelse och vanära, och drifvas af en inneboende förtviflan till att göra sin "kallelse och utkorelse i synden oföränderliga".

Mången christligt sinnad människa här, i likhet med miss Ophelia, förlorat både kraft och mod på försöket att uppfostra sådana barn till seder och christendom under ett sakernas tillstånd, som upphäfver allt det, hvilket efter Guds afsigt borde inverka helsosamt på människohjertat.

Vi tala icke blott om de södra staterna, utan om Ny-Englands-staterna; ty, hur förvånande det ock kan synas, är dock *slafveriet ännu icke fullkomligt afskaffadt i de fria nordliga staterna*. Den mot christendomen mest stridande delen deraf, den, som gifver det hela dess bitterhet och gör det som mest kränkande, finnes ännu till stor del kvar, så länge man in praxi frånsäger Negern de rättigheter, han kan fordra såsom en broder i den stora människofamiljen. Till följd häraf är Topsy en karakter, som kan träffas i Norden lika väl som i Södern.

Då förf. haft uppsigt öfver Neger-, Mulatt- eller Qvarteronbarns undervisning, har hon ofta iakttagit, att de för en viss tid och ända till en viss ålder hållit jemna steg med samt till och med varit öfverlägsna sina hvita kamrater; men att det kommit en tid, då de blifvit likgiltiga för undervisningen och icke gjort några ytterligare framsteg. Denna tid inträffade oföränderligt vid den ålder, då de blifvit förståndiga nog att kunna tänka på egen hand och att inse, huruledes samhället icke hade att erbjuda dem någon ställning, för hvilken de behöfde annat än den mest elementära kunskap.

Om vi nu tänka på våra egna barn, så kan det med skäl sägas, att blott få bland dem skulle inhemta kunskaper endast af kärlek till kunskaperna.

Huru ofta tröttnar icke barnet, när det skall lära sig skriva, läsa ett språk eller lösa en matematisk uppgift, och huru ofta behöfver det icke af föräldrar och lärare uppmuntras den förmaningar sådana som de följande: "Det blir i den eller den lefnadsställningen nödvändigt för dig att ega de eller de kunskaperna. Hur skall du någonsin kunna bli handlande, utan att känna arithmetik? Hur skall du kunna inträda på den lärda banan, utan att känna språk? Utan kunskaper och bildning kan du icke bli ansedd och aktad i samhället."

En och hvar inser, att en mängd barn aldrig skulle komma i besittning ens af hjälpliga kunskaper, om icke denna sporre funnes; men manne icke just frånvaron af en sådan sporre är orsaken dertill, att Negerbarnen icke göra några framsteg?

Man föreviter ofta Negerracen, att den är lättsinnig och fåfång, håller sig med passion vid det yttre skenet och finner nöje endast i lappri. Hvem drabbas väl af tadlet för detta? Tag bort alla högre syftsmål, all ädel ärelystnad från hvilken klass som helst; hvad återstår väl som kan interessera densamma annat än lappri?

N. v. Attorney-general i Liberia, Lewis, är med rätta högaktad för sina talanger och sin embetsmannaduglighet; men så länge han vistades i Amerika, skall han, i likhet med många andra kulörta unga män, hafva utmärkt sig endast genom lättsinne och barnsligheter. Hvarigenom åstadkoms förändringen hos honom efter ankomsten till Liberia? Hvem finner icke genast svaret? Vill någon veta inskriften på det insegel, som fasthåller den stora stenen på den Afrikanska intelligensens graf? Den lyder, — Topsy sade ganska sannt: — "*Ingenting? Bara en Neger!*"

Detta, stämpladt i hjertat med det grymma och ochristliga föraktets brännjern, utgör ett djupare sår än allt det fysiska onda, som åstadkomes genom slafveriet i dess helhet taget. Förf. har i sin ego skrivelser från fordna slafvar (bland andra Dr Pennington), hvilka tydligen bevisa, att det bittraste bland alla deras lidanden, ligger just i den öfvertygelsen, att de icke betraktas som människor likt andra.

Förståndigt folk, som haft att göra med slafvar, hafva ofta yttrat till förf.: "de äro ena besynnerliga, nyckfulla varelser; man kan uträtta vida mer med dem, om man smickrar deras fördomar, än om man visar dem verkliga tjänster." På en fråga om hvilka dessa fördomar äro, lydde svaret: "De tycka om att deras bröllopp och begrafningar firas med pomp och ståt, de vilja gärna vara väkladde och se ut som hvita; icke sällan underkasta de sig gärna allvarsamma olägenheter och arbeta strängt, blott man gör dem till viljes i detta hänseende."

Hvem kan utan medlidande tänka derpå, att de äro färdiga till att lida hvad som helst, endast för att i dessa småsaker få sin egenskap af menniskor erkänd? Att deras bröllopp och begrafningar firas, är ett slags erkännande af att de äro menniskor, och just derföre sätta de värde derpå. Här finner man också skälet till den passionerade tillgifvenhet, hvarmed den trofaste slafven ofta omfattar en god husbonde; han öfverflyttar i sjelfva verket sin egen personlighet till sin herre. En sträng lag och en ochristlig opinion har beröfvat honom hans medfödda rätt som menniska, har utplånat hans namn ur förteckningen öfver menniskorna och gjort honom till en obestämd varelse, — hvarken menniska eller djur. När en god husbonde erkänner hans egenskap af menniska och behandlar honom som en vän, så väcker han dermed hos honom tillgifvenhet och tacksamhet utan mått. Han är för slafven en befriare och frälsare från den förbannelse, som hvilat öfver hans olyckliga slägte. I saknad af alla lagliga rättigheter, allt tillfälle till eller förhoppning om att komma fram i världen, öfverflyttar han så tillsägandes hela sin tillvaro till sin herre och tillgnar sig dennes rättigheter, dennes samhällsställning och heder som vore de hans egna samt förskaffar sig dermed ett slags erfarenhet af hvad det vill säga att vara en man för sig. Häraf kommer det, att man sällan förgäfvades vädjar till den adlare delen af Negerns karakter.

En bekant till förf. var gift med en gentleman i Louisiana, som egde vid pass 800 slafvar och följaktligen hade en talrik be-
tjening inom hus. När hon anlände till sitt nya hem, sade man henne, att slafvarne i allmänhet voro tjuvaktiga, att hon i likhet med alla andra matmödrar skulle bli nödsakad till att förvara allt under lås och nyckel; men hon tillkännagaf sig ämna behaudla

slafvarne så, att detta skulle bli öfverflödigt. Man skrattade åt henne; hon beslöt ändock att verkställa sin plan. Detta skedde på följande sätt: hon sammankallade hela betjeningen; sade dem, att det skulle bli högeligen besvärligt för henne att nödgas inlåsa allting för dem; att hon hört, det ingen kunde lita på dem, men att hon dock hoppades, det de skulle vara vida bättre än man sagt henne. Hon tillade, att hon skulle rikligt sörja för alla deras behof och lemna sina förrådsrum olåsta samt lita på deras heder.

Den föreställningen, att någon kunde anse dem ega heder, anslog ögonblickligen en ny sträng i deras hjertan. Alla voro tacksamma öfver det dem visade förtroendet; de äldre höllo ett uppmärksamt öga på barnen, på det ingenting måtte ske till förminskande af den nyvunna hedersskatten.

Till slut upptäckte husfrun, att något bland barnen snattat bakelser i hennes handkammare; hon sammankallade hela betjeningen och meddelade dem hvad som skett. Hon anmärkte, att bakelsernas värde icke betydde någonting; men att de borde finna, huruledes hon icke kunde tycka om, att de fingrades och handterades; därför skulle hon ställa ett fat med bakelser på ett bord och låta den, som ville hafva sådana, taga för sig deraf mot villkor, att det öfriga finge stå orördt på sitt ställe. Hon berättade, att bakelserna fingo stå kvar på bordet, utan att någon rörde dem, och att hon sedan aldrig hade någonting att anmärka.

En tid efteråt köptes en ny vagn och en natt saknades en läderfotsack till densamma. Innan husbonden hade tid att vidtaga några åtgärder i saken, hade betjeningen hållit ett sammanträde och ransakat om förhållandet. Fotsacken blef funnen och återställd, ehuru husbonden och matmodern aldrig fingo veta namnet på tjuften.

En annan af samma fruntimmer berättad anekdot bär vittne om den slafvens tillgifvenhet för en god husbonde, som blifvit omnämnd i det föregående. Hennes man dog helt plötsligt af en olyckshändelse. Han hade en trogen och tillgifven tjenare, som vuxit upp med honom, och som nu blef så utom sig af sorg, att han nästan förlorade förståndet. På begravningsdagen frågade hans aflidna husbondes bror honom, huruvida han uträttat ett visst uppdrag, som han fått af sin fru. Betjenten svarade, att han glömt det. Gentlemannen kom icke ihog hans känslor för ögon-

blicket, utan förebrådde honom, för det han försummade att verkställa sin frus befallningar, när denna befann sig i en sådansk sorglig belägenhet, och den stackars karlen afsvimmade på ögonblicket, så att nära tvenne timmar behöfdes till hans vederfående. Läka- ren förklarade, att all hans blod rusat med sådan våldsamhet till hjertat, att detta organ varit nära att sprängas — bokstalligen en död genom ett brustet hjerta.

Vi torde böra tillägga några ord om Miss Ophelias samvetsgranna, ehuru olyckliga försök att uppfostra Topsy. Man har origtigt påstått, att endast stränga och hårda medel kunna göra nytta, när man har att skaffa med hårda och förnedrade naturer; men icke desto mindre hafva de, som ega största erfarenheten i detta fall, funnit, att deras framgång med hänseende till denna samhällsklass alltid stått i förhållande till den grad af ömhet och välvilja, hvarmed de behandlat den.

Nyligen anställda försök med de olyckliga qvinnorna i några bland de värst beryktade delarne af staden New-York hafva ådagalagt detsamma. Det, som gör den fallna qvinnan mest hopplös och ytterligt olycklig, är just medvetandet af hennes förnedring, hvilket pinar henne värre än köld och hunger samt förmår henne att dölja sig för missionärens och philanthropens blickar. De, som gjort besök i dessa eländets och förtviflans nästen, hafva funnit, att de måste med mildhet vidröra människosjälens brustna harpa, så framt de åter vilja stämma hennes strängar för det gudomliga, att de måste uppmuntra de fallnas aktning för sig sjelfva, deras hopp, deras själskraft, emedan syndens fjettrar eljest aldrig kunna brytas.

När skola vi, som erhållit så mycket af Jesus Christus, lära oss att betala detta genom mildhet och välvilja mot våra fallna bröder? När skola vi bli Christo lika och icke människor lika i våra försök att till rätta vägen återföra de fallna och vilsekomna!

Kap. XIII.

Qvåkarne.

Förf:s teckning af Qvåkarne grundar sig på personlig iakttagelse. Åtskilliga medlemmar af "Vännernas Samfund" äro bosatta i Ohio, och romanens teckning af deras lefnads- och tänkesätt är alldeles icke öfverdrifven.

Dessa Qvåkarkolonier hafva alltid varit en tillflykt för den förtryckta slafven. Rachel Halliday var en verklig person; nu har hon ingått i sin Herras glädje. Simeon Halliday, som lugnt utsatte sig för lagens straff af kärlek till Gud och menniskor, har haft många sina likar bland "Vännerna".

När förf. arbetade på sin bok, sväfvade det för hennes tankar, huruledes Thomas Garret från Wilmington i Delaware blef ställd inför rätta för det stora brottet, att han hyrt ett åkdon för en moders och fyra barns transporterande från fängelset i Newcastle till Wilmington, ett afstånd af *fem Eng. mil.*

Förf. har erhållit närmare meddelanden om denna händelse i ett bref från John Garret sjelf, hvilket börjar på följande sätt:

"*Min dyra vän, Harriet Beecher Stowe!* Jag har i dag af Charles Whipple i Boston blifvit anmodad att meddela dig en noggrann och omständlig berättelse om den förtret och de förluster, som drabbat mig sjelf och andra bland Vännerna för den hjälp, vi gifvit åt flyende slafvar; och lärer du, i fall min berättelse anses af tillräcklig vigt, ämna intaga den i ett arbete, med hvilket du nu är sysselsatt."

Han berättar derefter, att i Dec. månad 1846 en familj, bestående af Samuel Hawkins, en fri man, hans hustru Emmeline och sex barn, som efteråt *bevisades vara slafvar*, inträffade hos en af Vännerna, John Hunn, och begärde föda samt husrum. Några bland Hunns slafhållande grannar skickade dit en constable, som förde familjen inför fredsdomaren, hvilken skickade den till fängelset i Newcastle. Hit begaf sig Garret och gjorde sig närmare underrättad om att Hawkins och hans familj hade rättighet till frihet, samt att arresteringsordern icke var uppsatt i laga form. Familjen fördes inför öfverdomaren i staten Delaware, som på

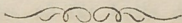
förekomna anledningar försatte dem i frihet, hvarest Garret hyrde en häst och förde modern med barnen, af hvilka flera voro sjuka, till Wilmington. Härifrån flydde hela familjen; men Garret och Hunn ställdes för rätta och dömdes, den sednare till 5,400, den förra till 2,500 dollars böter. Men sedan denna dom var fälld, reste sig Garret och höll ett tal till sitt försvar, hvori han tydligt bevisade, att han aldrig kunnat ana, det hustrun och barnen varit slafvar, samt att de dessförutan blifvit af öfverdomaren förklarade fria. "Men, — tillade han, — *om jag trott dem alla vara slafvar, skulle jag ändock handlat, som jag gjort.* Jag skulle hafva handlat emot min öfvertygelse, om jag icke begagnat alla i min magt stående medel att befria dem och bistå dem till att bli människor i stället för ting, som de nu skola bli. — — — Efter mogen öfverläggning, — tillade han, — kan jag försäkra de här församlade, att den dom, som blifvit fälld öfver mig och John Hunn, skall inom få dagar gifva upphof till mycket tänkande och forskande öfver slafveriet, och detta hos många, som hittills icke så noga tänkt derpå. Tidningarne skola sprida underrättelsen om denna process från Maine till Texas och till den aflägsna Vestern, och hvad skall följden bli? Jo hundraden, kanske tusenden skola i följd häraf förstärka Abolitionisternas redan manstarka och snabbt tillväxande här. Skadan är anseelig för oss, som komma att bli omedelbart lidande genom denna dom; men jag tror, att utslaget emot oss skall anseeligt bidraga till afskaffande af slafveriet i detta land, — detta land, som bröstas sig öfver sin frihet, men der icke allenast slafven fjettras i södern af sin herre, utan den hvite i nordan likaledes bindes såsom med kedjor för att verkställa befallningarne af sina herrar i södern."

En annan händelse af samma art meddelas här nedan.

Richard Dillingham var son af en aktningsvärd Qvakarfamilj i Ohio och af sin fromma moder uppfostrad i den Hel. Johannis lära, att kärleken till Gud och kärleken till nästan äro oåtskiljeliga. I enlighet med denna tro började Richard redan i sin första mannaålder att undervisa de kulörta i Cincinnati och besöka fängelserna derstädes. Några familjer bland de kulörta hade vänner, som voro slafvar i Nashville uti Tennessee. Richard erfor så djupt deltagande för dem, att han reste till Tennessee för att hjälpa åtskilliga bland dessa slafvar att fly undan till sina

vänner; men här blef han gripen på bar gerning och insatt i fängelse. På världens språk nämndes han "Neger-tjuf;" men alla hans bref till föräldrar, bröder och fästmö bevisa, att den Christliga kärleken och medlidandet med olyckliga medmänniskor varit enda motivet till hans handlingssätt. Han dömdes till tre års tukthus och fick här till en början hugga sten, men blef till följd af sin svaga helsa och genom den aktning, som hans vaktare icke kunde undgå att hysa för honom, snart befriad från denna sysselsättning och erhöll förtroende att hafva uppsigt öfver fängelsets sjukhus. Här hade han vistats något mer än ett år, då choleran utbrast i Nashville. Richard var i verksamhet natt och dag, hjälpte och tröstade, men dukade sjelf slutligen under för farsoten och bekräftade sin lefnad med sin död.

Hvad skall man säga om ett system, som gör det nödvändigt att tillsammans med öfverbevisade bofvar i fängelse inspärta en man sådan som denne, för det han älskat sina medmänniskor "icke visliga, men alltför högt"?

...

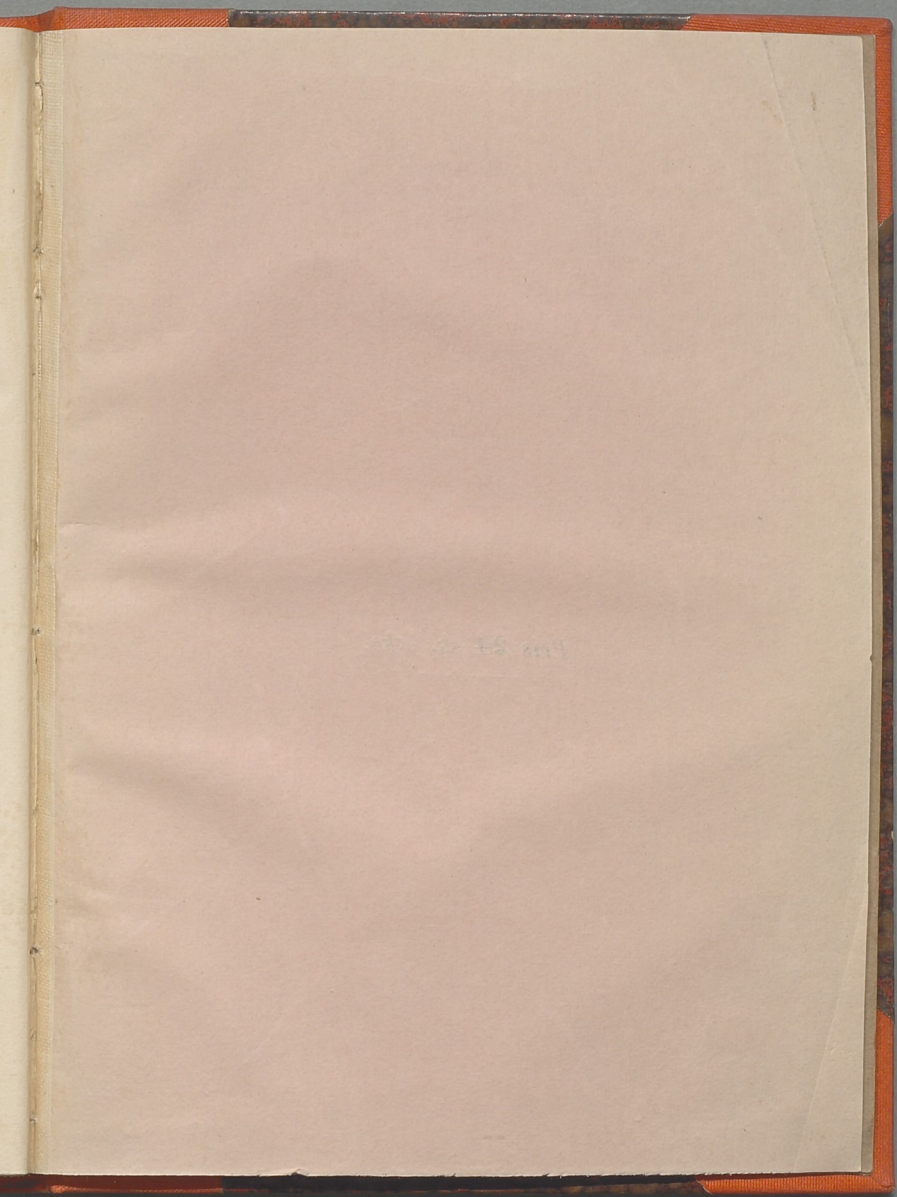
...

Erinran.

Följande *utdrag* ur "A Key to Uncle Toms Cabin" af Mrs Stowe torde icke bli aldeles ovälkomna för de Svenska läsarne af den utmärkta författarinnans roman. Uti det bihang till denna roman, som hon utgifvit under ofvanstående titel, har hon meddelat åtskilliga data och fakta, ämnade till att belysa hennes bok och visa, att hon icke begått någon öfverdrift i de skildringar, hon der framställer för läsaren. Att fullständigt öfversätta de tvänne digra volymer, som innefatta dessa författarinnans "bevisande akter," — om man så får kalla dem, — kunde icke vara lämpligt hos oss, der Negerslafveriet och allt det, som åtföljer detsamma, eger blott ett underordnad intresse; men för ett utdrag af Förra Delen hoppades man dock finna läsare, och ett sådant lemnas derföre härmed i den Svenska allmänhetens händer.

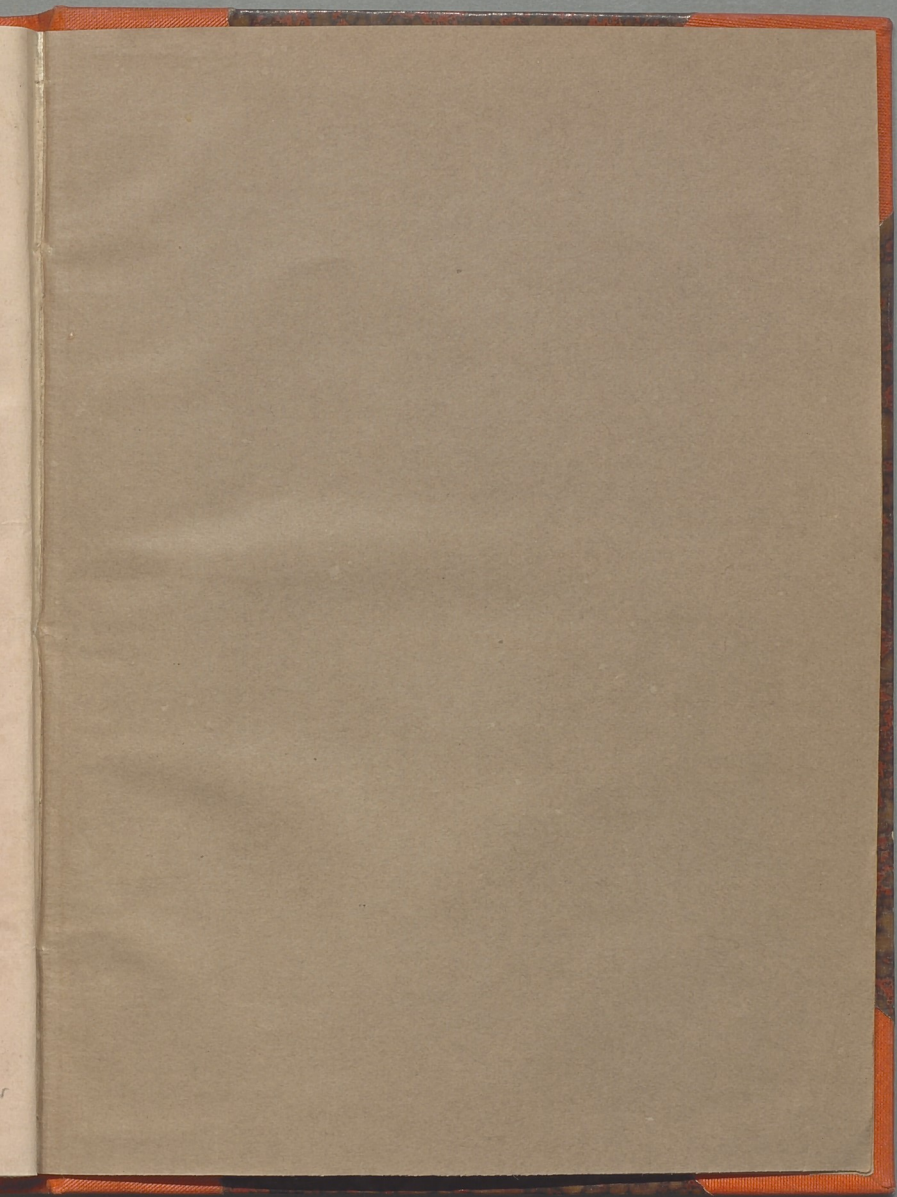
Notiser

Följande utgöf ut "A Key to Forts Casio" af Mrs
Stowe torde icke bli utdelat oaktadt för de Svenska läsare
af den utmärkt författningens roman. Ett det bibang till denna
roman, som hon utgaf under ovanstående titel, har hon med-
delat ställigt här och där, ännu till så betryr hennes bok
och visar att hon icke beaktat någon öfversätt i de skriftliga,
hon har föreställt för läsaren. Att fullständigt öfversätta de
frågor digt verk som innehåller denna författningens "be-
sänds öfver", — om man så till kalla dem, — kunde icke vara
lämpligt hos oss, der Regementslivet och allt det som tillhör
detsamma, äger blott ett närstående intresse; men för ett ut-
drag af Forts Delen hoppades man dock kunna läsa, och ett
sådant följande skulle ha varit den Svenska läsarens önske.

Pris 24 sk. b:ko.

22

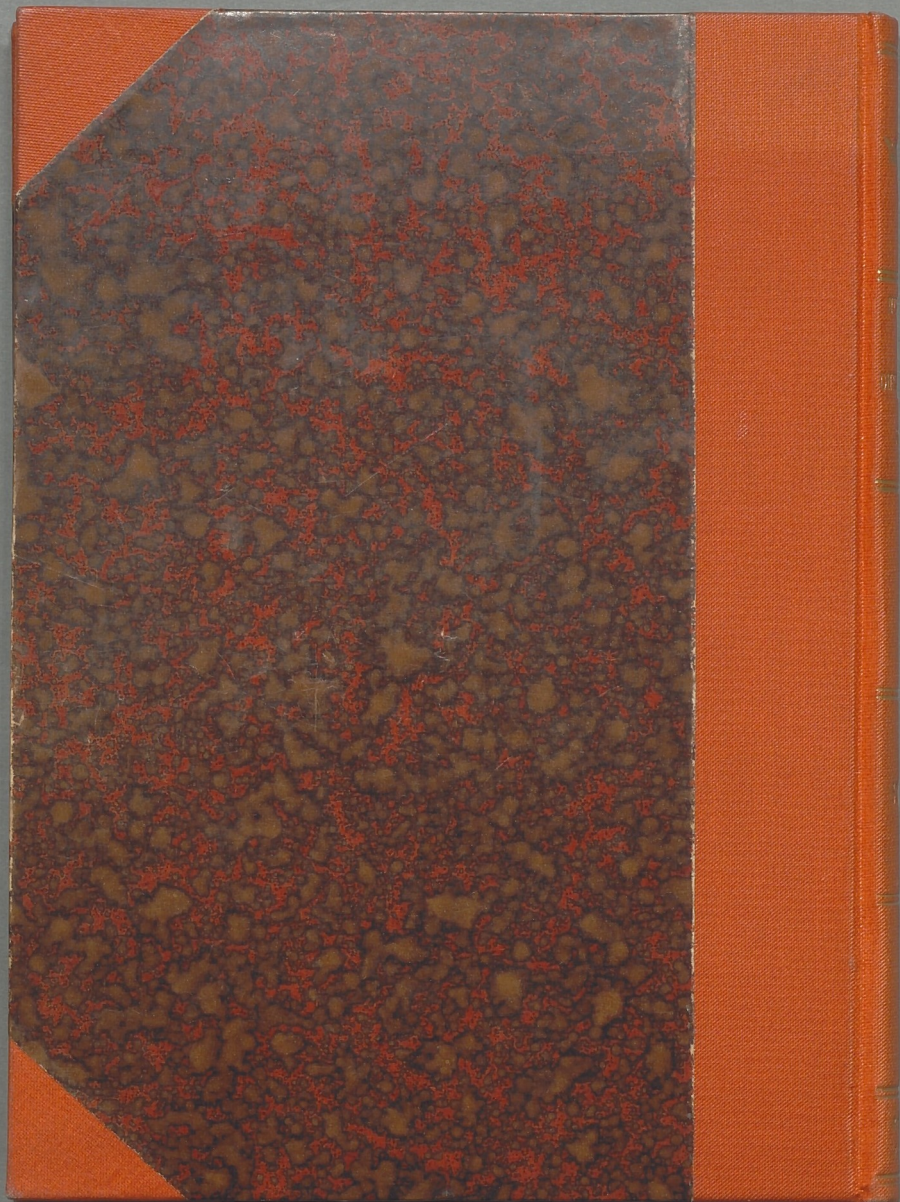

National Library
of Sweden

LÄSESALSLAN

60001000361704

www.books2ebooks.eu